

novi tednik

Tednik za Savinjsko regijo / št. 30/ Leto 76 / 29. julij 2021 / Cena 2,90 EUR / www.nt-rc.si/novi-tednik

»Tina Mašina« je olimpijska podprvakinja

»Prav nič me ne moti, ker ji tako pravijo, kajti – ona je »mašina!« je dejal oče Tine Trstenjak Boris (na fotografiji), ki je zaključne boje olimpijskega turnirja v judu v kategoriji do 63 kg skupaj z ženo Silvo in navijači spremljal v lokalu Panorama ob Šmartinskem jezeru. »Če bomo zdržali še tri leta do Pariza? Bomo že morali!« je dodala Tinina mama. str. 18-19

Foto: SHERPA

INTERVJU

dr.
Maksimilijan
Matjaž, novi
celjski škof

str. 26-27

CELJE

Družno v »boj« za zeleno
oazo str. 6

str. 24

ZADETKI

»Stavb ne kupujemo in obnavljamo zato, da bi jih prodali, ampak jih samo oddajamo v najem. Če nekaj prenoviš in takoj prodaj, dobiček ni velik. Če pa stavbo prenoviš in obdržiš, se lahko nadejaš, da bo njena vrednost zrasla.«

Peter Merkscha, podjetje Merkscha furnirnica

»Če je duševna stiska zelo huda, lahko zdravniki predpišejo zdravila, ki zmanjšajo simptome. Ampak če oseba s strokovno pomočjo ne išče in predeluje vzroka za stisko, se hitro znajde v starem vzorcu.«

Damijana Voglar, univ. dipl. psihologinja

»Duhovniki se bodo morali vedno bolj omejevati zgolj na bistvena duhovniška dela, organizacijo in širšo cerkveno življenje pa bodo morali prevzeti laiki.«

dr. Maksimilijan Matjaž, celjski škof

»Človeški posegi v okolje degradirajo vodotoke, ti se pregrevajo, vanje se vnaša vedno več sedimenta, zaradi česar je ogroženo življenjsko okolje rib. Če v Savinjo ne bi dodatno vlagali mladice, bi bil ribji stalež bistveno nižji.«

Gregor Križnik, predsednik Ribiške družine Ljubno ob Savinji

»Dan je bil fenomenalen, presrečna sem. Druga uvrstitev v finale zapovrstjo na olimpijskih igrah je res lep dosežek. S Clarisse sva dobri prijateljici, četudi sva tekmici. Ko se pomeri v finalu, je to res šov.«

Tina Trstenjak, olimpijska podprvakinja v judu

ŠALEŠKA DOLINA – Zneski na položnicah bodo višji tudi za več kot 30 odstotkov

Ogrevanje se bo močno podražilo

Svet ustanoviteljev Komunalnega podjetja Velenje se je na julijski seji seznanil z informacijo, da je Termoelektrarna Šoštanj junija Agenciji RS za energijo poslala zahtevo za 40-odstotno povišanje cene toplotne energije. Razlog je povečan strošek nakupa emisijskih kuponov. Lokalne skupnosti podražitvi odločno nasprotujejo. Prebivalstvo in lokalno gospodarstvo takšne podražitve ne bi preneslo.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Kot so sporočili iz Komunalnega podjetja Velenje (KPV), se je svet ustanoviteljev na seji seznanil z izračuni in vplivi morebitnega povišanja nakupne cene toplotne energije v Tešu. Ugotovili so, da bi se kljub racionalizaciji njihovega poslovanja variabilni del cene toplote za ogrevanje prostorov in sanitarno toplo vodo za uporabnike v Šaleški dolini povišal.

Glede na izračune je predviden 30- do 35-odstotni dvig stroška toplotne energije za

uporabnike gospodinjstva, poslovnega in industrijskega odjema. Dokončno bo svet ustanoviteljev o tem odločal po prejemu uradnega obvestila Teša o novi ceni nakupa toplotne energije.

Lokalne skupnosti Šaleške doline tako visokemu dvigu cene toplotne energije nasprotujejo, zato so Teš in agencijo za energijo pozvale, naj se poleg brezplačnih emisijskih kuponov pri izračunu cene upošteva tudi ustrezen delež pozitivnih učinkov, ki so posle-

marca letos. Prav tako so lokalne skupnosti pozvale, naj se pri izračunu upošteva tudi znižan strošek amortizacije zaradi lanske slabitve sredstev.

Foto: arhiv NT (SHERPA)

Teš je nazadnje toplotno energijo podražil januarja 2019, ko je ceno toplotne energije dvignil za 23,58 odstotka na 21,32 evra za megavatno uro.

dica 261 milijonov evrov vredne izvensodne poravnave, ki je bila v korist Teša sklenjena

Kdo je prekršil dogovor?

Velenjčani so ponovno prst usmerili proti Tešu, saj naj bi z oddajo tokratne vloge za podražitev kršil interni dogovor. »Z namenom dobrega sodelovanja je KPV s Tešem februarja lani na podlagi sporazuma o ureditvi medsebojnih razmerij podpisalo dogovor. Stranki sta se sporazumeli, da bosta dogovor izvajali v skladu z načeli dobrega sodelovanja, pri čemer se komisija obvezno sestane pred vsakršno vložitvijo predloga spremembe fiksnega dela cene toplotne energije. Tega Teš letos ni storil in je s tem kršil ta dogovor,« so jasni v MOV.

V Tešu so te trditve ponovno odločno zavrnil. »Poudariti želimo, da so odgovorni pri Tešu in HSE odgovorne v KPV in MOV v letu 2020 večkrat opozarjali na izredno rast cen emisijskih kuponov in jih pozivali k pravočasnemu nakupu, saj bi s tem zagotovili nižjo ceno toplotne energije vsaj za to leto,« so v odgovoru zapisali v Tešu in izpostavili, da trenutna cena emisijskih kuponov znaša približno 51 evrov za kupon. Ob tem so poudarili, da KPV tudi za leto 2021 še ni zakupil kuponov, prav tako podjetje do zdaj še ni sporočilo, da želi v skladu z dogovorom nakup kuponov izvesti.

Kot je razvidno s fotografije, so šaleške otroke v Pacugu obiskali tudi gusarji.

Še nekaj prostih mest za avgustovsko letovanje

VELENJE/PACUG – Domov so se že vrnili otroci prvega letošnjega zdravstvenega letovanja ob morju, ki ga je pripravila Medobčinska zveza prijateljev mladine (MZPM) Velenje. Še vedno se je mogoče prijaviti za letovanje v Poreču, kamor bo skupina otrok odpotovala 12. avgusta.

V enem najlepših zalivov ob slovenski obali, v Pacugu, je deset dni brezskrbnih počitnic užilo 57 otrok in mladostnikov iz Šaleške doline. Za njihovo dobro razpoloženje in varnost so skrbeli osem vzgojiteljev in športna animatorka ter pedagoška vodja letovanja. Kot so povedali, je bil vsak dan drugačen, poleg plavanja in uživanja

v morskih radostih so otroci vsak dan ustvarjali, »športali« in se zabavali v raznolikih večernih programih.

Starši lahko vse informacije v zvezi z letovanjem dobijo ob klicu na 03/897 75 40 vsak delavnik med 8. in 16. uro.

Z otroki so se zabavali tudi vzgojitelji, ki so bili veseli, da se je skupina odlično povezala in da so otroci uživali v druženju z novimi prijatelji. Tudi v dneh, ko jim je vreme nekoliko ponagajalo, so se odlično zabavali in dejavnosti preselili v notranje prostore, kjer so med drugim pripravili odlično modno revijo. Ko jih je po dežju spet obsijalo sonce, so se odpravili na izlet z ladjico in si slovensko obalo ogledali še z druge strani. Razveseljivo je tudi, da se je v desetih morskih

dneh kar nekaj neplavalcev prelevilo v plavalce.

Med tem v MZPM Velenje v Vili Rožle še vedno zbirajo prijave za zdravstveno letovanje otrok v Poreču. Druga izmena bo na Obalo odpotovala 12. avgusta. V MZPM vabijo starše, naj se odločijo in svojim otrokom omogočijo pestre ter zdrave počitnice ob morju, saj imajo še nekaj prostih mest. Otroci iz Šaleške doline bodo avgusta nastanjeni v Mladinskem domu Špadiči. Tam bodo, kot pojasnjuje Bojana Špegel iz MZPM Velenje, takrat edini gostje. »Zato upamo, da bo letovanje izvedljivo tudi, če se bo epidemiološka slika na Hrvaškem poslabšala,« pravi

LKK, foto: MZPM Velenje

ČETRTEK	PETEK
33 18	34 19
SOBOTA	NEDELJA
31 19	29 19

Vir: ARSO

Podražitev bo, a vprašanje je, kolikšna

Agencija za energijo še preverja skladnost zahteve Teša za dvig izhodiščne cene toplotne energije. Kot so v odgovoru zapisali pri agenciji, še ne morejo napovedati, kdaj bo znano, koliko bodo poskočili zneski na položnicah za ogrevanje v Šaleški dolini. Podražitev zagotovo bo, a naj bi bile številke, ki se pojavljajo v javnosti, netočne.

Kot so potrdili pri agenciji, so prejeli predlog Teša za dvig izhodiščne cene toplote. »Predlog spremembe se nanaša tako na fiksni kot na variabilni del cene. Obravnava predloga spremembe je vezana na postopke preverjanja oziroma usklajevanja upravičenih variabilnih in fiksnih stroškov, ki so podlaga za izračun nove izhodiščne cene toplote. Pri tem agencija upošteva vse vplive na upravičene stroške,« so pojasnili.

Ob tem so poudarili, da agencija »ne poda soglasja k novim izhodiščnim cenam in povprečni ceni, ampak pregleda skladnost predlaganih novih izhodiščnih cen z metodologijo za oblikovanje cene toplote za daljinsko ogrevanje. Morebitne ugotovljene nepravilnosti oziroma nejasnosti mora zavezanec za regulacijo odpraviti, v nasprotnem primeru agencija o tem obvesti energetskega inšpektorja«.

Zagotovili so tudi, da za zdaj še ni mogoče reči, za koliko se bo ogrevanje podražilo, in da so številke, ki se v teh dneh pojavljajo v javnosti, netočne oziroma nedokončne. »Vsekakor bodo na ceno toplote imeli pomemben vpliv emisijski kuponi, katerih cena na borzah od konca lanskega leta nezadržno raste in je v zadnjem mesecu dosegala že 60 evrov na tono ogljikovega dioksida,« še pojasnjujejo v agenciji za energijo.

Teš je del cene znižal

Termoelektrarna Šoštanj je junija na Agencijo za energijo RS naslovila zahtevo za povišanje cene toplote za daljinsko ogrevanje za 37 odstotkov. Ob tem v Tešu pojasnjujejo, da se je fiksni del cene, na katerega ima termoelektrarna vpliv, pri zadnji spremembi ponovno znižal. Se je pa povišal variabilni del cene, na katerega Teš nima bistvenega vpliva in predstavlja že 76 odstotkov cene toplotne energije.

Na dvig cene je vplivala predvsem izjemno hitra rast cene emisijskih kuponov v času od 1. 1. 2020 do 31. 3. 2021, ko je šoštanjaska elektrarna tudi kupovala kupone za preteklo leto. Cena se je takrat gibala od 15,30 do 42,99 evra za kupon. »V skladu z dogovorom glede strategije nakupov emisijskih kuponov, sklenjenim med Tešem in KP, datum zakupa emisijskih kuponov in s tem tudi potrditev cene emisijskih kuponov določi KP. Teš (oziroma zanj skupina HSE) takoj po odločitvi komunalnega podjetja na trgu zakupi potrebno količino kuponov za daljinsko ogrevanje,« pojasnjujejo v Tešu.

Kot je Teš še pojasnil v sporočilu za javnost, prodajno ceno toplotne energije določijo v skladu z aktom o metodologiji na podlagi zadnjega nakupa emisijskih kuponov. Ta je bil izveden 31. marca letos po ceni 42,43 evrov za kupon.

Odločitev o povišanju cene je neizogibno povezana z zagotavljanjem daljinskega ogrevanja prebivalcem Šaleške doline, saj lahko Teš kot izvajalec gospodarske javne službe ogrevanje zagotavlja le, če so stroški proizvodnje pokriti, s čimer lahko zaposlenim zagotovi izplačilo plač, pojasnjujejo v termoelektrarni. Ob tem so zapisali še, da bi imel ugoden vpliv na ceno daljinskega ogrevanja v Šaleški dolini projekt sosežiga alternativnega energenta SRF. »Z uspešno izvedenim projektom bi lahko ceno ogrevanja ohranili na ravni iz preteklih let, a so ga, žal, v organih lokalnih skupnosti januarja 2021 zavrnili,« še sporočajo iz šoštanjске termoelektrarne.

Polmilijonska letna subvencija

Lokalne skupnosti že vsa leta subvencionirajo del stroškov končnih uporabnikov daljinskega sistema v Šaleški dolini. Mestna občina Velenje (MOV) tako za doplačilo cene ogrevanja za gospodinjstva letno nameni več kot pol milijona evrov.

Kot so pojasnili v velenjski občini, je glede na izračune predviden 30- do 35-odstotni dvig stroška toplotne energije za uporabnike gospodinjškega, poslovnega in industrijskega odjema. Ob tem poudarjajo, da velenjska občina že zdaj »pokriva razliko v ceni v višini 532 tisoč evrov na letni ravni za gospodinjstva.« Ob tem na občini zagotavljajo, da bodo znesek subvencije, ki sicer izdatno bremeni občinski proračun, v okviru zakonskih možnosti prispevali tudi v prihodnje. A bo zagotovo več težav podražitev prinesla gospodarstvu. »Za gospodarstvo v dolini bi podražitev pomenila dodatno obremenitev rednih stroškov poslovanja, kar zmanjšuje konkurenčnost na trgu,« so prepričani v velenjski občini, kjer s sosednjo Občino Šoštanj in komunalnim podjetjem pospešeno iščejo trajnostne ter finančno vzdržne rešitve za »preobrazbo« celotnega ogrevalnega sistema v dolini. »Oblikovana je tudi strokovna skupina za preučitev možnosti alternativnih toplotnih virov, ki že ima izdelane nekatere študije,« so še pojasnili in dodali, da v sodelovanju s sosednjo občino kmalu načrtujejo tudi objavo javnega poziva za projekt Prehod daljinskega ogrevanja na obnovljive vire energije v kombinaciji z VN-elektrodnima kotloma, ki bo pomenil prvi korak k dolgoročnemu preoblikovanju ogrevanja na osnovi obnovljivih virov.

»Trenutna stanovanjska politika se mi zdi absurdno slaba in verjamem, da lahko s povezovanjem in z urejanjem skupnostnih oblik bivanja dosežemo višjo bivanjsko kakovost.«

V Celju gradijo stanovanjsko sosesko DN 10, v kateri bodo večinoma neprofitna stanovanja. Ključne bodo prvi stanovalci dobili jeseni, a veliko prosilcev bo še naprej čakalo na rešitev svoje stanovanjske stiske.

Nedosegljiv nakup in neurejen najem

Sanje o stanovanju

V Sloveniji rastejo cene stanovanj hitreje kot plače, stanovanjski fond je star in dotrajan, najemni trg je neurejen in nestabilen, neprofitnih stanovanj primanjkuje. Alternativnih oblik stanovanjske preskrbe ni. Javni stanovanjski skladi ne prejemajo proračunskih sredstev, ki bi omogočila gradnjo tolikšnega števila neprofitnih stanovanj, da bi vsaj približno zadovoljila potrebe. Na nepremičninskem trgu je vedno več nadstandardnih stanovanj za visoke in kratkoročne dobičke. Med profitno ponudbo stanovanj in neprofitnimi stanovanji zeva prostor, ki se kaže kot priložnost, da ga država zapolni s podporo neprofitnim stanovanjskim organizacijam in skupnostnim oblikam stanovanjske preskrbe, ki bi lahko zagotavljale dostopna in kakovostna stanovanja.

TATJANA CVIRN

To je nekaj izhodišč, ki so vodila v raziskavo o tem, kakšne so potrebe in želje tistih, ki še nimajo ustreznega rešenega stanovanjskega problema. V anketi so spraševali tudi, ali anketirance zanima razvoj skupnostne stanovanjske preskrbe, torej stanovanjske zadruga, ki bi lahko prinesle nekaj rešitev stanovanjskih problemov pri nas. V okviru projekta Za stanovanjske zadruga sta spletno anketo spomladi izvedla Inštitut za študije stanovanj in prostora (IŠSP) in Inštitut za politike prostora (IPOP) iz Ljubljane. Anketo je izpolnilo 651 ljudi.

Nezadovoljni z razmerami

Večina anketiranih je nezadovoljna z razmerami, v katerih živi. 88 odstotkov se jih sooča z vsaj eno težavo v zvezi s svojo trenutno obliko bivanja. Približno tretjina jih trdi, da je stanovanje, v katerem bivajo, premajhno za njihove potrebe, 29 odstotkov jih meni, da plačujejo previsoko najemnino. Tisti, ki živijo pri starših oziroma sorodnikih, se želijo osamosvojiti.

Čeprav so med anketiranci lastniki stanovanj v povpre-

čju bolj zadovoljni, prihaja tudi pri njih do težav. 39 odstotkov jih poroča, da je njihovo stanovanje za njihove potrebe premajhno, nekateri se želijo preseliti v drug kraj, kar jim lastništvo nepremičnine do neke mere otežuje. 12 odstotkov lastnikov stanovanj se spopada s problemom, da je njihovo stanovanje predrago za vzdrževanje.

Po mnenju anketirancev so največje ovire pri reševanju stanovanjskega problema v Sloveniji predraga stanovanja za nakup in predrag najem. Najslabšo oceno na lestvici od 1 do 5 je dobila država, ki po mnenju anketirancev zanemara stanovanjsko področje že od osamosvojitve in za gradnjo dostopnih stanovanj ne namenja proračunskih sredstev.

Lastniki ali najemniki?

V anketi so tudi spraševali, ali drži splošno sprejeto prepričanje, da hočejo vsi Slovenci biti ali postati lastniki stanovanj. Tri četrtine anketirancev je sicer menilo, da je bolje najeti posojilo in kupiti lastno stanovanje kot plačevati najemnino, še posebej ker jih večina meni, da

so stanovanjske najemnine na trgu predrage.

Obenem se kar 64 odstotkom anketirancev najem zdi zanimiva alternativa, če bi obstajala možnost najema za nedoločen čas in bi stroški predstavljali manj kot tretjino prihodkov njihovega gospodinjstva. Želja po lastništvu stanovanj je torej v veliki meri posledica pomanjkanja dostopnega in kakovostnega najema, menijo raziskovalci. Dokler država ne bo zagotovila sistemskih sprememb, najem ne bo mogel postati resna in dobra alternativa lastništvu.

Stanovanjske zadruga

V tujini se kot odziv na stanovanjsko krizo in spremenjene življenjske okoliščine

novanjsko stavbo, v kateri bodo bivali. Cilj stanovanjskih zadrug je zagotavljanje stanovanj za svoje člane in ne ustvarjanje dobičkov, zato imajo takšna stanovanja običajno cene, ki so za razliko od tržnih dostopne veliko širšemu krogu ljudi. Običajno se v stanovanjskih zadrugah vzpostavljajo tudi skupnostni prostori, ki po eni strani nižajo stroške in po drugi omogočajo dodatno krepitev socialnih vezi med stanovalci in širšo skupnostjo. Takšno bivanje zagotovo ni za vsakogar, a bi lahko tudi pri nas za marsikoga predstavljalo bolj kakovosten način bivanja. Rezultati ankete namreč kažejo, da zanimanje za takšne zadruga obstaja tudi v Sloveniji in se z leti povečuje, obenem se pojavlja tudi

Med anketiranci je bilo 16 odstotkov lastnikov in 43 odstotkov najemnikov stanovanj. Med slednjimi jih 28 odstotkov ni imelo urejenega najemnega razmerja, kar predstavlja veliko negotovost. 19 odstotkov jih je živel pri svojih ali partnerjevih starših.

marsikje pojavljajo oblike skupnostnih stanovanjskih projektov, kot so npr. stanovanjske zadruga. Takšen model je precej razširjen v Švici. V najemnih stanovanjskih zadrugah se člani prostovoljno povežejo, da bi pridobili primerno stanovanje. S svojimi sredstvi in kreditom, za katerega vso odgovornost in tveganja prevzema zadruga, prenovijo ali zgradijo večsta-

vedno več pobud za njihov zagon. Stanovanjske zadruga bi lahko zagotavljale preskrbo kakovostnih ter cenovno dostopnih stanovanj v okviru partnerstva med državo, občinami ter civilno družbo, menijo v obeh inštitutih, ki sta izvedla raziskavo. Za to bi bile potrebne tudi zakonodajne spremembe na državni ravni.

Foto: arhiv NT (SHERPA)

»Glede na trenutne razmere na stanovanjskem trgu mladi sploh ne morejo priti do stanovanja. Najbolj me moti, da reklamirajo razkošna stanovanja, za nakup za ljudi s povprečno mesečno plačo jih ni. Tudi najemnine so absolutno previsoke.«

Tako kot za vse stavbe, ki jih je v Celju družina Merkscha že obnovila, je tudi za hišo v Razlagovi ulici idejno zasnovo ureditve pripravil arhitekturno biro Studio List, gradbena dela je opravilo podjetje Oder. Na fotografiji je zadnji del stavbe, ki so ji dogradili balkone.

Takšna je idejna zasnova bodoče ureditve območja med Kocenovo ulico in Glavnim trgom, ki so jo naredili v celjskem Studiu List. Načrt med drugim predvideva 28 stanovanjskih enot in podzemna parkirna mesta.

Podjetje Merkscha furnirnica v središču Celja prenovilo še eno meščansko stavbo

Pelikanova sosedka kmalu pripravljena za najemnike

Medtem ko se vlagatelji v izgradnjo stanovanj v Celju odločajo za postavljanje novih zgradb na obrobju mesta, družina Merkscha s svojim podjetjem Merkscha furnirnica že nekaj časa kupuje in prenavlja stare meščanske stavbe v središču mesta. V teh dneh zaključuje obsežno prenovo hiše v Razlagovi ulici, ki stoji ob Pelikanovem fotografskem ateljeju in galeriji. V stavbi, ki je dobila popolnoma novo pročelje, je devet stanovanj različnih velikosti, od enosobnega, ki meri 65 kvadratnih metrov, do tako imenovanega tripleksa z nekaj več 140 kvadratnih metrov površine. Prenova je trajala leto in pol in je stala nekaj več kot dva milijona evrov. Prenova bi lahko bila končana že prej, pravi eden od direktorjev in solastnikov podjetja Peter Merkscha, če lani del ne bi nekoliko upočasnila epidemija.

JANJA INTIHAR

Tako kot vse ostale svoje nepremičnine bo podjetje Merkscha furnirnica tudi stanovanja na Razlagovi ulici oddajalo v dolgoročni najem. **Peter Merkscha** poudarja, da so dolgoročne tudi vse njihove naložbe. »Stavb ne kupujemo in obnavljamo zato, da bi jih prodali, ampak jih samo oddajamo v najem. Če nekaj prenoviš in takoj prodajš, dobiček ni velik. Če pa stavbo prenoviš in obdržiš, se lahko nadejaš, da bo njena vrednost zrasla. Poleg tega nekaj denarja dobiš tudi z najemnina-mi, čeprav si z njimi naložbe v prenovno ne moreš povrniti. S takšno nepremičninsko politiko torej na kratki rok ne moreš obogateti, imaš pa stavbo v odličnem stanju, kot je zdaj tale v Razlagovi ulici,« pravi Merkscha in dodaja, da družina s kupovanjem in obnavljanjem nepremičnin ustvarja nekakšno osnovo za generacije, ki prihajajo za njo. Tudi v Avstriji, kjer ima v kraju Gratwein blizu Gradca sedež matična družba, se družina Merkscha že več let ukvarja s podobnimi nepremičninskimi projekti kot v Celju.

Peter Merkscha napoveduje, da bodo najemnine za

stanovanja v Razlagovi ulici nekoliko višje, vendar bo tudi kakovost bivanja v njih zelo visoka. Kljub višjim cenam je podjetje do zdaj že podpisalo tri najemne pogodbe, večina preostalih stanovanj pa ima napis »rezervirano«. »Naš cilj je imeti najemnike na daljši rok. Temu prilagajamo tudi svojo ponudbo, zato stanovanja oddajamo neopremljena. Vsi najemniki si jih bodo morali sami urediti, kar pomeni, da zaradi stroškov, ki jih bodo pri tem imeli, v stanovanjih ne bodo ostali le nekaj mesecev, ampak dlje časa,« pravi Merkscha.

Od razreza lesa do nepremičnin

Osnovna dejavnost celjskega podjetja Merkscha furnirnica, ki na leto ustvari več kot 20 milijonov evrov prihodkov od prodaje, je že desetletji razrez lesa in na tem področju se uvršča med vodilne družbe v Evropi. Od leta 2008, ko je postavilo sodobno toplotno, se ukvarja tudi s prodajo toplotne energije, vse bolj pomembni del podjetja pa postaja področje nepremičnin. Svoj »nakupovalni pohod« po mestnem središču je začelo leta 2005,

Peter Merkscha: »«Za zdaj imamo dovolj, lahko bi rekel, da celo preveč in smo nekatere nepremičnine morda kupili prehitro. Bomo pa zagotovo vse stavbe obnovili, vendar postopoma.«

ko je na Stanetovi ulici kupilo in prenovilo stavbo, v kateri je bila nekoč znamenita trgovina Železninar. Od takrat je kupilo še več stavb. Nepremičnine ima v Vodnikovi, Stanetovi, Gregorčičevi, Razlagovi, Kocenovi in Linhartovi ulici ter na Glavnem in Slomškovem trgu. Vendar vse še niso dočakale prenove.

»Stavbo v Vodnikovi ulici, kjer je bila nekoč davčna uprava, smo temeljito obnovili že pred nekaj leti. Tam sta pritličje in prvo nadstro-

pje namenjena poslovni dejavnosti, v drugem in tretjem nadstropju so stanovanja. Obnovili smo tudi že hišo v Linhartovi ulici, v kateri smo pritličje oddali v najem enemu od gostincev, sobe, ki smo jih uredili v zgornjih nadstropjih, oddajamo svojim poslovnim partnerjem, ko pridejo na pogovore v Celje,« pojasnjuje Peter Merkscha.

Načrtov za prenovu stavbe na Prešernovi še ni

Od leta 2018 je v lasti podjetja tudi velika stavba na križišču Prešernove ulice in Glavnega trga, ki ima v pritličju in treh nadstropjih 1.600 kvadratnih metrov površin. Hišo, ki je bila del stečajne mase propadlega celjskega podjetja PSZ, je pred petimi leti na dražbi za milijon evrov kupila ljubljanska nepremičninska družba Inversio. Direktorica in lastnica te družbe Simona Lebar je takrat povedala, da je stavbo kupila kot dolgoročno naložbo in tudi zato, ker se nahaja na odličnem kraju v strogem središču mesta. Napovedala je, da bo stavbo, ki je z izjemo dveh lokalov v pritličju

bila prazna in zapuščena in za bivanje ali opravljanje kakšne dejavnosti neprimerna, popolnoma obnovila. Naložbo v prenovi je ocenila na 1,6 milijona evrov, dela naj bi bila v najboljšem primeru končana do jeseni leta 2018. To se ni zgodilo, ljubljanski lastnici je po nakupu uspelo le deloma sanirati streho, ki je zamakala, in obnoviti del pročelja. Lebarjeva je sicer še eno leto po nakupu zatrjevala, da od projekta, čeprav je bolj zahteven in bolj obsežen kot je pričakovala, ne bo odstopila. A je leta 2018 stavbo prodala.

»Ljubljansko podjetje je najbrž kapital potrebovalo za kakšno drugo svojo naložbo. Ko nas je poklicalo in vprašalo, ali bi kupili hišo na Prešernovi ulici, smo ponudbo sprejeli,« pravi Merkscha in poudarja, da bodo temeljito obnovili tudi to stavbo, vendar še ne tako kmalu. »Najprej bi radi končno začeli uresničevati projekt stanovanjske gradnje na Kocenovi ulici, morda se bomo prej lotili še prenove stavbe na Gregorčičevi, kjer imamo zdaj najemnike, ki pa se bodo preselili na drugo stran ulice, kjer je občina prenovila večjo stavbo. Kdaj natančno bomo posamezne stavbe začeli obnavljati, ta hip res zelo težko napovem.«

Peter Merkscha pravi, da načrti za prenovu stavbe na Prešernovi ulici še niso narejeni. Najverjetneje bodo v prvem nadstropju poslovni prostori, v ostalih dveh pa stanovanja. Finančni zalogaj zagotovo ne bo majhen. »Ta stavba je dvakrat večja od tiste na Razlagovi ulici, torej bo tudi cena njene prenove vsaj za polovico višja, če ne kar dvakrat višja,« ocenjuje Merkscha in dodaja, da bo začetek prenove odvisen od tega, kdaj se bo lahko začela gradnja na Kocenovi ulici.

Veliko problemov na Kocenovi

Podjetje Merkscha furnirnica je na Kocenovi ulici lastnik nekdanje upravne stavbe PSZ, h kateri sodi še nekaj nepozidanih parcel. Nepremičnino je kupilo leta 2016 ter že eno leto kasneje napovedalo, da ima z njo velike načrte. Potem ko je leta 2014 že kupilo hišo na Glavnem trgu 4, namerava obe stavbi povezati in ustvariti novo stanovanjsko in poslovno območje v tem delu mestnega središča.

Projekt je res velik, saj načrt predvideva, da bi v treh stavbah, od katerih bi dve zgradili na novo, ena pa bo nadomeštna, ker nameravajo porušiti poslovno stavbo PSZ, uredili kar 28 stanovanjskih enot, ki bodo skupaj imele 2.300 kvadratnih metrov površin. Doslej v starem mestnem jedru še ni bilo tako obširne prenove »v enem kosu«. Projekt je tudi drzen, saj v kletnih etažah dveh večjih stavb predvideva gradnjo garažnih mest. Peter Merkscha je ob predstavitvi projekta leta 2017 dejal, da bo naložba stala štiri milijone evrov, kdaj bo končana, si takrat še ni upal napovedati. Vsekakor pa ni pričakoval, da se bo začetek gradnje tako zavlekel. »Imamo pač veliko sosedov, pred dobrim letom se je izkazalo, da je velik problem tudi transformatorska postaja, ki jo je treba prestaviti, ker Elektro Celje ne želi, da bi bila znotraj bodočega stanovanjskega kompleksa. Skratka, problemov je veliko, tudi s pridobivanjem potrebnih dokumentacije, čeprav nas mestna oblast podpira in nam pomaga, a so postopki zelo dolgi. V zadnjem letu in pol jih je dodatno podaljšala še epidemija. Zato sem že razmišljal, da bi se čim prej lotili vsaj prenove stavbe na Glavnem trgu 4, ki bo sestavni del novega stanovanjskega območja.«

Peter Merkscha pravi, da v podjetju trenutno ne razmišljajo o kakšnih novih nakupih stavb v središču Celja. »Za zdaj imamo dovolj, lahko bi rekel, da celo preveč in smo morda nekatere nepremičnine kupili prehitro. Bomo pa zagotovo vse stavbe obnovili, vendar postopoma.«

Foto: SHERPA

Od leta 2018 je podjetje Merkscha tudi lastnik znamenite stavbe na celjskem mestnem križu. Kdaj jo bo lahko začelo obnavljati in kakšna bo njena nova vsebina, še ni dokončno določeno. Marsikaj bo odvisno od uspešnosti izvedbe stanovanjskega projekta, ki ga podjetje načrtuje v Kocenovi ulici.

CELJE – Gradbene odpadke odvrgli kar v gozdu

Krajanj besni: »Naše naselje in gozd nista odlagališče!«

Naselje Podgorje v Krajevni skupnosti Aljažev hrib v Celju že od nekdaj velja za eno lepših in mirnejših na Celjskem. Povezano je s številnimi gozdnimi sprehajalnimi potmi in z lepim razgledom na Celje. Krajanj to znajo ceniti, a več kot očitno ostali (zaenkrat še) brez kazni in ukrepov to brez skrbi krnijo. »Besni smo,« so nam krajanj anonimno povedali. Glede na stopnjo jeze je vprašanje časa, kdaj bodo anonimnost prekinili in udarili še bolj po mizi. »Če bo treba, bomo pisali tudi peticije, se obračali na vse medije in vse inšpekcije, a tudi na policijo,« pravijo. Imajo dovolj. Za kaj gre?

SIMONA ŠOLINIČ

Gre za več različnih stvari oziroma situacij. V neposredni bližini Podgorja je tudi Mestno pokopališče Celje. Krajanov nikoli ni motilo, tudi zato ne, ker je njegova okolica že od nekdaj vzorno urejena. Cesta v Podgorje vodi mimo pokopališča. Tam so ljudje predvsem ob 1. novembru že vrsto let vajeni parkirati. Če bi bil danes 1. november, bi ljudje imeli kaj videti. Na eni strani ceste vzorno pokošeno in urejeno pokopališče, na drugi strani ceste (to zemljišče ni last pokopališča) so navoženi kupi zemlje.

»Zemljo bodo zravnali in uredili«

Gre za več ton zemlje, ki je tam odložena v več desetih kupih, ki jih že zarašča trava. Kdo to zemljo vozi tja in zakaj, se sprašujejo krajanj že več tednov. Ob tem spomnijo, da ta cesta iz ene varnejših postaja vedno bolj nevarna. »Omejitev hitrosti na njej je 50 kilometrov na uro, medtem ko vozniki »zmorejo« po njej voziti tudi do 80 kilometrov na uro. Po tej cesti hodijo otroci, sprehajalci, ob njej parkirajo obiskovalci pokopališča. Samo vprašanje časa je, kdaj

se bo kaj zgodilo. Policije tu še nismo videli, da bi opravljala nadzor,« so povedali krajanj, ki hkrati iščejo odgovore, od kod in kdo je ob cesti zdaj navožil toliko zemlje.

Glede na to, da je Celje leta in leta znano tudi zaradi težav z »onesnaženo zemljino«, je strah krajanov še toliko bolj razumljiv. »Zemlja, ki je nakopičena ob desni strani ceste, ki vodi iz Popovičeve ulice proti Podgorju, izvira iz struge potoka Koprivnica, ki je bil očiščen. Izvajalec zagotavlja, da bo zemljo zravnal in posejal travo,« so na vprašanje, za kakšno zemljo gre, odgovorili v Mestni občini Celje. Po naših podatkih gre za zemljo, ki ni onesnažena in je iz Koprivnice ter je »sledljiva«, torej je točno znano, od kod izhaja. Tja jo je izvajalec čiščenja struge Koprivnice navožil po dogovoru z lastnikom tega zemljišča, ki se je zavezal, da jo bo sčasoma poravnal in uredil lepšo okolico. Del zemlje naj bi bil tudi na zemljišču, ki je v lasti občine. Kdaj bo zemlja zravnana, saj bi bila takrat okolica res lepša (se strinjajo krajanj), glede na dosedanja leta, ko je bilo vse zaraščeno,

Zemlja nasproti pokopališča ima svojo »sledljivost«, torej je znano, od kod so jo pripeljali. Zdaj potrebuje le ravnanje in ureditev. Krajanj samo želijo ustrezno skrb za okolje.

še ni znano, saj kupe zemlje že zarašča trava. Del navožene zemlje naj bi izviral tudi z območja Lisc. Mimogrede, ob tej cesti naj bi po naših podatkih občina v prihodnosti načrtovala ureditev parkirišča. Del tega zemljišča je že leta in leta načrtovan tudi za širitev pokopališča, in sicer glede na potrebe v prihodnosti.

Gradbeni odpadki med drevesi

Naslednja zadeva, ki je veliko bolj pereča, je odlaganje gradbenih odpadkov v bližnji gozd, ki vodi iz Podgorja skozi gozdno pot do tako imenovanega Maroška. Ta gozdna pot vodi nadalje do Ceste na grad, torej v najlepši del Celja, kar pomeni, da je v tem delu vedno več sprehajalcev. Krajanj že več tednov v gozdu fotografirajo odložene odpadke, kdo jih tja vozi, ne vedo, a je na fotografijah, ki smo jih pridobili, mogoče videti asfalt, betonske dele, celo jaške.

Čez noč nekdo na to navozi zemljo in zravnal. Odpadke je neznan prevoznik odložil tik ob občinski tabli z napisom, da je strogo prepovedano odlaganje kakršnih koli odpadkov. Krajanj so se obrnili tudi na krajevno skupnost, od koder – pravijo – ni še prišel nihče, da bi si vsaj ogledal, kaj se v tem naselju dogaja. Dobili so le odgovor, da je krajevna skupnost o tem obvestila pristojne.

Na naše vprašanje, naslovljeno na celjsko občino, kakšni bodo ukrepi zoper sicer neznan osebo, ki je tja navožila gradbene odpadke, smo dobili odgovor: »Inšpektor Medobčinskega inšpektorata in redarstva Mestne občine Celje in občin Braslovče, Laško, Polzela, Tabor, Vransko in Žalec je opravil ogled na terenu in bo zaradi suma, da so pod površjem zemlje odloženi gradbeni odpadki, prijavo odstopil državni inšpekciji za okolje in prostor,

saj je to njena pristojnost. Na občinski ravni izdajajo plačilni nalogi z globami v primerih kršitve zakonov in občinskih odlokov. Ob nedovoljenem in nepravilnem odlaganju komunalnih odpadkov znaša višina globe za fizične osebe sto evrov in za pravne osebe tisoč evrov.« Toda zaenkrat očitno še ni znano, kdo je odpadke navožil tja. »Ljudje so neverjetni, gradbene odpadke vozijo v naselje, v gozd, in sicer v času, ko se vsi borimo, da bi bila naša narava lepša. Zanimajo nas natančni ukrepi zoper storilca, ki ga morajo izslediti, ne pa samo to, da so obvestili pristojne,« so ogorčeni krajanj.

»Prejeli smo več prijav zaradi črnih odlagališč odpadkov predvsem ob cesti, ki vodi iz smeri Podgorja skozi gozd proti Marovškemu travniku. Opravili smo več terenskih ogledov in javnemu podjetju Simbio naložili, naj jih odstrani,« so še zapisali v občini. A v

tem primeru gre verjetno tudi za druga odlagališča, saj malomarnost ljudi ne pozna meja. Ta gozdna pot je že več let tarča tistih, ki tudi z gospodinjstskimi odpadki nimajo kam, saj se pogosto znajdejo kar med drevesi.

Tudi hrup

A slaba volja krajanov se tu ne ustavi. »Tako dolgo se je vse kopičilo, da ne moremo biti več tiho,« pravijo. V naselju ima svoje prostore tudi eno od celjskih gradbenih podjetij. Nekateri krajanj so se obračali že na inšpekcije in tudi na občino. V celjski občini priznavajo, da so s podjetjem sklenili pogodbo, saj je del njegove mehanizacije na občinskem zemljišču. Gre za zakup dveh parcel, na katerih ima podjetje parkirne prostore za svoja osebna in tovorna vozila. Krajanov morda to ne bi niti motilo, če ne bi menili, da takšna gradbena mehanizacija v naselje ne spada. Pravijo namreč, da jih moti hrup, ki ga povzročajo delavci očitno s kakšnimi pripravljalnimi deli. Podjetje je v najem vzelo še del zemljišča v drugem delu naselja, zato je jeza krajanov še toliko večja.

Naj dodamo, da to podjetje ni povezano s sumom nasutja gradbenih odpadkov v gozdu v neposredni bližini. »V to smo prepričani, v primeru navoza gradbenih odpadkov zagotovo ne gre za to podjetje. Vemo, da je to podjetje v naselju že dlje časa, podjetju ne očitamo odpadkov, le hrup in to, da težka gradbena mehanizacija uničuje tudi cesto.« V občini so s primerom pritožb krajanov že seznanjeni, pravijo. »Iz zapisnika, ki ga je Inšpektorat RS za okolje in prostor izdal februarja letos, je razvidno, da ni bilo ugotovljenih kršitev,« pravijo v občini. Pri komentarju navedb krajanov o preozki cesti, na kateri je več otrok in ni primerna za gradbeno mehanizacijo, občina navaja, da občinski inšpektorat za to ni pristojen. Krajanj odgovarjajo, da se pri opozarjanju ne bodo ustavili. »Po vseh teh letih imamo dovolj. Če vsa družba govori o skrbi za okolje, mora tako tudi delovati,« so jasni.

CELJE – Niso proti hišam, so proti cesti in obračališču

Družno v »boj« za zeleno oazo

Maja je bil v obravnavi občinski podrobni prostorski načrt za območje pri celjski osnovni šoli Frana Roša. Čeprav gre za zelo strmo pobočje, na posameznih delih naj bi bil naklon po besedah najbližjih stanovalcev tudi do 45 stopinj, projekt predvideva gradnjo treh stanovanjskih hiš. Dosedanjo sprehajalno pot, ki večini učencev služi tudi kot varna pot v šolo, pa želi občina preurediti v dovozno cesto z obračališčem. Da bi občina načrt lahko izvedla, je želela najbližje sosedo, stanovalce Travniške ulice, razlastiti, a so ti sprožili upravni spor, ki še ni razrešen. Nad idejo, ki se je pripravljala »v tajnosti«, so ogorčeni tako stanovalci kot tudi zaposleni na tamkajšnji osnovni šoli. Ti so v sodelovanju s sedanji in z nekdanji učenci pripravili tudi kampanjo za ohranitev šolskega gozdička.

UREDNIŠTVO

Zelene površine za učenje in igro bi v okolici šole morali širiti in na krčiti, so prepričani številni krajanj.

Za ohranitev zelene učilnice

Nič več skromno, sramežljivo in tiho so se v bran javnega dobrega sedaj družno postavili tudi zaposleni na Osnovni šoli Frana Roša in sedanji ter nekdanji učenci. Zavedajo se namreč, da imajo »Roševci« to srečo, da šolo še obkrožajo zelene površine in da imajo na svojem dvorišču tudi gozdiček. Kot pravijo, se v naravo zatekajo po znanje, igro, sprostitve, senco, počitek. »Učenci so hvaležni in motivirani, učitelji zadovoljni, narava pa je do vseh nas materinska. In tako je krog sklenjen,« je v javnem pozivu k treznemu razmisleku zapisala Maja Skakić, učiteljica angleščine.

Kot je zapisala, učitelji pouk velikokrat prenesejo v šolski gozdiček oziroma zeleno učilnico, kot ga radi imenujejo. »Ko se učimo o letnih časih, se je najlažje ozreti v okolico šole, na naša drevesa in jih preučevati od blizu. Tudi literarno in likovno poustvarjanje ob knjigah je zunaj veliko bolj plodno, utrjevanje matematike pa celo zelo zabavno! Bralni kotički pod drevesi so vedno »in«, tudi pri učencih, ki morda manj radi berejo, igra in lovljenje med drevesi pa najboljša, kakor radi pritrdijo naši učenci. Tu se tudi dogajajo prve ljubezni, sklepajo trdna prijateljstva, gladijo spori in iščejo ktički miru.«

Kot izpostavljajo zaposleni, ki imajo pri svojem opominjanju vse širšo podporo, so zelene površine in gozdiček za njihovo šolo nenadomestljivi. Novica o načrtovanem posegu je vse močno presenetila. »Zgroženi smo, da nam želijo vzeti naravni prostor za učenje, ki je pri vedno številnejših generacijah prepotraben, vsekakor pa nujen za odmik od štirih sten, kamor nas je prisilila epidemija.« Pri tem poudarjajo, da ima ohranitev gozdička oziroma parka in sprehajalne poti širši družbeni pomen »za mestno četrt in knežje mesto v celoti, saj pomembno prispeva k življenju nas vseh.«

Ob koncu šolskega leta, ki ga je zaznamovala epidemija in smo vsi še dodatno spoznali zdravilno moč narave in zelenja, ki nas obdaja, so v gozdičku odprli tudi Roševo medovito učno pot. Ta je digitalno podprta in dostopna vsem morebitnim obiskovalcem. V neposredni bližini šole se bohotita tudi klop prijateljstva in knjigobežnica.

»To se preprosto ne sme zgoditi,« odločno povedo stanovalci Travniške ulice, ko se skupaj sprehodimo po sedanji sprehajalni poti ob robu šolskega gozdička. Ustavimo se ob robu, kjer naj bi že kmalu zrasle tri stanovanjske hiše. Strinjamo se, da je razgled na Celje resnično lep. »Nismo proti gradnji hiš, nikakor ne. Nasprotujemo zgolj nameravani gradnji dovozne ceste z zgornje strani. Dovoz do novozgrajenih hiš je mogoče urediti tudi s spodnje glavne ceste,« pojasni ena od sogovornic in pove, da ima zagotovo vsaj eden od investitorjev s spodnjimi stanovalci že urejeno služnost za ureditev dostopa do parcele. »Ne vem, kdo danes še kupi parcelo brez dostopa,« v smehu doda.

Iz Mestne občine Celje (MOC) so na vprašanje, zakaj ne bi dovozne ceste, ki je kamen spotike v tem projektu in ki bi resnično globoko zarežala v zeleni občinski pas, odgovorili, da so pri načrtovanju te dovozne ceste preverili več možnosti. »Kot najbolj primeren in izvedljiv se je izkazala cesta preko Travniške ulice, ki je kategorizirana javna pot. S to rešitvijo bi najmanj posegali v območje, zagotovili dostop do obravnavanih parcel in hkrati omogočili intervencijski dostop za Osnovno šolo Frana Roša.« Kot so še pojasnili, promet s spodnje, južne strani ne bo mogoč: »Ta možnost je neprimerna, saj je predvidena po sedanji pešpoti, kjer je velika višinska razlika, kar je sedaj rešeno s stopnicami. Ta varianta bi bila tehnično težko izvedljiva, poleg tega bi posegala v šolski okoliš in zunanjo ureditev šolskih pešpoti,« so še utemeljili svojo odločitev.

Stanovalci, kot tudi zaposleni na tamkajšnji osnovni šoli se s tem nikakor ne strinjajo. »Predvsem je neprimerna utemeljitev gradnje intervencijske poti, ki je že urejena. Bi bilo pa smiselno intervencijsko pot urediti na drugem koncu, saj bi tako gasilska vozila imela resnično dostop do večine šolskih prostorov. S te strani lahko gasijo zgolj telovadnico,« razlaga sogovornica, ki dobro pozna zgodbo umeščanja sedanjega intervencijske poti.

Več prometa, več nevarnosti

Tamkajšnji stanovalci in zaposleni na osnovni šoli menijo, da je resnično nespametno uničiti čudovit park, s še lepšim razgledom na knežje mesto. Poleg tega bo cesta na rob gozdička gotovo pripeljala več prometa, s čemer se bo zmanjšala tudi prometna varnost. Na občini sicer pravijo, da občutnega povečanja prometa ne gre pričakovati. »Za manjša območja, kjer ne pričakujemo bistvene spremembe prometnih tokov, prometnih študij ne naročamo. Ker se na obravnavanem območju umeščajo zgolj trije enostanovanjski objekti, se promet bistveno ne bo povečal.«

»Morda se ne bo povečal zaradi stanovalcev, ampak saj

Na tem delu naj bi zrasla ena od treh stanovanjskih hiš. Mnogi sicer opozarjajo na zelo strm teren, ki bo zahteval zelo kakovostno in posledično verjetno tudi drago gradnjo. A kot zagotavljajo okoliški stanovalci, ne nasprotujejo prihodu novih sosedov. So pa absolutno proti cesti na zgornjem robu parcel, ki bi uničila sedanjo sprehajalno pot in močno posegla tudi v šolski gozdiček.

To sprehajalno pot naj bi nekaj metrov poglobili in jo primerno razširjeno preuredili v dovozno cesto z obračališčem. Predlog je pri ljudeh naletel na precej negotovanja, a si nihče ne upa napovedati končnega razpleta. So se pa posamezniki povezali in odgovornim pripravljavcem in odločevalcem posredovali številne pripombe in predloge. Kot so poudarili zaposleni na OŠ Frana Roša, je namen pripomb predvsem »temeljiten razmislek o načrtovanem posegu v prostor, da ne bi morali po izvedbi del popravljati, kar se več popravljati ne da.«

Zeleno je treba širiti, ne krčiti

Celjska občina je v času javne razgrnitve prejela kar nekaj pripomb in predlogov glede predlaganega občinskega podrobnega prostorskega načrta, ki jih strokovne službe še preučujejo. Kar nekaj argumentiranih pripomb in tudi predlogov je med drugim podala tudi Mestna četrt (MČ) Nova vas, ki ji predseduje Maks Klemen. Čeprav odgovorov še ne pozna, pravi, da svet MČ vztraja, da se zelenega pasu okoli šole nikakor ne sme ožiti. »Prej nasprotno. Te površine, ki jih pri vzgoji in izobraževanju uporablja šola, bi veljalo še razširiti.«

Kot so sporočili iz MOC, strokovna služba pripombe in predloge zainteresirane javnosti še proučuje. Do njih naj bi se opredelili kmalu. »Pri načrtovanju bomo upoštevali vse tiste pripombe, ki bodo doprinesle k zagotovitvi varnosti šole z intervencijsko potjo ter izboljšanju umestitve predvidenih enostanovanjskih objektov na nepozidana stavbna zemljišča, ki so izven šolskega območja. Ohranili bomo vsa drevesa na šolskem območju, kot to predvideva že ureditev, ki je bila javno razgrnjena,« so v odgovoru zapisali na občini.

»Ne gre samo za drevesa in gozdiček. Tega bodo delno res ohranili, a bo izgubil pravo vrednost in varnost,« so prepričani krajanj in zaposleni. »Zelenega pasu okoli šole nikakor ne smemo ožiti. Površine, ki jih pri vzgoji

in izobraževanju uporablja šola, bi veljalo še razširiti. V primeru, da bi se na tem delu izvedel tako zahteven poseg, kot je gradnja treh hiš na tako strmem terenu in ceste z obračališčem, bi se v tem okolju marsikaj spremenilo. Verjetno na slabše. Spremenila bi se splošna varnost, povečal bi se promet, nenazadnje bi se spremenile tudi klimatske razmere,« je prepričan predsednik Mestne četrti Nova vas. Kot pravi, bi za uspešno in varno gradnjo morali še pred tem izvesti precej zahtevnih posegov v samo zemljišče in tudi zaradi tega MČ gradnji nasprotuje. »Samo poglejte Nemčijo in nedavne katastrofalne poplave in plazove. To se zgodi, ker ljudje vse pozidamo, ker nikjer ne pustimo nobenih zelenih površin in posledično tudi voda nima kam odtekat. Če voda nima kam odteči, podre,« je prepričan sogovornik, ki ob tem poudarja še, da je v takšnih primerih treba varovati javni interes pred zasebnim. »Javni interes je v tem primeru zaščita zelenih šolskih površin. Nikakor pa ne gradnja ceste z obračališčem,« je jasen.

Z razpravo glede omenjenega projekta smo v Celju dobili priložnost za »učno uro demokracije«, je prepričan Maks Klemen: »Ne more se odločati enostransko in večini vsiljevati tistega, kar bi koristilo peščici. Bomo videli, ali bomo ta izpit uspešno opravili in bo občinsko vodstvo upoštevalo željo ljudi.«

vsu dobro vemo, kaj pomeni nova cesta in obračališče. Kdo bo nadziral motoriste in druge adrenalina željne voznike?» se sprašujejo stanovalci Travniške ulice.

Na to, da bodo dejavnosti v gozdičku manj varne, so opozorili tudi učitelji in predstavi

niki mestne četrti Nova vas. Vse skrbi tudi obdobje gradnje, saj bo gradbišče gotovo precej globlje poseglo v gozdiček, kot bo kasneje zgrajena cesta. A bo občina, kot trdi, poskrbela, da bo gradbišče varno: »V postopku priprave dokumentacije za pridobitev

gradbenega dovoljenja in za prijavo gradbišča na Upravni enoti Celje je potrebno načrtovati varno gradbišče in vplivno območje skladno s področno zakonodajo. Brez načrta, ki bi izkazoval varen način vzpostavitve gradbišča, gradnja ne bo mogoča.«

Protipoplavni ukrepi v Hruševcu naj bi bili končani do letošnje jeseni.

ŠENTJUR – Zelena luč za nadaljevanje protipoplavnih ukrepov

Da bi Voglajna ostala v svoji strugi

Nadaljevanje gradnje protipoplavnih ukrepov ob Voglajni s pritoki je bilo uvrščeno v vladni načrt razvojnih programov za obdobje med letoma 2021–2024. Štirje sklopi predvidenih del so ocenjeni na malo manj kot 12 milijonov evrov z DDV. Dela naj bi bila končana do leta 2025.

TINA STRMČNIK

Občina Šentjur je na območju Voglajne in njenih pritokov Slomščice, Pešnice in Kozarice močno poplavno ogrožena. Poplave so v preteklosti na tem območju povzročale škodo premoženju prebivalstva in gospodarskih družb. Občinska uprava se je načrtovanja večje poplavne varnosti lotila že pred leti. Sklopa A in B (Industrijska cona Šentjur) sta že končana, izbran izvajalec pravkar nadaljuje protipoplavne ukrepe v Hruševcu (sklop C), ki naj bi bili končani do jeseni letos.

Da bo problematika poplav rešena celovito, so predvideni še štirje sklopi protipoplavnih ukrepov, ki zajemajo gradnjo suhih zadrževalnikov v Črnllici (sklop D) in ob Pešnici (sklop E), ureditve na Voglajni na vzhodnem delu Šentjur-

ja (sklop F) ter gradnjo prodne pregrade v Hudičevem grabnu (sklop G).

Investicijska vrednost projekta znaša skoraj 12 milijonov evrov z DDV. Občina Šentjur bo zanj namenila malo manj kot pol milijona evrov, približno 11,5 milijona evrov bo zagotovljenih iz sredstev Sklada za vode, s katerim upravlja okoljsko ministrstvo. Dela naj bi bila izvedena v obdobju od leta 2021 do vključno leta 2025.

Kaj zajemajo ukrepi?

Župan Občine Šentjur mag. **Marko Diaci** je dejal, da je občina za nadaljevanje gradnje protipoplavnih ukrepov zeleno luč dobila že pred leti, zdaj je dokument noveliran in dopolnjen. Poja-

snil je, da je pregrada za suhi zadrževalnik Pešnica, ki bo imel prostornino približno 340 tisoč kubičnih metrov, predvidena približno dva kilometra gorvodno od sotočja z Voglajno, in sicer na severnem delu Šentjurja ob naselju Botričnica. »Za območje je že izdelan občinski prostorski načrt, občina mora pridobiti še gradbeno dovoljenje in vso projektno dokumentacijo,« je pojasnil.

Dokument, ki je bil junija predstavljen na vladi, še navaja, da je pregrada za suhi zadrževalnik Črnlolica, ki bo imel prostornino približno 650 tisoč kubičnih metrov, predvidena južno od železnice. Po Diacijevih besedah naj bi bil tam v bližini urejen krak načrtovane navezovalne ceste Dramlje–Šentjur.

Ukrepi ob Voglajni v vzhodnem delu Šentjurja predvidevajo gradnjo približno 590 metrov visokovodnih zidov in približno 3.300 metrov visokovodnih nasipov. Predvidena je še gradnja razbremenilnega kanala Loka, reka Voglajna bo regulirana v dolžini približno 200 metrov.

Ukrotiti Hudičev graben

Hudičev graben je levi pretok Voglajne, ki ima izrazito hudourniški značaj. Hudourniške vode s seboj prinesejo kamenje, prod, vejevje in ostanke podrhtih ter zlomljenih dreves. Zaradi nanosov voda ne more odtekat po vodnem koritu, temveč se nenadzorovano razlije po naselju. Zato je v zgornjem toku Hudičevega gradna predvidena prodna pregrada, ki bo omenjeno gmoto zadržala nad naseljem.

Iz dokumenta, ki ga je potrdila vlada, je mogoče razbrati, da je projektna dokumentacija za omenjene sklope protipoplavnih ukrepov izdelana na osnovi idejnih zasnov. Občina mora pridobiti dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja in projekt za izvedbo ter predinvesticijsko zasnov in investicijski program. Na Ministrstvu RS za okolje in prostor, ki je vladi predlagal, naj v načrt razvojnih programov uvrsti projekt nadaljevanja gradnje protipoplavnih ukrepov, menijo, da bo omenjena naložba zmanjšala negativne vplive visokih voda na okolico.

Obnovljeno srce bazena

ŠENTJUR – Minulo nedeljo so namenu predali obnovljen bazen v športnem parku. Dotrajana strojnica, ki je po besedah šentjurskega župana mag. Marka Diacia srce bazena, je obnovljena. V prihodnosti bodo ob bazenu postavili še tobogan.

Šentjurski bazen je bil zgrajen v 60. letih, v 80. letih je bil obnovljen. Tokratna obnova, vredna približno 190 tisoč evrov (brez ddv), je bila namenjena predvsem obnovi bazenske tehnike, ki bo zagotavljala nadaljnje nemoteno delovanje. Ob tem je izvajalec del uredil okolico in namestil novo urbano opremo. »Upam, da bo nova strojnica delovanje bazena omogočala naslednjih 20 let. Obnovljen bazen bo prispeval k temu, da bodo otroci uživali poletje,« je dejal Diaci. Dodal je, da bo občina na katerem od razpisov skušala pridobiti še denar za postavitev tobogana. Mesto zanj je že predvideno.

TS

Čebela bere med

ŠMARTNO OB PAKI – Z namenom, da bi prenašali pomen čebel med otroke in njihove starše, so moči združile številne lokalne akcijske skupine in pripravile raznolike dogodke. Tako je julija Knjižnica Šmartno ob Paki gostila čebelarški kotiček, ki je del projekta Čebela bere med.

V izobraževalnem kotičku so lahko tako otroci kot odrasli podrobneje spoznali pomen čebel za naše okolje, se preizkusili v čebeljih igrah ali sestavljali čebelje sestavljanke.

V tem času so knjižnico in čebelji kotiček obiskali tudi tri skupine otrok iz vrtcev Šmartno ob Paki in Bambi ter lokalni čebelar Tomaž Lesjak. Otroci so v dar prejeli tematsko slikanico Čebela bere med, ki je nastala v okviru projekta in jo je ilustrirala ilustratorica Urška Stropnik Šonc.

LKK, foto: Knjižnica Šmartno ob Paki

Otroci so z zanimanjem prisluhnili zanimivim zgodbam iz sveta čebel. Kot so pojasnili v velenjski knjižnici, znotraj katere deluje tudi oddelke v Šmartnem ob Paki, predstavlja projekt Čebela bere med pomemben doprinos k razvoju lokalnih knjižnic in povečanju njihovih vsebin ter prenosu inovativnih znanj in dobrih praks.

Izbrali graditelja stanovanj

ŠMARJE PRI JELŠAH – Celjsko podjetje Ges, gradbeništvo, energetika, sanacije, bo gradilo oskrbovana stanovanja, v katera bo investirala občina v sodelovanju z republiškim stanovanjskim skladom.

Občina je podjetje izbrala na javnem razpisu in mu zaupala gradnjo naložbe, vredne več kot tri milijone evrov. Ges bo začel dve stavbi s po 15 oskrbovanimi stanovanji graditi septembra, pogodbeni rok za končanje del je april 2023. Izvedel bo gradbena, obrtniška in inštalacijska dela, dobavo in montažo opreme ter poskrbel za zunanjo ureditev. Del gradbenih in obrtniških del bosta izvedla podizvajalca. To sta podjetji Riko iz Ljubljane ter Riko hiše iz Ribnice.

TS

Po težkem letu izjemni rezultati

VELENJE – Čeprav je bilo šolsko leto tako za dijake kot za profesorje izjemno zahtevno in na trenutke negotovo, so se dijaki zaključnih letnikov izjemno izkazali. Rezultati poklicne mature v Šolskem centru Velenje so namreč zelo dobri.

Celotno šolsko leto je bilo zaznamovano s številnimi omejitvam, zato si tako dijaki kot profesorji Šolskega centra Velenje niso dovolili »odvzeti« družjenja ob podelitvah priznanj najuspešnejšim. In teh je bilo letos še posebej veliko. Vsa srečanja so pripravili na prostem.

Ravnatelj Elektro in računalniške šole Simon Konečnik se je zbranim maturan-

tom, staršem in učiteljem zahvalil za odlično sodelovanje in izpostavil letošnje maturante kot izjemno generacijo, ki bo za vedno z velikimi črkami ostala zapisana v spominih. Kot je dejal, je bila letošnja poklicna matura ena najbolj uspešnih doslej, saj so bili med 105 kandidati uspešni 103. Kar 11 jih je doseglo 22 točk in si tako prislužilo naziv zlati maturant.

Letošnji zlati maturanti Elektro in računalniške šole z ravnateljem in razredniki

S spričevali poklicne mature in zaključnega izpita je 76 dijakin in dijakov Šole za storitvene dejavnosti dokazalo, da znajo in zmorejo. Z najlepšim zaključkom, uspešno opravljenim zrelostnim

izpitom, je srednješolsko zgodbo sklenilo 38 dijakin in dijakov, kar pomeni 92,7-odstotni uspeh.

V spomladanskem roku je poklicno maturo opravljalo 60 dijakov Šole za strojništvo,

geotehniko in okolje ŠSGO in 7 udeležencev izobraževanja odraslih. 59 jih je šolanje tudi uspešno končalo, na kar so v šoli izjemno ponosni, še posebej na uspeh dijaka Matica Bajsiča, ki je dosegel vse mo-

žne točke in je tako postal diamantni maturant, ter na Saro France in Tajno Glasenčnik, ki sta dosegli naziv zlatih maturantk.

LKK
foto: ŠCV

V Baški je zelo lepo!

Tokrat so se nam iz Celjskega doma v Baški oglasili otroci, ki preživljajo počitniške dni v koloniji.

Ko smo prispeli z avtobusom v Baško, smo najprej odnesli kovčke do glavnega vhoda. Nato so nam učiteljice pokazale sobe, kjer smo jih razpakirali. Tisti večer smo imeli spoznavni večer. Naslednji dan je bil zabaven, saj smo imeli veliko kopanja. Zbudili so nas z glasbo. Za kosilo smo imeli čufte, ki so bili odlični. Po kosilu smo s skiroji odšli na drugo plažo, privoščili smo si tudi sladoled in pokovko.

Neža, Nina, Urška in Eva

Danes je že četrti dan, odkar smo v Baški. Zjutraj je bilo oblačno, a smo se vseeno zabavali na plaži in v domu. Na plaži smo igrali karte enka in skakali v vodo z velike skakalnice. Nato smo prišli v dom in igrali namizni tenis. Nekaj časa je bilo sonce, v nekem trenutku pa je začelo deževati. Večerja je bila zelo dobra, imeli smo mlečni riž. Bilo nam je zelo lepo.

Luka, Nejc, Maks, Uroš

Zjutraj smo pospravljali sobe, dobile smo oceno 4. Igrali smo se tudi slepe miši. Bili smo na plaži, kjer smo se peljali s supom, igrali karte enka in šli na sladoled. Tudi plavati smo se učili.

Eva, Zoja, Taja, Tinka

Danes smo sestavljali ples plemen. Nato smo odšli na pohod do cerkve. Začelo je deževati. Učitelj je prišel po nas z velikim dežnikom.

Luka, Tian, Vid in Peter

Danes nam je bilo najbolj všeč, ko smo šli na pohod do cerkvice. Tudi dež nas ni preveč motil. Ni pa nam bilo več všeč, ko nas je dobil med nakupovanjem spominkov in sladoleda. Zelo se je bliskalo in prikazale so se bele strele. V sobi smo naredili šotor, ki je imel spalnico in knjižnico. Brali smo knjige in se imeli »fajn« s svojo učiteljico Natašo. Igrali smo šah in skrivalnice ter se lovili.

Skupina Pubeci in Lady

Včeraj smo se z ladjo peljali do otoka Grgurja. Tam smo se kopali, saj je bila zelo čista voda. S pomola smo lahko skočili na glavo. Voda je bilo zelo globoka. Ogledali smo si tudi nekdanji ženski zapor in hranili ter božali jelene. Ladja nas je kljub valo-

vom varno pripeljala nazaj v Baško. Danes smo imeli Srčkov ples. Popoldne smo se naučili valček in rokenrol ples. Učitelji tukaj so zelo prijazni. Z veseljem bomo še kdaj prišle v Baško.

Neja, Hana, Emina, Asja, Larisa in Tiana

O pokojnini po novem na podlagi dokupa vojaške dobe

Pred časom se je na naše uredništvo obrnil bralec, ki ga je zanimalo, kdaj bo kot zavarovalec, ki je z dokupom zavarovalne dobe za vojaški rok uveljavil starostno pokojnino po zakonu, ki je veljal do 31. 12. 2012, prejel na novo odmerjeno pokojnino. Ker bralec še vedno ne prejema pokojnine po novem, smo se za informacijo ponovno obrnili na ZPIZ, kjer so nam o tej problematiki posredovali obsežno pojasnilo.

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ) v zvezi z izvedbo Zakona o dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (v nadaljevanju ZPIZ-2H), ki se uporablja od 1. 1. 2021, pojasnjuje, da so bile v zadnjem letu in pol sprejete kar tri pomembne novele, in sicer ZPIZ-2G (velja od 1. 1. 2020), ZPIZ-2H (velja od 1. 1. 2021) in ZPIZ-2I (velja od 1. 5. 2021).

Kot navajajo na ZPIZ, vse tri novele bistveno vplivajo tako na višino pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja kot tudi na izvajanje zavarovanja.

Po izvedbi ZPIZ-2G je zavod pristopil k uresničevanju sprememb novele ZPIZ-2H, ki prinaša novosti na področju vrednotenja dobe iz naslova dokupa. ZPIZ-2H namreč v primeru izvedenega dokupa do 31. 12. 2012 omogoča novo odmero pokojnine ali dela pokojnine tako zavarovancem, ki so uveljavili pravico po ZPIZ-1 kot po ZPIZ-2, pri čemer bo zavod zavarovancem izdal odločbe po uradni dolžnosti. To, da bo zavod izdal odločbe po uradni dolžnosti, je bilo v noveli predlagano zato, da bodo vsi zavarovanci prejeli ustrezne odločbe. To pomeni, da zavarovancem ni treba vlagati zahtevkov za novo odmero pokojnine oziroma dela pokojnine.

Zavod dodatno pojasnjuje, da je v okviru postopka sprejemanja novele ZPIZ-2H dejavno sodeloval s svojimi pobudami, saj je osnutek novele ZPIZ-2H prvotno predvideval novo odmero pokojnin samo zavarovancem, ki so se upokojili po ZPIZ-2, ki velja od 1. 1. 2013, in so do 31. 12. 2012 dokupili zavarovalno dobo ne glede na vrsto dokupa. Zavod je v postopku sprejemanja te novele predlagal, naj se na novo odmeri tudi pokojnina zavarovancem, ki so bili upokojeni po ZPIZ-1, ki je veljal od 1. 1. 2000 do 31. 12. 2012, in so do 31. 12. 2012 dokupili čas študija in/ali čas služenja vojaškega roka, saj se je tako izveden dokup štel v pokojninsko dobo, ne pa tudi v delovno dobo. Zavod je s tem dosegel, da bo bistveno več zavarovancev imelo višjo pokojnino oziroma del pokojnine. ZPIZ še pojasnjuje, da upokojeni zavarovanci po prej veljavnih predpisih, to je do 31. 12. 1999, zaradi dokupa niso imeli nižje pokojnine, zato zanje ZPIZ-2H ne pride v poštev.

Zahtevna izvedba

Zavod se je ob predlaganju kot tudi ob uveljavitvi ZPIZ-2H zavedal, da bo izvedba omenjenih sprememb, predvsem za upokojene po ZPIZ-1, pomenila zahtevno nalog, ki lahko vzame tudi precej več časa kot v primeru, da bi ZPIZ-2H veljal samo za upokojene po ZPIZ-2. Vsaka sprememba zakonodaje ne pomeni samo spremembe izvajanja zavarovanja, ampak tudi

posege v informacijski sistem, kar zahteva določene prilagoditve, ki izvedbeno vzamejo tudi določen čas. Gre za spremembe, pri katerih je treba pri približno 14.600 zavarovancih za vsakega posameznika preveriti, ali sprememba vrednotenja dobe iz naslova dokupa vpliva na višino njegove pokojnine oziroma dela pokojnine. Po oceni pričakujejo, da bo takšnih zavarovancev približno pet tisoč, saj na odmero vplivajo različni dejavniki.

V času izvajanja tehničnih prilagoditev za izvedbo ZPIZ-2H je bila v Državnem zboru RS sprejeta novela ZPIZ-2I, ki se je začela uporabljati 1. 5. 2021. Pri tej noveli gre za pomembnejše spremembe na področju dviga najnižje pokojnine, zagotovljene pokojnine in uvedbo nove višine invalidske pokojnine v zagotovljeni višini. S spremembami se torej zvišujejo pokojnine najranljivejšim kategorijam zavarovancev, zato se je zavod prioriteto lotil izvedbe novele ZPIZ-2I, saj je bil krog zavarovancev, na katerega je ta novela vplivala, bistveno večji in bistveno bolj pomemben kot pri ZPIZ-2H. V maju in juniju 2021 je tako zavod na podlagi novele ZPIZ-2I izvedel povišano izplačilo pokojnine več kot 104 tisoč zavarovancem. Izvedba novele ZPIZ-2I je tako povzročila tudi časovno podaljšanje izvedbe novele ZPIZ-2H.

Sprememba pokojnine za pet tisoč zavarovancev

Dejavnosti za izdajo odločb zavarovancem, ki so imeli v okviru dopolnjene pokojninske dobe izveden tudi dokup dobe, potekajo intenzivno. Zavod si pri izvajanju novele ZPIZ-2H tako prizadeva, da bi v čim prej opravil vse preračune in zavarovancem tudi izdal odločbe o novi višini pokojnine ali dela pokojnine oziroma odločbe ali obvestila, da jim kljub sprejeti noveli ZPIZ-2H še naprej izplačuje nespremenjeno višino pokojnine. Pri tem pojasnjujejo, da na zavodu prednostno rešujejo zadeve, v katerih je bilo ugotovljeno, da bo na podlagi določb novele ZPIZ-2H prišlo do spremembe višine pokojnine. Pričakujejo, da bo takšnih zavarovancev približno pet tisoč, kar pomeni, da jim bo zavod v nekaj mesecih izdal odločbe o novi višini pokojnine ali dela pokojnine z učinkom od 1. 1. 2021, to je od uporabe novele, ter višje zneske tudi v najkrajšem možnem času poračunal. Zavod je zavarovancem, ki so upokojeni po ZPIZ-2, že izdal prve odločbe o novi višini pokojnine (oziroma odmeril starostno pokojnino namesto predčasne) ali dela pokojnine (oziroma odmeril del starostne pokojnine namesto predčasne).

ZPIZ ponovno pojasnjuje, da zavarovancem ni treba vlagati zahtevkov za novo odmero pokojnine oziroma dela pokojnine ter da bodo o morebitni novi odmeri pokojnine ali dela pokojnine obveščeni z izdajo ustrezne odločbe, saj vsakega zavarovanca obravnavajo individualno, za kar je potreben tudi ustrezen čas.

RG

Zavarovancem ni treba vlagati zahtevkov za novo odmero pokojnine oziroma dela pokojnine.

S projektom Pričarajmo nasmeh skupno uživalo že devet tisoč otrok

Morska doživetja, ki rišejo otroške nasmeh

Eno najlepših morskih doživetij je zagotovo izlet z ladjico.

Na Debelem rtiču se to poletje spet razlega razigran smeh otrok, ki poletne počitnice preživljajo v okviru dobrodelnega projekta Pričarajmo nasmeh. Podjetje Tuš je v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije že 19. leto zapored omogočilo letovanje petsto otrokom iz vse Slovenije, ki sicer živijo v ne najbolj spodbudnem okolju. Prav tovrstna letovanja in sproščena mladostniška poletna srečanja lahko otroke pozitivno zaznamujejo za vse življenje, je prepričan specialni pedagog Marko Juhant. Letošnja morska doživetja so še toliko bolj pomembna, saj je tudi ali predvsem za otroki zelo težko leto.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Strokovnjaki Nacionalnega inštituta za javno zdravje so v začetku junija razkrili, da je duševno zdravje otrok v Sloveniji alarmantno in da se še poslabšuje. Specialni pedagog Marko Juhant ob tem poudarja, da so najbolj prizadeti otroci iz najbolj ranljivih okolij: »Razlog je preprost. Vsakodnevne dejavnosti v šoli in prostem času jim predstavljajo pobeg iz nekega nenormalnega stanja, kar

med epidemijo ni bilo mogoče.« Ob tem Juhant opozarja na izjemen pomen letovanj s sovrstniki v okolju, ki je drugačno od domačega: »Zaradi posamezne izkušnje na tem letovanju se lahko spremeni celotno življenje tega otroka. Bodisi v otroštvu bodisi kasneje v odraslosti, ko oblikuje svojo družino. Zakaj? Ker jim da nekdo vedeti, da so pomembni takšni, kot so. Ne zato, ker so pridni, ne zato,

V prvi skupini je letovalo 126 otrok, ki prihajajo iz osrednje, severne, severozahodne, zahodne in južne Slovenije. Do sredine avgusta se bodo v štirih skupinah morskim radostim na Debelem rtiču predajali še otroci iz drugih delov Slovenije.

... na kateri je nastalo veliko slikarskih umetnin.

Na vsakem koraku so dopustniki odkrivali nove talente in se urili v zanimivih veščinah.

Talente so otroci odkrivali na veliki slikarski delavnici ...

ker so čudoviti športniki, ne zato, ker bi imeli posluh, ampak preprosto zato, ker so.«

Drugačen vsakdan

Mladinsko zdravilišče in letovišče Debeli rtič vsako leto poskrbi, da poletne počitnice zares minejo drugače kot siceršnji vsakdan otrok: »Od tega, kakšno popotnico dobimo kot otroci, je odvisno, kako zadovoljni, ustvarjalni in uspešni smo kasneje v življenju. Razslojenost pri nas je vedno večja in razlika v preživljanju prostega časa je zato med otroki prav tako večja in opaznejša. Brez podpore donatorjev, kot je Tuš, bi tudi letos petsto otrok ostalo doma in preživljalo počitnice, kot bi jim pač omogočale okolščine doma, morda zaprti med stene majhnega stanovanja, morda prepuščeni ulici. In teh petsto otrok bi se prve dni naslednjega šolskega leta postavljalo nekam na stran, da jih ne bi tisti, ki so se med počitnicami potepali okrog in spoznavali nove kraje in dogodivščine, vprašali, kje so oni preživeli počitnice,« o stiskah otrok odkrito spregov

vori podpredsednica Rdečega križa Slovenije **Silva Duh**.

Zaradi stisk, ki so jih otroci deležni med letom, je na tokratnih letovanjih sestavni del ekipe tudi strokovnjak na področju psihološke podpore, ki skrbi za različne in predvsem kompleksnejše čustvene stiske otrok.

Trud organizatorjev poplačan z otroško hvaležnostjo

Kot poudarja vodja projekta Pričarajmo nasmeh **Anja Marjetič**, jih v podjetju vsako leto razveselijo, a tudi pretresejo izpovedi in zahvale otrok: »Če bi vedeli, koliko otrok pozna morje in ladje le iz zgodb, koliko otrok je tukaj naredilo prve plavalne zamahe ... Nekatere izpovedi so zares zaskrbljujoče, a veseli in ponosni smo, da lahko z vsemi partnerji in kupci prispevamo drobec k lažjemu soočanju otrok z vsemi tegobami sveta odraslih.«

Prav zato, ker jim v podjetju ni vseeno, kakšno predstavo bodo o svetu dobili najmlajši, se vsako leto trudijo, da eden prvih tovrstnih dobrodelnih projektov pri nas še vedno živi, raste in se razvija. »Pandemija je pokazala, kako so na spremembe občutljivi otroci. Letos smo zato storili prav zares vse, da bomo otrokom omogočili brezskrbne sončne poletne dni v družbi sovrstnikov in v objemu prečudovite narave na Debelem rtiču,« je med obiskom prve skupine otrok v začetku julija dejal direktor družbe Engro-tuš **Andraž Tuš**, ki je ponosen, da bo številka otrok, ki so brezskrbne morske radosti v vseh teh letih užili v okviru projekta Pričarajmo nasmeh, presegla devet tisoč.

Letošnje skupine otrok iz vse Slovenije se bodo na Debelem rtiču zvrstile v več terminih. V vsakem jih čakajo pestre dejavnosti, kot so vodna aerobika in igre v bazenu, poučne in ustvarjalne delavnice, sprostitvena delavnica, športne igre in zabavni večeri z glasbo, s petjem, plesom in tematskimi vsebinami. Foto: Tuš

V Šentjurju gostuje razstava o Dragotinu Ferdinandu Ripšlu

Mož talentov, usmerjen v ljudstvo

V Ipavčevem kulturnem centru v Šentjurju je do 22. avgusta na ogled panojska razstava o izjemnih dosežkih šentjurskega rojaka Dragotina Ferdinanda Ripšla. Bil je duhovnik, narodni buditelj, kronist, pesnik, strokovni pisec in sadjar. Posavski muzej Brežice je razstavo o pomembnem izobražencu, ki je služboval v različnih krajih, pripravil lani v čast 200-letnici njegovega rojstva. Gostovanje v Šentjurju sodi v sklop obeleževanja leta Josipa Ipavca.

TINA STRMČNIK

Zametki za raziskovanje se gajo v leto 2006, ko je v Župnijo Krško – Videm ob Savi prišel duhovnik Mitja Markovič. Ob 850-letnici obstoja omenjene župnije je o njej pripravil obsežno raziskavo in vanjo uvrstil tudi Ripšlovo zapuščino. Kot mlada raziskovalka je zgodbo o Ripšlu naprej razkrivala Alenka

Černelič Krošelj, ki je zdaj direktorica Posavskega muzeja Brežice.

Ripšl je bil rojen v Šentjurju 1. novembra 1820. Končal je gimnazijo v Celju, študij filozofije in bogoslovja pa v Celovcu, kjer je bil leta 1843 tudi posvečen. Služboval je na Koroškem, Štajerskem in v Benečiji. Kot duhovnik je

na Celjskem sled pustil na Vranskem, v Slovenskih Konjicah, Rogaški Slatini, kot kaplan v sv. Miklavžu nad Laškim in še v številnih krajih po državi.

Ker je deloval na različnih koncih slovenskega etničnega ozemlja, ga je to še bolj spodbudilo k njegovemu narodno zavednemu delovanju na številnih področjih. Tako lahko preberemo v katalogu ob razstavi. V župnijah, ki jih je vodil, je zapisoval dogodke, raziskoval preteklost in sodobnost. Skrbel je za materni jezik, pisal je pesmi, jih zapisoval, objavljaj ter skrbel, da so bile uglasbene. Kot navdušen sadjar je kmete učil o novih metodah cepljenja in oskrbovanja sadnega drevja. Na Dunaju je izdal učbenik z naslovom Kratki nauki za sadjorejo.

Sodeloval je v številnih novih združenjih, zapisoval navade in šege ljudi. Med drugim je kot kaplan napisal Kroniko pri sv. Miklavžu nad Laškim. Ob vsem tem naj bi bil vedno dobre volje. Bil je tudi dober govornik, pripovedoval je zanimive vojaške zgodbe, ki jih je doživel, ko je bil v času avstrijsko-italijanske vojne med letoma 1859 in 1864 polkovni kaplan oz. kurat 47. pešpolka v Benečiji.

Ni bil župnik »z levo roko«

Ljudem se večkrat postavlja vprašanje, kako je bil Ripšl ob vsem, kar je počel, hkrati še župnik. Tudi dopisovanje s Slomškom, ki je bilo odgovor na tožbe župljanov, je kazalo v smer, da je duhovništvo morda zanemarjal. Mitja Markovič je v času priprave razstave v arhivu Župnije Krško našel Ripšlovo ožnanilno knjigo, kamor je ta mož številnih talentov tri leta zapisoval oznanila. Iz te knjige je po besedah Markoviča razvidno, čemu je dajal poudarek in kaj mu je bilo dragoceno. »Podrobno je opisal priprave na birmo. Med drugim je v župniji obeležil 300-letnico prihoda krompirja v Evropo. Slovesne maše je pripravljaj ob rojstnih dnevih cesarja in cesarice. Vidi se, da je bil

Od leve: soavtorja razstave Mitja Markovič in Alenka Černelič Krošelj ter podžupanja Občine Šentjur Silva Koželj in direktorica Knjižnice Šentjur Tatjana Oset

»V 19. stoletju je bil hud boj za slovensko besedo. Ta boj so izborili izobraženi, zavedni Slovenci. Med njimi tudi šentjurski rojaki Ferdinand Ripšl in oba brata Ipavec. Skupaj so izdali pesmarico za kratek čas. Z njo so želeli svoje rojake navduševati za slovenstvo, kar jim je uspelo,« je dejala direktorica Knjižnice Šentjur Tatjana Oset.

pri svojem temeljnem poslanstvu zelo odgovoren in skrben. Še zdaleč se tega ni loteval z levo roko.«

Z Ipavci so bili kot bratje

Po številnih poteh in izzivih, ki jih je sprejemal kot kaplan in kurat, ga je mama prosila, naj se vrne bližje domu in naj živi bolj umirjeno, brez nevarnosti. Zato je odšel v Loko pri Zidanem Mostu in kasneje v Videm pri Krškem, kjer je sklenil svoje življenje.

Ripšl je bil, kot so ugotovili avtorji razstave, ves čas izjemno povezan s svojim rojstnim krajem Šentjurjem in predvsem s člani družine Ipavec. Z Alojzom, Benjaminom in Gustavom Ipavcem je izdal Pesmarico za kratek čas. Ta je nastala v obdobju,

ko je Ripšl odhajal v vojno v Benečijo. »Omenjeni so si bili kot bratje. Čeprav se nam danes razdalja od Krškega do Šentjurja morda zdi velika, so bile včasih za ljudi to kratke razdalje,« je povedala Alenka Černelič Krošelj.

Ripšla, ki je bil med drugim eden od ustanoviteljev slovenskega pisateljskega društva, literarni zgodovinarji sicer umeščajo med tako

imenovane »tretjeligaše« in »verzijance za kratek čas«. A direktorica Posavskega muzeja Brežice in raziskovalka njegovega življenja meni, da se Ripšl zaradi takšne ocene ne bi jezil. »Tako kot njegov vzornik lavantinski škof Anton Martin Slomšek je svoje prizadevanje namreč usmeril v ljudstvo,« je dejala. Ripšl, ki je bil velik sledilec Slomškovihi načel, si je s škofom dopisoval na poseben pesniški način. Prav tako je sledil njegovemu navodilu o pisanju kronik, skupno je napisal tri.

Kot pravijo poročila, je ob smrti v svoji lasti imel le »vrečo krompirja.« A avtorji razstave poudarjajo, da je njegova duhovna in nesnovna dediščina neizmerljiva in neprecenljiva.

Foto: Andraž Purg – GrupA

Alenka Černelič Krošelj: »Ripšl je bil človek številnih talentov. Med drugim je delal odlične tičnike, ptičje kletke. Poročali so, da je bil vedno dobre volje, da je bil dober govornik, pripovedovalec zanimivih zgodb, ki jih je doživel ali slišal v času kot kurat. Nekaterim je bil zaradi vseh talentov všeč, drugi so si želeli, da bi bil malo bolj umirjen.«

V posavskem muzeju, kjer so raziskovali življenje in delo Dragotina Ferdinanda Ripšla, so mu nadeli vzdevek Posavski Valvasor 19. stoletja, saj je tako kot Valvasor želel vedeti vse. Imel je številne talente, ki jih je zavzeto udeležal. (Vir: Dlib)

Knjižnica Velenje do nadaljnjega zaprta

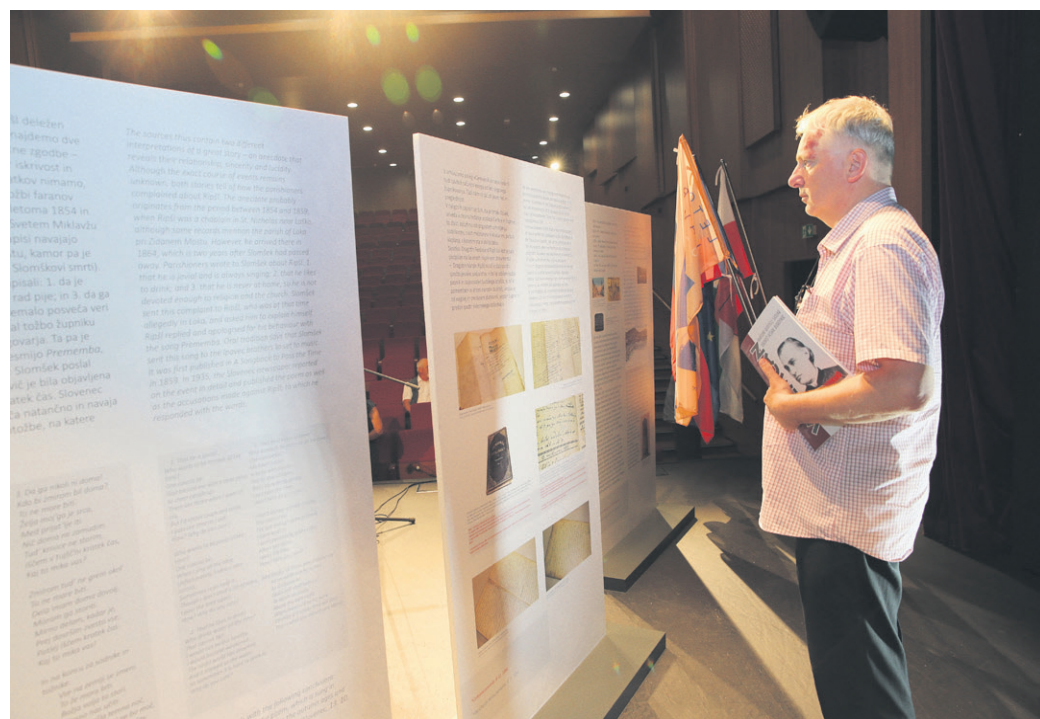
Knjižnica Velenje bo do nadaljnjega zaprta. Razlog za nenadno zaprtje je izlitje fekalne vode iz sanitarij in drugih prostorov v zgornjem nadstropju objekta Nova. Ker je voda med drugim zalila tudi osrednji pult za izposajo knjig, si v času obnove in zaprtja knjižnice knjig ne bo mogoče izposoditi. Je pa omogočeno vračilo knjig, in sicer pri zunanjem zaboju za oddajo knjig.

Kot so sporočili iz Mestne občine Velenje, so že začeli odstranjevati posledice zaradi vdora vode iz zgornjega nadstropja. Težava tokrat ni zgolj voda, temveč tudi strašen smrad, so še sporočili in dodali, da sta tako občina kot knjižnica na težavo z zamakanjem že velikokrat opozarjali tako upravljavca kot tudi večinskega lastnika objekta Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB). »Žal neuspešno,« razočarano dodajajo. Višina škode še ni znana.

Do kdaj bodo lahko odpravili posledice izlitja in odpravili težave, za zdaj še ne morejo napovedati. »Težav je več. Obrtniki, ki bi bili kos takšni nalogi, so v tem času zelo zasedeni, zaradi letnih dopustov je prisotnih tudi manj zaposlenih.«

V knjižnici in v občini upajo, da bodo težave rešili v najkrajšem možnem času in da bodo ljudem lahko ponovno omogočili nemoten dostop do vsega knjižničnega gradiva. O ponovnem odprtju Knjižnice Velenje bodo javnost pravočasno obvestili.

LKK, foto: FB Knjižnica Velenje

Razstava je v Ipavčevem kulturnem centru Šentjur na ogled do 22. avgusta.

Kulturno-gastronomski abonma Združenja zgodovinskih mest Slovenije

Polna žlica kulture in krožnik dobrega

Združenje zgodovinskih mest Slovenije, katerega del so tudi Celje, Šentjur in Slovenske Konjice, z novim kulturnim abonmajem začne projekt sodelovanja in povezovanja kulture in turizma. Kulturnim dogodkom dodaja tudi kulinarična, saj je gastronomija del identitete zgodovinskih mest Slovenije. Zato je nastal nov kulturno-turistični produkt Kulturno-gastronomski abonma.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

S svojevrstnim abonmajem bo Združenje zgodovinskih mest Slovenije obeležilo tudi 20-letnico delovanja. Po besedah generalne sekretarke združenja **Mateje Hafner Dolenc** želijo z njim pokazati, da kultura bogati zgo-

dovinska mesta. Zanj so se, kot je dejala, odločili, da bi pokazali, »kako raznolika, pisana, živa kultura deluje, ustvarja in bogati zgodovinska mesta«. Številna gledališča, muzeje, galerije, knjižnice in druge organizatorje

kulturnih dogodkov so »povezali in kot bisere nanizali v ogrlico kulture zgodovinskih mest«, je bila slikovita. Kot je napovedala: »Začeli bomo avgusta letos in končali avgusta 2022.«

Pri projektu združenje sodeluje s Slovensko turistično organizacijo (STO). Vodja sektorja za razvoj, inovacije in evropske projekte v STO Barbara Zmrzlikar je prepričana, da bo abonma ljudi nagovoril, da bodo »pri raziskovanju Slovenije zavili z uhojenih poti in se prepustili skrbno izbranim doživetjem«.

Veliki in dva mala abonmaja

»Obiskujte gledališča in likovna razstavišča, privoščite si koncerte in literarne večere,« je poziv, s katerim združenje vabi na letošnji abonma. Združenje ponuja več možnosti: veliki abonma Polna žlica kulture z 20 velikimi doživetji ter dva mala abonmaja, imenovana Krožnik dobrega. Prvi krožnik ponuja lokacije prireditev od Koroške do Dolenjske, drugi pa od Alp do Jadrana.

Foto: ZZMS

V abonmaju je povezanih 20 vrhunskih kulturnih dogodkov, gledaliških predstav, likovnih in muzejskih razstav, glasbenih in plesnih dogodkov ter literarnih večerov, ki se bodo zgodili v 19 zgodovinskih mestih.

Vsak, ki bo poleg kulturnega abonmaja kupil tudi vsaj enega od menijev pri 40 priznanih gostincih, ki so partnerji kulturnega abonmaja, bo pri plačilu abonmaja prejel 10-odstotni popust. Več o vsebini in nakupu kulturnega abonmaja zgodovinskih mest na www.zgodovinska-mesta.si.

V abonmaju Združenja zgodovinskih mest Slovenije, ki letos praznuje 20-letnico skupnega delovanja, je na voljo 20 kulturnih dogodkov za 20 let v vsaki od članic – v Brežicah, Celju, Idriji, na Jesenicah, v Kamniku, Kopru, Kostanjevici na Krki, Kranju, Metliki, Novem mestu, Piranu, na Ptuj, v Radovljici, Slovenj Gradcu, Slovenskih Konjicah, Šentjurju, Škofji Loki, Trzinu in Žužemberku.

7. avgust
2021, 20^h

râblja
čorba

celje
špica

Predprodaja
vstopnic
EVENTIM, PETROL
in ŠPICA-Celje.

PREDSKUPINA
TRIUM

Medijski pokrovitelj: novi tednik radio celje

Makro skupina

LAŠKO

CINKARNA

BAR 2000

SAVA

elektrosignal

Sendvičarna

triglav

tuš

nTer

NIVO EKO

VIGROS

OBLIKOVANJE WWW.ENTER.SI

Država področje duševnega zdravja potiska na stran že vrsto let

Predolge čakalne dobe ubijajo ranjene duše

Skoraj neverjetno je, da mora posameznik, ki se znajde v duševni stiski, na pregled čakati tudi eno leto. Če je človek mlad ali še v otroškem obdobju, je to ena večjih katastrof sodobne družbe, ki za svojo prihodnost potrebuje močan duševni steber ljudi. A roko na srce, dolge čakalne dobe so bile že pred epidemijo. Ta je samo dodatno ranila že tako ali tako ranjene duše ljudi, ki že več let trpijo zaradi različnih duševnih stisk in motenj. Državna »mašinerija« se obnaša, kot da v tem času obstaja resnično samo covid-19. Toda v senci te bolezni nastajajo nove in nove epidemije. Epidemija duševnih stisk, ki smo jo lani napovedovali na podlagi pogovorov s psihološkimi strokovnjaki, že doživlja razmah. Sistem bolnikom s čakalnimi dobami zapira vrata do takojšnje pomoči. Strokovnjakov, ki bi lahko pomagali vsem, je premalo. Kam drvimo?

SIMONA ŠOLINIČ

Dvajset let opozarjanj o predolghih čakalnih dobah

»Da so čakalne dobe na področju služb s področja duševnega zdravja predolge, strokovnjaki opozarjajo že vsaj 20 let. Vendar je bilo področje duševnega zdravja v naši državi ves čas odrinjeno na stran. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja je bila v Sloveniji vzpostavljena mreža služb, ki so delovale znotraj t. i. mentalnohigienskih dispanzerjev. To je bil model dobre prakse, ki bi nam ga lahko zavidali marsikje. Zaradi šibkega zavedanja pomembnosti tega področja v družbi ni bilo vzdrževano in je danes pomembno okrnjeno,« so jasni v Zdravstvenem domu Velenje.

V velenjskem centru za duševno zdravje otrok in mladostnikov psihološko pomoč nudijo klinična psihologinja, specializantka klinične psihologije in psihologinja. »Čakalne dobe so odvisne od stopnje nujnosti. Tako otroci in mladostniki s stopnjo nujnosti redno na prvi pregled čakajo več kot leto. Zanje se je v tem letu čakalna doba dodatno podaljšala, ker smo prednostno obravnavali predvsem otroke in mladostnike, katerih težave in motnje so zahtevale t. i. zelo hitro obravnavo,« dodajajo v ZD Velenje.

Stiske kot odziv na epidemijo

Pri mladih, ki so potrebovali zelo hitro obravnavo, je šlo v večini primerov za pojavljanje ali stopnjevanje težav in motenj, kot odziv na specifične, z epidemijo povezane razmere. »Ti so na obravnavo čakali nekaj tednov do – v obdobju, ko so bile stiske najizrazitejše – do dva meseca. Tudi znotraj skupine smo otroke in mladostnike, ki so potrebovali t. i. zelo hitro obravnavo, razvrščali

glede na intenzivnost problematike. V času epidemije in pouka na daljavo smo začeli izvajati tudi preventivne delavnice o učenju tehnik sproščanja,« pojasnjujejo v Velenju. Podobna situacija z dolgimi čakalnimi dobami je tudi pri starejših. V sklopu velenjskega zdravstvenega doma deluje tim skupnostne psihiatrične obravnave, ki je namenjen bolnikom s težjimi duševnimi motnjami, ki nudi obravnavo na domu in vključuje tudi psihologa.

»Ljudje iz ranljivih skupin, med katerimi so tudi osebe s težavami in z motnjami na področju duševnega zdravja, imajo več težav pri prilagajanju na spremembe ustaljenih poti. Verjetno je koga spremenjen in otežen dostop do osebnega zdravnika ustavil, da bi vztrajal pri iskanju pomoči. Nekateri so si morda pomagali sami, spet drugi so jo morda iskali izven zdravstva pri bolj ali manj preverjenih strokovnjakih. Vsekakor ne obravnava ali neustrezna obravnava duševnih motenj in težav na področju duševnega zdravja predstavlja pomembno tveganje za neugoden razplet,« pravi mag. Maša Naraločnik Sinur, univ. dipl. psih., spec. klin. psihologinja in vodja Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov v ZD Velenje. »Ne vidim povezave med podaljševanjem čakalnih dob in dostopnostjo do zdravnika. Res je lahko za koga pogovor z osebnim zdravnikom zadostna podpora, ob kateri ne bo imel potrebe po iskanju pomoči pri psihiatru ali kliničnem psihologu. Vendar pri resnejših težavah to ni dovolj. Po drugi strani večja dostopnost do osebnega zdravnika in odprtost osebnega zdravnika za težave na področju duševnega zdrav-

ja lahko pomenita več napotovanja in dodatno podaljševanje čakalnih dob v naših ambulantah.«

Vse se ne more urediti čez noč

V Velenju ne skrivajo skrbi zaradi stanja v Sloveniji in omenjajo še eno zadevo: »Zbornica kliničnih psihologov Slovenije že več kot 15 let opozarja, da je treba sistemsko urediti način financiranja in napotovanja mladih kolegov na specializacijo. Za razliko od specializacij zdravnikov so te finančno breme ustanove, v kateri je psiholog zaposlen. Štiri leta, kolikor traja specializacija, matična ustanova specializantu izplačuje mesečni dohodek, specializant pa svoje storitve izvaja znotraj zdravstvenih zavodov, v katerih kroži in si nabira znanje. Matična ustanova ima z njim zgolj strošek. Jasno je, da vodstvo zavoda krepko razmisli, ali se takšen program splača ali ne.« Vzporedno

so za pomoč ljudem v duševni stiski znanja, ki jih specializant pridobi v specializaciji, nujna. »Psihologi s strokovnim izpitom iz zdravstva so ustrezno kompetentni za izvajanje preventivnih dejavnosti, a za obravnavo duševnih motenj potrebujejo dodatna znanja, ki jih pridobijo v okviru specializacije. V času specializacije se psiholog usposobi tudi za izvajanje ene od psihoterapevtskih šol. Vse to zahteva čas. Stvari, ki niso bile narejene v preteklosti, se ne da urediti čez noč,« dodajajo v ZD Velenje.

Ljudje se s težavami različno soočamo

»Ob stanjih, pri katerih oseba ogroža sebe ali druge, jo usmerimo še na psihiatrično obravnavo, kjer je oseba obravnavna v roku 24 ur. Gre za stanja kot so huda depresija s suicidalnostjo in huda akutna psihotična stanja,« pojasnjuje mag. Danica Veternik Dražnik, univ. dipl. psih.,

spec. klin. psihologinja ter vodja Centra za duševno zdravje za odrasle v ZD Velenje.

»V času epidemije so se zelo spremenili družbeni vsakdanjik, procesi dela, vsakodnevni način življenja ljudi in širše skupnosti ter nenazadnje dostopnost do različnih storitev. Poleg omenjenih sprememb vsakodnevnega načina življenja in kljub že številnim odgovorom o delovanju in širjenju virusa ostajata negotovost in pomanjkanje predvidljivosti ter občutka nadzora, kar vse lahko štejemo med temeljne dejavnike za stopnjevanje doživljanje stresa, tesnobe. S tovrstnimi situacijami se ljudje različno soočamo. Še posebej ranljivi so tisti, ki so že pred epidemijo imeli težave z duševnim zdravjem ali posamezniki z manj učinkovitimi veščinami prilagajanja. Poleg tega tudi tisti, ki so jih ukrepi bolj prizadeli in živijo v težjih socialno-ekonomskih razmerah. Pri svojem delu smo opazili tudi, da so se pri že obravnavanih posameznikih težave stopnjevale in da je bil opazen porast potreb po naših storitvah.«

»Oseba v duševni stiski potrebuje čim hitrejšo pomoč«

»Stranke pravijo, da najprej želijo poiskati pomoč v sistemu javnega zdravstva, kjer dobijo napotnico pri osebnem zdravniku, nato ugotovijo, da bi za psihološko pomoč morale čakati osem mesecev ali leto dni,« pravi psihoterapevka Damijana Voglar iz Celja. »Skrbi me predvsem področje psihološke pomoči otrokom, kjer je stroka v javnem zdravstvu izredno kadrovsko podhranjena,« doda.

»Predvsem za otroke, ki doživljajo duševne stiske, a pomoči ne morejo dobiti pol leta, pomeni to ogromno škodo. Vsi vemo, kaj pomeni pol leta v razvoju otroka. To je čas, ko se lahko zgodijo ogromne spremembe. Če starši in otroci ne dobijo pravočasne pomoči, se težava le poglobi. Premalo možne pomoči je tudi za odrasle. Razumem, da kolegi strokovnjaki, ki delajo v sistemu javnega zdravstva, enostavno ne zmorejo vsega. Da je psihoterapevtska pomoč uspešna, potrebuje človek minimalno vsaj psihoterapevtsko uro na teden. Kolegi v javnem zdravstvu enkrat tedensko naročajo ljudi morda en mesec dni, nato pa si terapije sledijo vsak mesec ena. S tem pa se izgublja psihoterapevtski proces, ki postane le oblika svetovanja, kar je veliko manj učinkovito. Mislim, da so celovite spremembe nujne.«

Na primer da oseba doživlja hudo tesnobo ali panične napade, v kolikšnem času potrebuje pomoč, s katero te simptome ublaži

Damijana Voglar, univ. dipl. psihologinja, psihoterapevka integrativne psihoterapije, učna terapevka in specialistka supervizorka: »Stiske na plan udarijo z zamikom. Ko se zgodi stresna situacija, ljudje damo vse od sebe, da jo rešimo. Ko smo ogroženi, moramo preživeti, obvladati vse, kar se dogaja. Ko se situacija umiri oziroma normalizira, stiske, tesnobe, strahovi ... priplavajo na površje.«

ali prepreči? Ne mislim na zdravila, ampak na terapijo.

Pri paničnih napadih je nujno treba – ker so simptomi tesno povezani s fizično pojavnostjo – izključiti fizične vzroke v organih ali organskem sistemu. Ko so drugi vzroki izključeni, je zelo pomembno, da je pomoč čim hitrejša, da se ljudje ne ujamejo v lastne zanke. Ko človek izve, da je telo zdravo, a so hkrati v človeku prisotni strahovi ali tesnoba, to poraja dodatno skrb. Pojavi se vprašanje: »Kaj, če niso vsega ugotovili ...?« Ko panični napad pride do izraza, so te misli pogosto prisotne. Ljudje mislijo, da bodo umrli

in da imajo le še nekaj trenutkov ...

... in strah se le povečuje?

Da. To ljudi prestraši, ker ne vedo, kaj se dogaja. Če bi človek vedel, da je to samo panični napad, ki ga lahko obvlada, bi se lažje umiril. Če tega ne ve, simptomi pridobivajo moč. Ljudje prihajajo v stanja, ko samo čakajo, kdaj bo naslednji panični napad. To je vrtenje v začaranem krogu. Osebni zdravnik mora osebo, ki se mu o tem zaupa, napotiti čim prej na terapijo. Če je situacija zelo težka, lahko zdravniki predpišejo zdravila, ki ublažijo simptome. Ampak če oseba s strokovno pomočjo ne išče in predeluje vzroka za panične napade, se hitro znajde v starem vzorcu. Moje osebno in strokovno mnenje je, da oseba potrebuje čim hitrejšo psihološko pomoč.

Kaj, če družinski zdravnik pri osebi zazna samomorilne misli?

Nikoli ne moremo vedeti, kaj se v človeku dogaja. Vsak sum, ki kaže na samomorilnost, je treba vzeti skrajno resno. Nekdo te misli izrazi, nekateri o tem ne govorijo. Vsak zdravnik bi moral reči, da je treba takoj poiskati psihiatrično pomoč. Nekateri zdravniki so zelo osveščeni in takoj napotijo osebo v Psihiatrično bolnišnico Vojnik. Tudi sami se pogovorijo z bolnikom. Ta lahko psihiatrično pomoč v Vojniku poišče tudi brez napotnice. Tega ljudje pogosto ne vedo, v tem primeru gre za nujno prvo pomoč. Kadar človek doživi hudo stisko, mora biti prva

psihiatrična pomoč vedno dostopna.

Opažate velik porast ljudi, ki potrebujejo pomoč?

Epidemija je razgalila marsikatero stvar. Kot sulica je zadela predvsem medosebne odnose. Zaradi skrhanih ali disfunkcionalnih odnosov so ljudje pogosto poiskali psihoterapevtsko pomoč. Družine so se med epidemijo »srečale same s seboj«, z zamerami, željami in s pričakovanji.

Epidemija je pokazala, da se ljudje premalo pogovarjajo. Če bi se pogovarjali več, bi bilo stisk manj?

Veliko je težav, ki so nastale zaradi situacije, ko so bili starši več časa z otroki, morali so biti ves čas prisotni pri izobraževanju, tudi otroci so bili naveličani vsega, posledično so bili zahtevnejši do staršev. Nato se je epidemija umirila, počasi se vračamo v delno »normalno« življenje, dejavnosti je več, starši so se ponovno spremenili v »prevoznike« otrok na dejavnosti ... Nekateri ne znajo živeti drug z drugim, čutiti sočloveka in hkrati biti pripravljeni na frustracije. Pogosto stranke povedo, da jih je epidemija prisilila, da »vidijo« drug drugega. Torej če bi – kot ste dejali – negovali pogovore o sebi, o skupnih pričakovanjih, željah, če bi bili vajeni strpnosti drug do drugega, če bi se naučili drug drugemu dati prostor, bi zaprtje med epidemijo preživeli z manj stresa. Nekateri povedo, da je bila epidemija celo podarjen čas za družino. Nekateri so torej v njej videli priložnost. A je tudi veliko takšnih, ki je niso tako začutili.

OB ROBU

Država potrebuje terapijo

Samo primerjava. Pojav koronavirusne bolezni je pokazal, da je v Sloveniji premalo zdravnikov in medicinskih sester. Država je takoj začela zapirati skoraj vse ostale bolnišnične oddelke tudi zato, ker so ta kader potrebovali na covidnih oddelkih. Epidemija pač.

SIMONA ŠOLINCI

Pojav neverjetnega porasta duševnih stisk ljudi kaže, da je strokovnjakov s področja psihologije in psihoterapije v Sloveniji premalo. Verjetno zaradi tega država ne bo zapirala drugih oddelkov. Temu država ne reče epidemija, ampak to sistem skrije v »pomanjkanje strokovnjakov«. Toda predolge čakalne dobe človeku zaprejo vrata do takojšnje pomoči. Gre za epidemijo duševnih stisk, nemoči. Za grozovito dvajsetletno epidemijo državne brezbrzičnosti.

Ne kričijo samo človeške duše. Kričijo tudi vsi psihologi, psihiatri in psihoterapevti – že 20 let – da se mora država zganiti in nekaj narediti. Ljudje so v duševni stiski, vsem pa ne zmorejo pomagati. V sistemu primanjkuje tudi logopedov, specialnih pedagogov, specialistov otroške in mladostniške psihiatrije.

Naša država potrebuje terapijo. Priporočam terapijo, ki je povezana s teorijo izbire. Da bo država lahko delovala proaktivno, da bo lahko bolj nadzorovala svoje vedenje in bolje reševala težave v tem trenutku in ne občepela nekje v preteklosti.

Po pošti ne gre, ali pač?

Vprašanje, kako bi morali zdravniki ravnati v primeru, ko dobijo informacijo od bolnika ali njegovega svojca, ki zdravnika obvesti, da ima družinski član morda samomorilne misli, smo naslovili na ZD Celje.

»Preko elektronske pošte ne zdravimo resnih stanj, tovrstna korespondenca ni namenjena temu. Če bi ambulantna dobila takšno elektronsko pošto, bi poskušali z bolnikom vzpostaviti stik in se z njim pogovoriti glede ustreznega zdravljenja (v ambulanti ali nujno pri psihiatru),« je odgovoril strokovni vodja ZD Celje **Marko Drešček**.

Stanje je alarmantno

»Čakalne dobe v ZD Celje so primerljive z ostalimi službami na področju duševnega zdravja v Sloveniji,« pravi Anita Požin, predstojnica Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov v ZD Celje. Ta center zajema območje, ki ga pokrivajo zdravstveni domovi Laško, Žalec, Šentjur in Šmarje pri Jelšah.

Požinova omenja, da centru glede na območje, ki ga pokriva, pripadata dva zdravniška tima, pri čemer ima ZD Celje samo enega. »V timu so predvideni zdravnik specialist in štirje specialisti klinične psihologije. V ZD Celje imamo zaposlenega enega zdravnika specialista otroške in mladostniške psihiatrije ter eno specialistko klinične psihologije. Trenutno je na specializaciji iz klinične psihologije še ena psihologinja, ki je na kroženju in v matični ustanovi samo en dan,« pojasnjuje Požinova. »Otroci in mladostniki so med najbolj ranljivimi skupinami in stanje na tem področju je alarmantno ter se še poslabšuje,« dodaja. Omenja, da k njim prihaja vse več mladih z anksioznimi motnjami, depresivno simptomatiko in s samomorilnim vedenjem, z znatno znižano motivacijo, motnjami hranjenja ter s pretirano uporabo zaslonov.

»Rešitev bi bila, da bi pridobili še enega zdravnika specialista in vsaj štiri specialiste klinične psihologije. Tega kadra trenutno ni mogoče dobiti,« pojasnjuje Požinova. Še vedno namreč ni sistemsko rešena specializacija klinične psihologije, ki jo mora zdaj iz lastnih virov financirati zdravstveni dom.

Pomoč tudi brez napotnice

»Bolniki, ki potrebujejo nujno psihiatrično pomoč, niso na čakalnem seznamu, ampak so pregledani takoj v urgentni psihiatrični ambulanti,« pravi v. d. strokovnega direktorja Psihiatrične bolnišnice Vojnik Valentina Winkler Skaza, dr. med., spec. psih. Dodaja, da je mogoče psihiatrično pomoč v duševni stiski v Vojniku poiskati tudi brez napotnice.

Tudi v Vojniku dodajajo, da pri mlajših in starejših bolnikih opažajo porast težav na področju duševnega zdravja, ki nastajajo kot posledica epidemije. »Psihiatrična bolnišnica Vojnik nima pedopsihiatra, zato mlajših od 18 let načeloma ne obravnavamo. Kljub temu v naši ustanovi opažamo porast tako mladih kot starejših bolnikov. Največ je težav zaradi stresnih situacij v povezavi z izgubo službe, družinskimi nesoglasji, opažamo problematiko odvisnosti od dovoljenih in nedovoljenih drog (predvsem THC) ter porast depresivnih motenj,« omenja Winkler Skaza.

Čakalne dobe Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov v ZD Celje

PEDOPSIHIATRIJA:

ZELO HITRO: 150 dni (10 oseb)

HITRO: 270 dni (34 oseb)

REDNO: 365 dni (35 oseb)

KLINIČNA PSIHLOGIJA:

ZELO HITRO: 270 dni (5 oseb)

HITRO: 365 dni (34 oseb)

REDNO: 420 dni (4 oseb)

Čakalne dobe v ambulantah psihološke obravnave za odrasle v ZD Velenje:

ZELO HITRO

do 3 mesece

HITRO

do 4 mesece

REDNO

12 mesecev

Čakalne dobe v ambulantah Psihiatrične bolnišnice Vojnik

URGENTNA PSIHATRIČNA AMBULANTA – ni čakalne dobe

SPECIALISTIČNA PSIHATRIČNA AMBULANTA:

ZELO HITRO: 42 dni

HITRO: 83 dni

REDNO: 140 dni

Pravila bi morali spoštovati zaradi lastne varnosti, ne zaradi kazni

Nižje kazni za prehitro vožnjo, višje za telefoniranje

Nedavno sprejeta novela Zakona o pravilih cestnega prometa prinaša več sprememb pravil cestnega prometa in tudi nižje kazni za prehitro vožnjo. Višja bo denarna kazen za uporabo telefona med vožnjo, kar strokovnjaki za varnost v prometu pozdravljajo. In opozarjajo, da uporaba telefona ni nevarna zgolj med vožnjo avtomobila, temveč kjerkoli v prometu. Sicer pa, kot ocenjujejo pri Avto-moto zvezi Slovenije (AMZS), višina glob nima tolikšnega vpliva na slabšo ali boljšo prometno varnost oziroma na ravnanje udeležencev v prometu. Ozavešiti je treba miselnost, da pravila spoštujemo zato, ker s tem kažemo svoj odnos in odgovornost do soljudi, in ne zato, da ne bi bili kaznovani.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Državni zbor je sprejel novo velo Zakona o pravilih cestnega prometa, ki prinaša nižje kazni za prehitro vožnjo in višje kazni za uporabo telefona med vožnjo. »Občutno nižje kazni za prehitro vožnjo so sprejete in so končno primerljive s kaznimi v sosednjih državah. A okrepiti je treba nadzor in voznike pravilno obveščati o posledicah prehitre vožnje,« je po sprejemu zakona na družabnem omrežju »čivknil« minister za infrastrukturo **Jernej Vrtovec**.

Poleg najbolj odmevnih sprememb glede višin kazni novela prinaša tudi novo pravilo, ki določa, da je vozniku ob rdeči luči na semaforju, ki mu je dodan poseben prometni znak, dovoljena vožnja desno, vendar le, če je smer prosta.

Novela določa tudi pogoje za udeležbo lahkih motornih vozil v cestnem prometu, kamor sodijo invalidski vozički ter skiroji in rolke na električni pogon. Vozniki teh vozil bodo morali voziti po kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti. Kjer teh prometnih površin ni ali niso prevozne, bodo lahko vozili ob desnem robu smernega vozišča ceste v naselju, kjer je največja dovoljena hitrost vožnje omejena na 50 kilometrov na uro. Voznik in potnik na kolesu in lahkem motornem vozilu, razen voznik invalidskega vozička na motorni pogon, morata imeti do dopolnjenega 18. leta med vožnjo ustrezno pripeto zaščitno kolesarsko čelado.

Strožja je tudi obravnava voznikov, ki ne upoštevajo

Novela Zakona o pravilih cestnega prometa prinaša: Znižanje kazni za prekoraiter hitrosti

kazni za prekoraiter hitrosti
Pri omejitvi 50 km/h:**

PREJ		NOVO	
Prekoraiter hitrosti (km/h)	Denarna kazen	Prekoraiter hitrosti (km/h)	Denarna kazen
do 5	40 EUR	do 10	40 EUR
5-10	80 EUR	10-20	120 EUR
10-20	250 EUR	20-30	250 EUR
20-30	500 EUR	30-40	500 EUR
30-50	1000 EUR	40-50	750 EUR

** Na cestah v naselju (omejitev 50 km/h)

Zvišanje globe za kršitev prepovedi ustavljanja ali parkiranja na označenem parkirnem mestu za invalide - sedaj 200 eur, prej 80 eur.
Kazni se znižujejo tudi pri omejitvi 90 km/h ter na hitrih cestah in avtocestah.

Vir: Ministrstvo za infrastrukturo

pomena posebnih svetlobnih in zvočnih znakov, nameščenih na vozilih s prednostjo za spremstvo in v spremstvu, ter tistih, ki se priključijo vozilu s prednostjo. Novela določa tudi primerno bočno razdaljo 1,5 metra pri prehitevanju kolesarjev, voznikov lahkih motornih vozil in voznikov mopedov, katerih konstrukcijska določena hitrost ne presega 25 kilometrov na uro. Razširjajo se nekatera pooblastila občinskih redarjev in cestninskih nadzornikov.

Posamezne zaostritve dobrodošle, a zgolj to ne bo dovolj

Erik Logar, vodja področja varne mobilnosti pri AMZS, ocenjuje, da je ena najbolj dobrodošlih sprememb novele zakona ureditev področja mikromobilnosti, predvsem glede vožnje z e-skiroji. »Uporabnikov sredstev mikromobilnosti je vedno več, posledično je več nesreč in poškodb. Ob tem je treba poudariti, da je poleg zakonske ureditve tega področja nujno tudi osveščanje in izobraževanje o pravilni uporabi sredstev mikromobilnosti,« pojasnjuje

strokovnjak s področja varne mobilnosti.

Tako Agencija za varnost prometa (AVP) kot strokovnjaki pod okriljem AMZS že ves čas zagovarjajo stališče, da bi morala biti zaščitna čelada obvezna za vse kolesarje, ne le ta mlajše od 18 let, a novela tega ne predvideva. »Čelada je nedvomno pomemben element zaščite kolesarjev, voznikov e-skirojev, mopedistov in motoristov,« menijo v AMZS in tako vse uporabnike koles in lahkih motornih vozil spodbujajo k uporabi čelade. »Glava po 18. letu ne postane iz karbena,« je bil slikovit eden od sodelavcev ekipe AMZS.

Pri slovenski avto-moto zvezi pozdravljajo tudi povišanje kazni za uporabo mobilnega telefona med vožnjo. »Glede na to, da število prekrškov zaradi uporabe mobilnega telefona med vožnjo narašča, ocenjujemo, da je smiselni tudi ukrep v obliki dviga višine globe in uvedbe kazenskih točk.« Ob tem izpostavljajo, da uporaba telefona ni problematična le pri vožnji avtomobila, temveč tudi pri pešcih, kolesarjih in drugih udeležencih v pro-

metu. »Težava ni le pogovor, temveč tudi pisanje sporočil, uporaba spleta, družbenih omrežij,« še opozarjajo.

Bolj kot kaznovanje je pomembno izobraževanje

»Ocenjujemo, da višina glob nima velikega vpliva na slabšo ali boljšo prometno varnost oziroma ravnanje udeležencev v prometu. Pravila je treba ozavešiti in se zavedati, da jih spoštujemo zato, ker s tem kažemo svoj odnos in odgovornost do soljudi, in ne zato, da ne bi bili kaznovani,« na pomisleke o tem, da bodo nižje kazni za prehitre voznike povzročile še več divjanja po slovenskih cestah, odgovarjajo pri AMZS. »Če udeleženci pravila spoštujemo, potem se nam kazni niti ni treba bati - višina glob ali kazenskih točk za prekršek je torej v tem primeru manj pomembna. Če jih ne spoštujemo, potem nas mora nekdo pri tem zalotiti. Glede tega imamo v Sloveniji kar nekaj izzivov - od pomanjkljivega nadzora zaradi kadrovske podhranjenosti prometne policije do izmi-

kanja plačilu glob in drugim kaznim. Nerazumno je, da prihaja do »odpuškov« tudi za najhujše kršitelje, ki bi jim moralo zaradi storjenih prekrškov že prenehati veljati voziško dovoljenje,« v združenju opozarjajo na rakano, ki močno načenja prometno varnost. Zavedanje, da je nadzora malo, marsikoga premami, da za volan sede tudi takrat, ko to ni ne pametno ne sprejemljivo. In pomanjkanje nadzora je posledica, da so za številne voznike predpisi žal samo mrtva črka na papirju.

V zvezi s kaznovanjem prometnih prekrškov v AMZS menijo, da sta za zagotavljanje večje prometne varnosti bolj kot kaznovanje pomembna izobraževanje in osveščanje udeležencev v prometu. Določenih navad, kot sta npr. vožnja pod vplivom alkohola in uporaba mobilnega telefona med vožnjo, zgolj s kaznimi, višanjem glob ne bomo izkoreninili. »Kazni so opomnik, ki naj bi vozniku pomagal do večjega zavedanja o dejavnih tveganjih v prometu, povezanih prav z njegovim vedenjem. Osveščanje je nujno, če želimo povečati tudi notranji nadzor, samonadzor vedenja in odzivanja voznika. A ni zadosten kriterij. Za večje samouravnavanje vedenja se moramo zavedati pomena varnosti v prometu. Zato je pomembna varnost in nevarnost - posledice kršitev prometnih predpisov - osmišljati. Tega nam kazni ne nudijo. Osmišljamo namreč z odnosom z drugo osebo ali z izkušnjo, a žal v prometu, da bi došli teže posledic nepravilnega ravnanja, kot so npr. invalidnost, smrt, izguba ljubljene osebe, lastnega zdravja, psihičnega ravnovesja ..., ni dobro vsega izkusiti na lastni koži.«

Foto: arhiv NT (SHERPA)

Ne samo med vožnjo z avtomobilom, tudi na kolesu in hojo je lahko uporaba telefona zelo nevarna.

Kazni za prehitro vožnjo bodo res nižje, a bolj kot sama višina globe pri voznikih učinkuje zavedanje, da bodo »ujeti«, zato so dodatna pooblastila redarjev lahko za zagotavljanje varnosti na naših cestah, dobrodošla. (Foto: Pexles)

Novela Zakona o pravilih cestnega prometa prinaša več reda tudi na področje uporabe električnih skirojev.

Ribe so zdrava prehrana

Previdnost pri uživanju ni odveč

Poletje in dopusti so tu. Dopustovanje ob morju je za mnoge posebno doživetje, ki ga povežejo tudi z dobro hrano. Predvsem zdravo. Na morju so nepogrešljive ribe. Seveda tudi drugod, a jasno je, da si jih ljudje v poletnem času privoščijo več in pripravljene na različne načine. Kako zdrave so ribe in kaj moramo pri njihovem uživanju vedeti?

SIMONA ŠOLINIČ

Splošno mnenje, da so vse ribe popolnoma primerne za uživanje, ne drži povsem. A zagotovo je ribje meso primernejše od ostalih vrst mesa, ki ga ljudje zaužijemo največ. Energijska in hranilna vrednost ribjega mesa je odvisna od vrste, spola in velikosti ribe, a tudi od letnega časa, ko je ulovljena. Na vse to vplivajo tudi temperature morja ali sladke vode, drstenje ter količina in vrsta hrane, ki je ribam na voljo v njihovem okolju. Sardele na primer vsebujejo največ maščobe v jesenskem času, tik pred drstitvijo, in najmanj pozimi, takoj po drstitvi in prezimovanju.

Zamrznjeno ribo vedno odtajamo v hladilniku (4 stopinje Celzija) ali pod mrzlo tekočo vodo v originalni embalaži ali mikrovalovni pečici. Rib nikoli ne odtajamo na kuhinjskih površinah pri sobni temperaturi. Čas odtajanja je treba prilagoditi teži ribe (upoštevajmo navodila proizvajalca). Vedno uporabimo popolnoma odtajano ribo. Odtajane ribe ne smemo ponovno zamrzovati.

Ribe in ribji izdelki lahko vsebujejo zdravju škodljiva onesnaževala. S pestro izbiro manjših rib (sardela, sardon, skuša, mol, špar, postrv, cipelj, orada, morski list ...), ki so kratkožive in nižje v prehranjevalni verigi, lahko ta tveganja za zdravje bistveno zmanjšamo. Z morebitnimi škodljivimi onesnaževali so praviloma bolj obremenjene dolgoživeče, večje ter roparske ribe.

Dobro je vedeti

Ribe naj bi uživali enkrat do dvakrat tedensko predvsem kot zamenjavo za rdeče meso in mesne izdelke.

Zlasti manjše ribe, ki jih zaužijemo s kostmi vred, so vir vitamina D, kalcija, fosforja, morske ribe tudi joda in selen.

Ribe so lahko prebavljive, imajo malo vezivnega tkiva ter rahlo celično strukturo in veljajo za kakovosten in uravnotežen obrok, še posebej v kombinaciji z zelenjavo (npr. blitvo).

Zaradi vseh omenjenih koristi naj bi tedensko zaužili približno 200 gramov ribjega mesa, od tega polovico mastnih modrih morskih rib.

Najbolj koristne ribje jedi so pripravljene iz svežih ali zamrznjenih rib, prehransko manj primerni so ribji pripravki (npr. panirane ribje palčke).

Ribe imajo ugodno hranilno sestavo, so bogat vir biološko visoko vrednih beljakovin, vitaminov in mineralov in so edinstvene po vsebnosti esencialnih omega-3 maščobnih kislin, ki so pomembne za zdravje srca.

Ribe in ribji izdelki so za posameznike lahko alergeni, zato morajo biti v skladu z zakonodajo ustrezno označeni.

Vir: prehrana.si

Kot navajajo na nacionalnem portalu Prehrana.si, je priporočljiv nakup rib le pri preverjenih dobaviteljih, kjer pristojne ustanove redno nadzorujejo mikrobiološko in kemijsko varnost: »Najbolj kakovostne ribe so sveže, nepredelane, v izvorni obliki, saj se tako najbolj ohranijo njihove prehranske prednosti.« Toda zanimivo, glede na podnebne razmere v Sloveniji je najbolj »pestro« obdobje glede svežih morskih rib jesen in ne poletje, vsako leto je glede ulova rib lahko nekoliko specifično. Pri vsakem nakupu rib se je treba vedno prepričati, ali so hranjene na primerno nizki temperaturi. Sveže ribe niso vedno na voljo, zato so lahko primerna izbira tudi zamrznjene. »Če so bile ribe v ribarnici odmrznjene, mora biti to označeno. V primeru nakupa zamrznjenih rib je treba preveriti, da na površini rib

Ste vedeli?

Znanih je približno 20 tisoč različnih ribjih vrst. Najmanjša vrsta rib (Paedocypris progenetica) meri v povprečju 9 milimetrov, največja (Rhincodon typus) zraste do 21 metrov. Na Japonskem je dostopnih največ različnih vrst, več kot 60. Japonski ribiči na dan ulovijo približno sedem tisoč ton rib. V Evropi so najbolj dostopne morske ribe, kot so trske, osliči, skuše, sardele, losos, morski list, ostriž, orada, brancin, a tudi številne sladkovodne.

Pomembno je, da pri zamrznjenih ribah ali ribjih izdelkih vedno preverimo, kolikšen delež ribe izdelek res vsebuje, kar mora biti jasno zapisano. Če je zamrznjena riba npr. panirana, je lahko delež ribjega mesa zaradi dodanih drugih sestavin precej manjši, kot si predstavljamo. Zato imajo industrijsko predelani ribji izdelki v povprečju tudi slabšo prehransko vrednost.

ni večjih kristalov ledu, saj so kazalnik prekinjene hladilne verige. Včasih so ribe obdane z ledom (glazuro), ki jih ščiti pred izsuševanjem, kar ni znak prekinjene hladilne verige. Rib iz poškodovane embalaže ne kupujemo,« še svetujejo na portalu Prehrana.si.

Ribe za srce

Številne medicinske raziskave so pokazale, da tako imenovane dolgožive omega-3 maščobne kisline, ki jih zaužijemo z mastnimi modrimi morskimi ribami ali ribjim oljem, preprečujejo nastanek bolezni srca in ožilja. Te maščobne kisline naj bi vplivale na gibljivost membran živčnih celic in s tem na uravnavanje prenašalcev živčnih impulzov. »Pestro uživanje manjših modrih mastnih rib v skladu z omejitvami je koristno za nosečnice, doječe matere in otroke,« še navajajo pri Prehrani.si.

Uživanje rib dokazano zmanjšuje tudi tve-

Ribe so hitro pokvarljivo živilo, zato je pri njihovi pripravi zelo pomembna varna in higienska priprava. Pred pripravo poskrbimo za osebno higieno (umivanje rok) ter higieno pribora in opreme. Ribo zadostno toplotno obdelamo, pri tem si lahko pomagamo vbo-dnim termometrom (merjenje središčne temperature). Pazimo, da ne povzročamo navzkrižnega onesnaževanja z uporabljenim termometrom.

ganje za razvoj raka debelega črevesa. Kljub naštetim koristim se uživanje rib v zadnjih letih pri nas ni posebej spremenilo. »Zaužijemo premalo rib, v povprečju le približno 70 gramov na teden. Vsaj enkrat tedensko ribe uživa le približno tretjina prebivalcev, od tega več moških kot žensk,« pojasnjujejo strokovnjaki pri Prehrana.si.

Kdaj je potrebna previdnost?

Previdnost pri uživanju rib in ribjih izdelkov ni odveč zaradi morebitne vsebnosti nekaterih težkih kovin in obstojnih organskih onesnaževal. Prisotnost živega srebra v tleh, vodotokih, jezerih in oceanih je lahko naravnega

izvora ali posledica delovanja človeka. Večina rib ga vsebuje v zanemarljivih količinah, vendar se glede na okolje, v katerem ribe živijo, in glede na položaj posamezne ribje vrste v prehranjevalni verigi glede vsebnosti močno razlikuje. »Vsebnosti kovin in obstojnih organskih onesnaževal so običajno višje pri dolgoživečih ribah ter večjih vrstah rib roparic, zato te v prehrani omejimo,« navajajo na portalu Prehrana.si. Nosečnicam, doječim materam in otrokom odsvetujejo tudi uživanje surovih rib. Pomembno je tudi, da so lahko ribe in ribji izdelki alergeni. Zaradi rib ima namreč kar nekaj ljudi resne zdravstvene odzive. Gre za spremembe na koži, otekanije in mravljinčenje v ustni votlini, želodčne in črevesne težave, nevrološke motnje in celo za dihalno stisko. Pomembna je tudi priprava, saj lahko pogosto uživanje soljenih ali dimljenih rib poveča tveganje za razvoj nekaterih oblik raka.

Kako veste, da je riba sveža?

Sveža riba ima tipičen vonj, oči so izbočene, čvrste, beločnice in leče so prozorne, šarenica je jasno obarvana. Škrge morajo biti svetlo rdeče, vlažne, imeti morajo vonj po ribi ali morajo biti brez njega. Škržni pokrovec mora biti čvrsto zaprt. Površina sveže ribe je čvrsta, svetlih izrazitih barv in jasnega sijaja. Koža je napeta, luske se čvrsto prilegajo telesu. Mišičje je trdo, čvrsto ter na pritisk prsta ne pušča vdolbine. Analna odprtina je pri sveži ribi zaprta.

Iščete dober nakup ali odlično storitev?

POZOR!

Preglejte aktualno ponudbo

poletje

PO NAŠE
PALMA
OD LETA 1990

Grčija – počitniška zvezda Sredozemlja

S Palmo poletimo iz Ljubljane na 10 grških otokov

Prepustite se čarom Grčije v Palmi družbi. Naj vas očarajo čudovite plaže, čisto morje, iskrivi nasmeški gostoljubnih domačinov, stoletne oljke, bogata tradicija in božanska kulinarika. Uživate v edinstvenosti te dežele, naj vas pritegne in preseneti.

Grčija je letos odlično organizirana destinacija, za goste zelo prijazna in varna. Za vstop v to priljubljeno počitniško destinacijo, če niste cepljeni ali niste preboleli covida, potrebujete le negativen hitri test in izpolnitev PLF-obrazca. S Palmo poletimo na 10 grških otokov, od tam pa so odlične povezave s hitrimi in modernimi ladjami na številne ostale otoke, skupaj kar 20.

Priporočamo Kos – poletimo vsako sredo, direktno iz Ljubljane

Kos je idealna počitniška destinacija za vse generacije. Eden od razlogov so all-inclusive hoteli, ki vključujejo vse, od hrane, pijače, prigrizkov, sladice in vodnih doživetij za otroke in odrasle. Toda, če želite zares doživeti Kos, se nujno odpravite tudi izven hotela in vsaj za en dan najemite avto, za en dan pa kolo. Noben grški otok namreč nima tako kolesarskega značaja kot Kos. Kolesarske steze so

speljane povsod ob obali, pa tudi v notranjost, zato je primeren za ležerno družinsko kolesarjenje po ravnem ob morju ali za resnejše kolesarske podvige v hribovito notranjost. Med najbolj priljubljenimi je 23 km dolga trasa med mestom Kos in priljubljenim družinskim letoviščem Tigaki.

Glavno mesto otoka s približno 16.000 prebivalci velja za eno najbolj prijetnih in ljubkih grških mest. Simpatično pristanišče in ozke uličice, mogočen viteški grad in veliko število antičnih spomenikov mu dajejo še poseben šarm. Mesto daje prav posebno energijo, ki jo boste začutili v zraku. Posebej priporočamo, da si privoščite kosilo v eni izmed številnih tavern ali si dan popestrite z ogledom trgovin. V mestu se je leta 460 p.n.š. rodil Hipokrat, oče sodobne medicine, ki je svoje znanje podajal pod veliko platano, ki še danes daje senco.

Pet namigov za popolno doživetje na otoku Kos

Mesto Kos velja za eno najbolj privlačnih grških mest. V centru se prepletajo ozke uličice, starodavne ruševine z mogočnim gradom vitezov sv. Janeza, obzidje s trdnjavo Narantzia, številne trgovine, stara tržnica v nekdanji mošeji, taverne, vrtovi, bari in nočni klubi.

Za zdravljenje kože in dihalnih poti obiščite tople žveplene vrele ali Embros terme z mešanico prsti in morske vode s prijetno temperaturo.

Če si zaželite pobegniti od turističnih krajev in mestnega vrveža, se zapeljite do Masticharija, manjše ribiške vasice, zgrajene v tipični egejsko belo-modri arhitekturi, kjer vas bo v lokalne gostilnice privabil vonj svežih ribjih jedi. Tu lahko doživite tudi romantičen sončni zahod.

Po pristno sliko grškega življenja se odpravite v notranjost otoka, npr. do vasic Zia in Pyli. Najvišje ležeči del gore Dikeos odpira neverjeten pogled na otok in njegov arhitekturni kolaž, na bujno vegetacijo in rodovitna polja, ki so posledica vulkanskega izvora otoka.

Pridružite se Palminemu vodniku v le 4 km oddaljenem turškem Bodrumu z bazarjem, ki je prava paša za oči, ali na izletu do bližnjih otokov: vulkanskega Nyssirosa in goratega Kalimnosa.

www.palma.si

Poslovalnica Planet TUŠ: 030-700-014
Poslovalnica Celje center: 051-666-664

GRČIJA IN TURČIJA	DUBROVNIK
Letimo iz Ljubljane	Letimo iz Ljubljane
KOS, vsako sredo	DUBROVNIK
HOTEL AEGEAN PEARL 3*	HOTEL VIS 3*
7x vse vključeno od 499 €	7x polpenzion od 579 €
RODOS, vsako sredo in soboto	GRAND HOTEL PARK 4*
HOTEL EVITA RESORT 4*	7x polpenzion od 589 €
7x vse vključeno od 579 €	DUBROVNIK/CAVAT
TURČIJA, vsak četrtek	REMISENS HOTEL EPIDAUROS 3*+
HOTEL PALMERAS BEACH 5*	7x vse vključeno od 799 €
7x vse vključeno od 599 €	2 otroka do 15 let BREZPLAČNO

PROGRAM BREZPLAČNIH ŠPORTNIH AKTIVNOSTI

V ČASU POLETNIH ŠOLSKIH POČITNIC OD 2. DO 22. 8.

ŠPORTNA ZVEZA CELJE:

03 491 92 90

www.scz.si

Fundacija za šport

www.fundacijazasport.org

ŠPORTNA ZVEZA CELJE

ŠPORTNA ZVEZA CELJE

MESTNA OBČINA CELJE

GRADBENA TRGOVINA D.O.O.,
Spodnje stranice 16, 3206
tomaz@gradbena-trgovina.si

www.gradbena-trgovina.si T: 051 612 666, 070 96 99 55

IZDELAVA FASAD

SALON KERAMIKE

GRADBENI MATERIAL

TVOJA ŠKODA

NAŠE ZNANJE

TVOJA ODŠKODNINA

080 34 70

www.tvoja-odskodnina.si

TOP FIT

center za zdravje in rekreacijo

ŠPORTNE POČITNICE TOP-FIT ZA OTROKE OD 5-12 LET

Aktivne in poučne poletne počitnice za srečne otroke in zadovoljne starše!

- ŠPORTNE DELAVNICE
- PLESNE DELAVNICE
- VELIKO GIBANJA IN ZABAVE
- NAŠI JUNAKI
- TOP-FIT MASTERCHEF
- SPOZNAVANJE ŠPORTA INVALIDOV
- URAVNOTEŽENA PREHRANA

info: www.top-fit.si
tel.: 040 50 20 60

BiRObit

DIGITALIZIRAJTE POSLOVANJE

www.birobit.si

Canon

Optika OFTALMOS

070 458 485

info@optika-ofthalmos.si

www.optika-ofthalmos.si

Naroči se na **brezplačno kontrolo vida**

CELJE - PTUJ - ROGAŠKA SLATINA

www.fingust.si

03/492-71-30

Cesta na Ostrožno 22, Celje

SVEŽI ali MARINIRANI RIBSI

vedno na zalogi

Fingust

dobro okusi

Delavec v proizvodnji (m/ž) (Šmartno ob Paki)

Od kandidata pričakujemo pripravljenost na priučitev delovnih nalog, doslednost, natančnost in samoiniciativnost, ročne spretnosti pri opravljanju dela, fizično vzdržljivost in moč za občasno dvigovanje in prenašanje bremen do 25 kilogramov, korekten odnos do sodelavcev in strank. Kandidatu ponujamo 1-mesečno uvajanje na delovnem mestu in 2-mesečno poskusno obdobje, triizmensko delo za polni delovni čas, pogodbo bomo sklenili za nedoločen čas, delo je 5 dni na teden, občasno ob sobotah, izplačilo morebitnih nadur, fleksibilnost odobritve dopustov in možnosti koriščenja. Prijave zbiramo do 5. 9. 2021. MPT, d. o. o., Šmartno ob Paki 136a, 3327 Šmartno ob Paki. Več informacij na www.trgotur.si.

Ključavničar / varilec (delavec v proizvodnji) (m/ž) (Celje)

Iščemo ključavničarje z osnovnim znanjem varjenja za občasne lažje vane v proizvodnji. Od kandidatov pričakujemo osnovno branje načrtov in ostale tehniške dokumentacije, osnovno obdelavo, vrtnanje, rezanje, brušenje kovinskih delov, varjenje enostavnih elementov s postopki mig/mag varjenja, preventivno in kurativno vzdrževanje varilnih aparatov ter ostalih orodij, skrb za varno delo ter čisto in urejeno okolje, sodelovanje v projektih in

kontrolno kakovosti izdelave. Prijave zbiramo 5. 9. 2021. Biro Ogis, d. o. o., Kosova ulica 6, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Skladiščnik (m/ž) (Paka pri Velenju)

Ponujamo delo v uspešnem, dinamičnem in razvojno usmerjenem kolektivu, redno in stimulatивно plačilo, nadpovprečno za regijo, osebno in strokovno rast, zaposlitev za nedoločen čas, poskusna doba 3 mesece. Pričakujemo aktivno sodelovanje v celotnem procesu v proizvodnji, nalaganje, natovarjanje in raztovarjanje v skladišču, pomoč v proizvodnji, ostala dela po navodilih nadrejenih, začetek dela takoj. Prijave zbiramo do 5. 9. 2021. LKK, d. o. o. Paka pri Velenju 63, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

CNC-operater (m/ž) (Paka pri Velenju)

Ponujamo delo v uspešnem, dinamičnem in razvojno usmerjenem kolektivu, redno in stimulatивно plačilo, osebno in strokovno rast, zaposlitev za nedoločen čas, poskusna doba 3 mesece. Pričakujemo izvrševanje nalog in odgovornosti, ki spadajo v opis za delovno mesto CNC-operater, zagotavljanje urejenosti in čistoče v proizvodnji, zagotavljanje pravilnega in odgovornega ravnanja z osnovnimi sredstvi, drobnim inventarjem ter ostalim

materialom in opremo v proizvodnji, skrb za varstvo pri delu in upoštevovanje vseh varstvenih predpisov. Sposobnosti: natančnost, odzivnost, odgovornost, razumevanje in tolmačenje proizvodne dokumentacije in poznavanje načrtov, večšine načrtovanja, izvajanja, izboljševanja proizvodnega procesa, Prijave zbiramo do 5. 9. 2021. LKK, d. o. o. Paka pri Velenju 63, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

Kuhar (m/ž) (Velenje)

Opis delovnega mesta: priprava tedenskih malic, jedi po naročilu in skupinskih pogostitev, predpriprava surovin za kuhanje, priprava delovnega prostora, priprava jedi izpod peke. Kandidatu nudimo delovno razmerje in pogodbo za določen čas z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas, delo pri delodajalcu z zelo nizko fluktuacijo in stabilnim poslovanjem. Smo majhen, prijeten in kolegialen kolektiv, ki ima skupne cilje. Prijave zbiramo 2. 8. 2021. Gostilna Pri Brigiti, gostinske storitve, d. o. o., Selo 19a, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

Prodajalec – skladiščnik (m/ž) (Šoštanj)

Od vas pričakujemo vsaj IV. stopnjo strokovne izobrazbe, najmanj 1 leto delovnih izkušenj na istem ali podobnem delovnem mestu, veljaven izpit za upravljanje z viličarjem je zaželen, ni pa pogoj, vozniški izpit B-kategorije, tehnično razgledanost, skrb za profesionalno in osebno rast ter stalno nadgradnjo znanja, profesionalno komunikacijo in osebno urejenost, zaželene so delovne izkušnje z delom v kmetijski trgovini, železnini ... Ponujamo vam takojšnjo zaposlitev za nedo-

ločen čas in poskusno obdobje 6 mesecev. Prijave zbiramo 5. 8. 2021. KZ Šaleška dolina, z. o. o., Metleče 7, 3325 Šoštanj. Več informacij na www.trgotur.si.

Prodajalec – skladiščnik v TPC Saša (Nazarje)

Opis delovnega mesta: opravlja ročno razkladanje in nakladanje blaga ter nakladanje in razkladanje blaga z viličarjem, zloga in sortira blago v prodajnem prostoru in skladišču, pomaga pri prodaji blaga, količinski prevzem blaga, sprejme odpreme naloge, jih kontrolira in izpiše, pripravi blago za odpremo in ga ustrezno embalira, izda blago, ga izroči prevozniku in dokumente dostavi v knjiženje, sprejme liste zalog in kontrolira zalogo, ažurno in točno izvaja blagajniško poslovanje, čisti in vzdržuje prostore ter opremo v trgovini in skladišču. Prijave zbiramo 5. 8. 2021. KZ Šaleška dolina, z. o. o., Metleče 7, 3325 Šoštanj. Več informacij na www.trgotur.si.

Prodajni inženir (m/ž) (Velenje)

Od kandidata pričakujemo vsaj VI. stopnjo izobrazbe elektrotehnične smeri, 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih, dobro znanje angleščine, zelo dobro znanje MS Office paketa, primerno strokovno poznavanje področja elektrotehnike, vozniški izpit B-kategorije, odgovornost, natančnost, vztrajnost, komunikativnost, samoiniciativnost in angažiranost za prodajo, zmožnost dela v timu in tolerantnost, veselje do dinamičnega dela na terenu in dela z ljudmi. Prijave zbiramo do 9. 8. 2021. FBS elektronik, d. o. o., Prešernova cesta

8, 3320 Velenje. Več informacij na www.trgotur.si.

Tiskar (m/ž) (Šmartno pri Slovenj Gradcu)

GEP Štalekar, d. o. o. je eno od vodilnih podjetij v regiji za celostno oskrbo strank s storitvami in z izdelki s področja potiskane kartonske embalaže. Zaposleni so njihova največja vrednota. V tim vabijo tiskarja za tisk s klasičnimi (oljnimi) barvami, tisk s UV-barvami, vodno disperzijsko lakiranje, UV lakiranje, parcialno lakiranje, lakiranje z granuliranim efektom in tisk na metalizirane in hologramske kartone. Pričakujemo vsaj 2 leti delovnih izkušenj na področju grafične dejavnosti. Prijave zbiramo do 5. 9. 2021. GEP Štalekar, d. o. o., Mislinjska Dobrava 28b, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

Skladiščnik (m/ž) (Šmartno pri Slovenj Gradcu)

Za podjetje GEP Štalekar, d. o. o., je pomemben vsak posameznik, vendar še posebej cenijo ljudi s podjetniško miselnostjo, ki z zagnanostjo in inovativnostjo pripomorejo k boljšim izdelkom in boljši organizaciji poslovanja. V tim vabijo kandidata/ko na delovno mesto: skladiščnik. Delovne naloge bodo spremljanje planov za tisk in naročanje barv, skrb za zaloge in urejenost skladišča, izdaja barv v proizvodnjo, vračilo barv v skladišče barv, brezhibno, natančno in ažurno vnašanje podatkov v informacijski sistem ... Prijave zbiramo do 5. 9. 2021. GEP Štalekar, d. o. o., Mislinjska Dobrava 28b, 2383 Šmartno pri Slovenj Gradcu. Več informacij na www.trgotur.si.

FOTO TEDNA

Eni so na robu prepada

Foto: SHERPA

Jekleni prijem Tine Trstenjak okoli Marie Centracchio, ki je Celjanki zagotovil drugo olimpijsko odličje. Italijanka je kasneje osvojila bronasto medaljo.

Le malce Tinine nepazljivosti je bilo povsem dovolj za poraz v finalu.

Judoistka Tina Trstenjak olimpijskemu zlatu iz Ria dodala srebro v Tokiu

Najuspešnejša Slovenka na poletnih olimpijskih igrah je Celjanka

Tina Trstenjak se je dotaknila zvezd. Po brazilskih igrah se je tudi na japonskih uvrstila v finale med judoistkami težkimi do 63 kilogramov. Le kanček sreče, znanja ali energije jo je delil do druge zlate medalje, s čimer bi se izenačila z legendarnim Mirom Cerarjem. Presegla je svojo vzornico Urško Žolnir, ki se je povzpela na Olimp ter osvojila še bronasto kolajno. Isti izkupiček ima tudi (v dresu jugoslovanske reprezentance) celjski rokometaš Rolando Pušnik.

DEAN ŠUSTER

Tini ni bilo lahko. Pred nekaj leti je namreč dobila izjemno tekmo v Sloveniji, Andreja Leški jo je sprva šokirala s porazom, nato ji je dihala za ovratnik in ogrožala njeno uvrstitev na OI. Tudi to je gnalo Tino, da je bila motivirana za delo in nenehno na preži. Vrhunskih rezultatov sicer ni nizala, trener Marjan Fabjan je že vedel, zakaj. Ohranjala je visok položaj na mednarodni lestvici.

Šest medalj na petih igrah

Svoj impozantni opus je izjemno uspešni trener začel

leta 2004, ko je Urška Žolnir kot »last-minute« potnica osvojila bronasto medaljo v Atenah. V Pekingu je uspeh ponovila Lucija Polavder. Prvi višek je sledil v Londonu leta 2012, kjer je Žolnirjeva premagala vse tekmice, drugi višek pa je bil v Rio de Janeiru, kjer je Tina Trstenjak dostojno nasledila Urško in pometla s konkurenco, enako število litrov solz pa je izzvala poškodovana Ana Velenšek, ki si je priborila bronasto odličje. Po nepozabnem sprejemu na Lopati se je Fabi takoj ozrl proti deželi vzhajajočega sonca.

Trstenjakova je Sloveniji priborila tretjo kolajno na teh OI po zlatu kanuista Benjamina Savška in bronu kolesarja Tadeja Pogačarja. Savšek je ponovil dosežke Urške Žolnir, Tina Trstenjak, dvojca Iztok Čop - Luka Špik, Rajmonda Debevca in Primoža Kozmusa. Šestič smo slišali Zdravljico na olimpijskih igrah. Potem pa še sedmič, saj je Primož Roglič razveselil Slovenijo z zmago v kronometru.

Nepozaben trenutek, ki je obeležil olimpijske igre v Tokiu. Zmagovalka je dvignila poraženko.

Veliko je stavil na Klaro Apotekar, ki je pred tremi meseci postala mamica, in seveda na Tino ter Ano. Obema zdravje ni služilo, kot bi si želeli.

Barriosova je vodila

Branilka olimpijske zmage je imela - kot je pri njej že v

navadi - precej težav v prvem krogu, a je upravičila vlogo favoritinje proti južnokorejski tekmici Heenju Han. Z vazarijem je po dobrih dveh minutah podaljška zmagala z zlato točko, obenem je začutila, da s hrbtom ni vse v redu. Za marsikateri okus

je bila predolgo na blazinah tudi med drugo borbo; Španko Cristino Cabana Perez je ugnala z iponom 23 sekund pred koncem re dnege dela in se uvrstila v četrtfinale. Sledil je dvoboj, ki ga je kasneje ocenila za najtežjega. Boj za bron si

je zagotovila po zmagi nad Venezuelko Anriquelis Barrios. Ta je povedla po vsega nekaj sekundah z vazarijem, nakar je Tina izenačila, a podaljšku se ni izognila. Po dobrih treh dodatnih minutah je Venezuelka le popustila. Vmes so se dogajala presenečenja. Na Tino je v polfinalu naletela bronasta z zadnjih evropskih iger v Minsku Maria Centracchio, ki je bila v četrtfinalu boljša od Poljakinje Agate Ozdobe, ta pa je pred tem senzacionalno izločila Japonko Miku Tashiro, ki Trstenjakovi izrazito ne ustreza.

Ekstaza po polfinalni zmagi

Sledil je daljši premor in priprava na Italijanko; zmaga pomeni poraz v raj, ob porazu lahko ostaneš tudi brez medalje. Po polovici dvoboja si je Trstenjakova priborila točko z vazarijem, nato pa ji je uspel še končni prijem in zakričali so navijači in Tinini sorodniki, zakričalo je Celje, zakričala je športna Slovenija, ki je ponosno prejela petdeseto olimpijsko medaljo, šesto v judu. Finale je bil veličasten, spopadli sta se najboljši borki na svetu, posnetek po koncu, ko je Francozinja

Junakinji plemenite večšine sta se sprva spopadli, nato pa se veselili svojih dosežkov. Tina je po petih letih olimpijski prestol prepustila Clarisse.

Trepetale so tudi nadbudne judoistke.

na tleh dvakrat objela Tino, ko pa sta stali, jo visoko dvignila, je obšel svet. »Dan je bil fenomenalen, presrečna sem,« ni dejala Clarisse, temveč Tina. Očitno je bilo, da ji je odleglo, ko je bilo vsega konec. Za medije je govorila v izjemno prikupni zmesi joka in smeha. Še nikoli ni tako zlahka izbirala ustreznih besed.

S pomočjo protibolečinskih tablet

Začela je s plavanjem in plezanjem, njena zvedavost je prisilila očeta, da jo je odpeljal v Fabjanovo telovadnico. 22 let pozneje ima dve olimpijski medalji. »Druga uvrstitev v finale zapovrstjo

na olimpijskih igrah je res lep dosežek. S Clarisse sva izven juda dobri prijateljici, četudi sva tekmici. Ko se pomeriva v finalu, je to res šov. To je bil najboljši finale,« je dejala 30-letna Celjanka, ki je v boju za zlato medaljo v Riu premagala prav Clarisse. »Tam je bila prepričana vase, zdaj pa je bila bolj previdna. Že kakšno leto nazaj je rekla, da ne bo pozabila name, saj je vedela, da bom na igrah najbolje pripravljena. Vedela je, da ne bom vsega pokazala ne na evropskem in ne na svetovnem prvenstvu, ampak na olimpijskih igrah. Ob tem ni skrivnost, da ji moj slog borbe nikakor ne ustreza,« je po dvoboju, ki ga je

odločila malenkost, dejala Tina. Marjan Fabjan se je zahvalil zdravniku Matjažu Vogrinu, ki je Tini pomagal med odmorom: »Ne vem, od kod in kako, a prišel je hitro in pomagal. Obljubil je, da bo zdravilo delovalo v eni uri. In res je bilo tako.« Glede prihodnosti je še omenil, da ima vsega dosti, da naj kar kdo drug popelje tekmovalko na olimpijske igre, da nima prave podpore in da prej dobi pod noge polena kot kaj drugega. Mar res država ne zmore spisati določenega zakona, ki bi mu zagotovil zeleno pokojnino? Bo moral osvojiti še sedmo olimpijsko medaljo?

Foto: SHERPA, IJF

V uradni navijaški točki sta bili izobešeni Tinini fotografiji iz otroštva, ko se je pred 22 leti začela ukvarjati z judom. Foto: osebni arhiv

»Tina ima za seboj 23 let juda«

Pred petimi leti je Boris Trstenjak, ki še vedno izgleda tako kot tedaj, ko je zelo uspešno branil vrata najboljšega celjskega in celo najboljšega slovenskega malonogometnega moštva, navijače povabil v gostišče na Lopato, k Pišku. Bistveni dogodki so bili tedaj pozno zvečer.

Tokrat je bila uradna navijaška baza ob Šmartinskem jezeru, v Panorami. Poglepetala sva pred polfinalom.

Kako komentirate jutranje dogajanje?

Tina se je prebila do polfinala, zato smo zadovoljni. Izpolnila je načrt. Pričakovali smo, da bo naslednja tekunica Japonka, toda tudi favoriti predčasno izpadajo. Italijanka je neznanka.

Bi v tem trenutku vzeli srebrno medaljo, če bi jo vam oziroma Tini ponudili?

Že pred časom sem dejal, da bi se povsem zadovoljil z bronasto medaljo. Tina ni več mlada, vsi vemo, kaj v svetovnem judu pomenita Francozinja Clarisse Agbegnenou in Japonka Miku Tashiro. Načrt za polfinalni obračun se je povsem spremenil. Imela sta dovolj časa, da se pripravita. Ne dvomim ne v Tino in jasno,

Silva Trstenjak, druga z desne, je zaskrbljeno spremljala Tinino borbo. Za njo sedi Lia Ludvik, ki je Tini pomagala na treningih s simuliranjem značilnosti nasprotnic in je predvidena za njeno naslednico pri JK Z' dežele Sankaku. Desno od Lie je Mariborčan Darko Mušič, ki je bil predsednik Judo zveze Slovenije (do lani) v času največjih Tininih uspehov.

tudi v Marjana Fabjana ne. Zagotovo bosta ubrala ustrezno taktiko.

Pred petimi leti ste mi, ko sva čakala na odločilne boje, dejali, da je Tina v dogovoru s trenerjem marsikaj skrila v uvodnih borbah in da bo v

zadnjih dveh prikazala tisto, kar ji bo prineslo zelo veliko ali celo največ. Tokrat se zdi, da zaradi težav s hrbtom ne bo sposobna stopnjevanja kakovosti. Kaj menite?

Nekaj se je zgodilo in kot kaže, ni nedolžno. Toda Tina

ima izjemno visok prag bolečine. Pričakujem nepozabni, zgodovinski finale. Ne glede na razplet v polfinalu, v morebitnem finalu ali repasažu, je Tina veliko opravila in prav ničesar ji ne moremo očitati. Potrudila se je in prepričan sem, da bo dala vse od sebe v polfinalu in da si bo zagotovila medaljo.

Vas moti, če ji rečejo »Tina Mašina«?

Ne, kajti ona je resnično »mašina«. Psihološko je odlično pripravljena, ob tem je treba dodati, da ima za seboj 23 let juda. Ja, leta so tu, v naslednjem mesecu bo dopolnila 31 let. Vsa čast ji, da je našla motiv v dodatnem letu. Pripravljena je bila za bitko v letu 2020. Morala je paziti na zdravje in obenem trdo trenirati.

Tinina mama Silva Trstenjak je po dolgem torku povedala: »Naporno je bilo za vse nas, kajti priprave na olimpijske igre so se podaljšale za eno leto. V judu moraš biti zaradi številnih tekmovalcev in dokazovanju pripravljen vseh dvanajst mesecev. Zelo blizu je bila ponovitvi uspeha v Riu. Sama vse težje spremljam tekme. Tina je evropska, svetovna in olimpijska prvakinja, odslej je olimpijska podprvakinja. Več pa ni, saj v Sloveniji ne. Če bomo zdržali še tri leta? Bomo že morali, se bomo potrudili.«

Naslednje igre bodo že čez tri leta v Parizu ...

Ne smem govoriti namesto nje, toda potihoma je izrazila željo, da bi kariero končala na evropskih tleh. Zdrava mora ostati ...

Imela je nekaj težav, včasih se je zdelo, da je malce oddaljena od zmagovalnega odra v Tokiu. Se motim?

Bolj ko so se igre približevale, bolj je zaupala vase. Med

epidemijo je bila v klubu. Bila je izolirana. Družbo so ji delale tekmovalke, ki so ji pomagale pri vadbi in vzdrževanju pripravljenosti. Velikokrat so bile testirane. Dolgo se nismo videli. Za covidom-19 je zbolela tik pred božičnimi prazniki. Večjih preglavic na srečo ni imela. Vse ovire je uspešno preskočila.

DŠ
Foto: SHERPA

Po Tinini polfinalni zmagi Silva in Boris: »Medalja!«

Po osvojeni srebrni medalji je Boris Trstenjak dodal: »Odličen dan. Tina si je želela finala, dobila ga je. Poteza Francozinje, ko je objela in dvignila Tino, pove vse. Med največjima tekmicama vlada izjemno spoštovanje. Odločile so malenkosti. Čestitam Clarisse, ki ji je manjkala le zlata olimpijska medalja. Tini pa bom dejal: 'Sanjaj svoje sanje. Zame si še vedno zlata.'«

NA KRATKO

Flis priigral, Medved izkoristil

Sežana: V 2. krogu prve slovenske nogometne lige so zmagali Celje, Koper in Maribor. Izidi so bili: Tabor - Celje 0:1, Bravo - Aluminij 0:0, Koper - Mura 3:2, Kalcer Radomlje - Olimpija 1:1 in Maribor - Domžale 3:1. Le Maribor ima vseh šest točk. Žan Flis je v Sežani med odmorom zamenjal Amadeja Brecla in v tretji minuti nadaljevanja priigral enajstmetrovko. Žogo je na beli krogec postavil Žan Medved in jo zanesljivo poslal v mrežo. Trener Celjanov Agron Šalja je tudi proti Taboru zahteval hitro in agresivno igro, kar si lahko obetamo tudi v soboto proti ekipi Kopra.

Grgić končno podaljšal

Celje: Trener Damir Grgić bo tudi naslednji dve sezoni vodil člansko zasedbo Ženskega košarkarskega kluba Cinkarna Celje. V celjski klub je prišel leta 2007, zadnjih dvanajst sezon je bil trener članic. 41-letni Trboveljčan je s Celjankami osvojil že dvajset članskih lovorik, deset naslovov državnega prvaka, devet naslovov pokalnega prvaka in prvo mesto v mednarodni ligi Waba: »Vesel sem, da smo se z vodstvom kluba uspeli dogovoriti za nadaljevanje sodelovanja. Kljub temu, da začenjam že svojo 13. sezono na klopi Cinkarne Celje, mi volje in motiva za delo ne manjka.« Predsednik kluba Borut Kop je dodal: »V športu je stalnost izjemno pomembna. V našem klubu se tega še kako dobro zavedamo, zato smo podaljšanja sodelovanja z našim dolgoletnim trenerjem izjemno veseli.«

Kar šest medalj za Lui

Ljubljana, Maribor: Na ljubljanskem kopališču Kodeljevo je bilo državno prvenstvo v plavanju za dečke in deklice. Julijan Pevec iz celjskega Neptuna je bil tretji na 200 m prsno. Mlajše dečki in deklice so tekmovali v Mariboru. Lui Uplaznik Sunarič je zmagala na 100 in 200 m hrbtno. Osvojila je še štiri medalje. Tretja sta bila še Jon Kočevar na 50 m prosto in štafeta Neptuna na 4x50 m prosto v postavi Jon Kočevar, Danilo Obačič, Nejc Šetina in Miha Čujež. Plavalci mlajših kategorij so zaključili sezono, pred starejšimi sotekmovalci pa je štiridnevno državno prvenstvo na Ravnah. (DŠ)

VODOVOD KANALIZACIJA

JAVNO PODJETJE, d.o.o., Lava 2a, 3000 Celje

Obveščamo uporabnike, da od **1. 8. 2021** naprej velja v **Me-stni občini Celje** ter v občinah **Štore, Vojnik** in **Dobrna** pri oskrbi s pitno vodo nova cena omrežnine. Navedena cena vsebuje 9,5 % DDV.

- Omrežnina - vodarina
(vodomer DN 20, faktor omrežnine 1) **9,66 EUR/mesec**

Cene sta potrdila Skupščina družbe in Svet ustanoviteljev javnega podjetja Vodovod-kanalizacija.

VODOVOD KANALIZACIJA

JAVNO PODJETJE, d.o.o., Lava 2a, 3000 Celje

PREDVIDENA PRAZNJENJA PO NASELJIH V 2021

julij - avgust	
OBČINA VOJNIK	SOCKA
avgust	
OBČINA VOJNIK	STRAŽA PRI NOVI CERKVI
	ZLATEČE
	POLŽE
	VIZORE
	HOMEC
	LANDEK
	VINE
	LEMBERG PRI NOVI CERKVI
avgust - september	
OBČINA VOJNIK	HRENOVA

Tel.: (03) 42 50 300

MOTORNA VOZILA

PRODAM

MOTOR BMW R 45, letnik 1982, prodam.
Cena po dogovoru. Telefon 031 241-216.

652

novi tednik

OLDTIMER Mercedes benz, letnik 1975, tip 230, 89 Kw, bencin, vozen, garažiran, lepo ohranjen, s certifikatom, slovenski lastnik, prodam zaradi bolezni. Telefon 070 190-371. 663

STROJI

KUPIM

TRAKTOR Torpedo Deutz 55, s sprednjim pogonom, kupim. Telefon 030 693-866.p

POSEST

PRODAM

ZEMLIŠČE, primerno za vinograd, sadovnjak ipd., zazidalno, 20 a, v bližini Šentjurja, prodam. Telefon 041 661-729. 655

STANOVANJE

IŠČEM

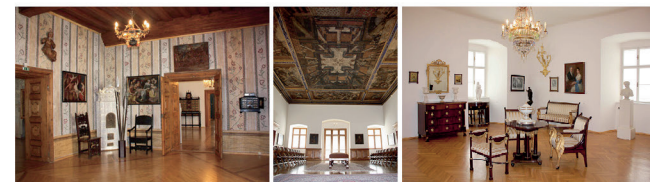
ZARADI zaposlitve v Celju iščemo v najem, za eno leto ali več, sobe z dvema posteljama ali malo garsonjero za dve osebi (ženski). Stanislav Žilnik, telefon 041 343 767; mail: stane@stari-pisker.si p

**AVTO STEKLO
CENTER**
Ipavčeva 21, 3000 Celje
www.novomat.si
Tel.: 03 428 62 91

POKRAJINSKI MUZEJ CELJE

31. JULIJ 2021, OB 16⁰⁰, STARA GROFIJA
JAVNO VODSTVO
CELJSKI STROP S KULTURNOZGODOVINSKO
RAZSTAVO

1. AVGUST 2021, OB 11⁰⁰, STARA GROFIJA
JAVNO VODSTVO
ALMA M. KARLIN POTI

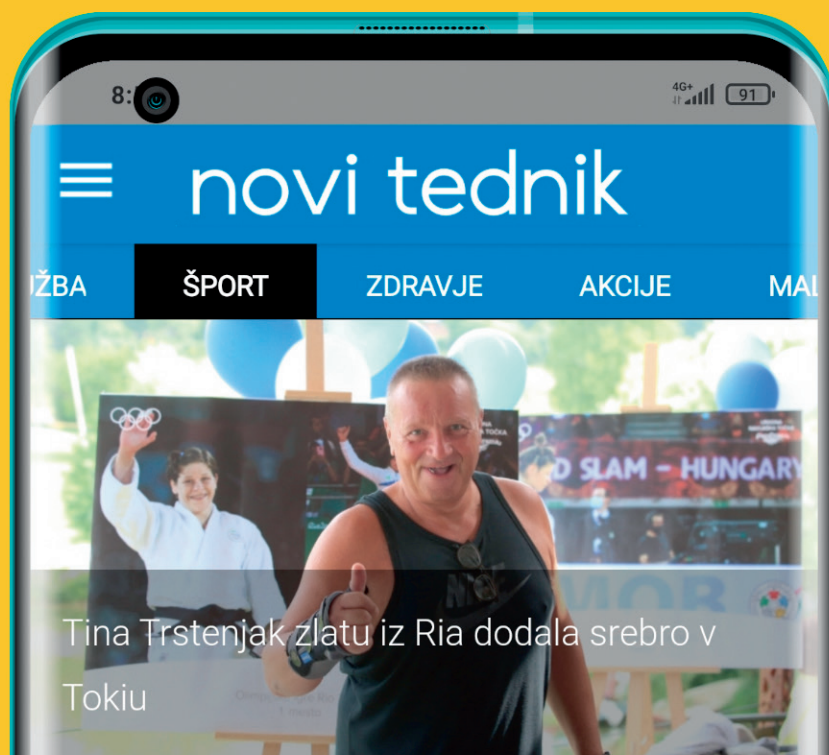
INFO: muzej@pokmuz-ce.si, 03/4280 962, 031 612 618

televizija celje

KONTAKT: 03/42 88 266, marketing@tvcelje.si
www.tvcelje.si

Naložite si aplikacijo in nas spremljajte, kjer koli ste.

Tina Trstenjak zlato iz Ria dodala srebro v Tokiu

Branilka naslova olimpijske prvakinja Trstenjakova v Tokiu v polfinalu

Šport 1 dan

Igrišče popilo vodo, celjski nogometaši pa tri gole

Šport 6 dni

FloRadio

Vsak ponedeljek ob 11:20 na Radiu Celje

radio celje

Poroke

Žalec

Poročili so se: Eva POVŠE in Niko VUKIČ, oba iz Tomišelja, Natalija FUŽIR in Luka BLAGOTINŠEK, oba s Polzele.

Laško

Poročila sta se: Urška JERIN in Matej PROSENC, oba iz Moravč, Anja FERLIČ in Metod MARTINČIČ, oba iz Zagorja ob Savi, Anja VOUK in Matej Karl PAVČNIK oba iz Laškega, Natalija SELINŠEK in Miha BANTAN, oba iz Hrastrnika, Urška ZVONAR in Boštjan LJUBIČ, oba iz Tepanj.

Mozirje

Poročila sta se: Anita VRATANAR iz Juvanja in Metod JERAJ iz Primoža pri Ljubnem.

Velenje

Poročila sta se: Vanesa HANANOVIČ in Mehdiin BEGIČ, oba iz Velenja.

OPREMA

PRODAM

VRTNO garnitura iz masivnega hrastovega lesa, miza dolžina 2 m, širina 60 cm in štiri stole, dolge po 1 m, prodam. Telefon 031 739-590. 664

ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI nesnice jarkice, rjave in bele barve, pred nesnostjo, prodamo, pripeljemo na dom. Telefon 070 545-481. p

PRAŠIČE vzreje, različnih tež in izločene svine, za zakol ali nadaljnjo rejo, prodam. Možna dostava. Andrejeva kmetija iz Jazbin, telefon 031 509-061. 610

PRAŠIČE, težke od 30 do 170 kg, domača hrana, možna dostava, prodam. Telefon 031 311-476. p

TELICO ls/lim, staro 22 mesecev, brejo 6 mesecev, prodam. Telefon 041 525-237. 660

BIKCA limuzin, mesni tip, starega 10 tednov, prodam. Ostalo po dogovoru. Telefon (03) 5740-172. š 2

KRAVO, pasma ls, brejo, tretja telitev v septembru, dobra molznica in teličko simentalke, težko približno 160 kg, samostojna, za nadaljnjo rejo, prodam. Telefon 041 763-700. 661

TELIČKO limuzin, staro 14 dni, prodam. Telefon 031 515-187. 666

DVE mladi kozi s kozlički, dobri mlekarici, večje rasti, okolica Žalca, prodamo. Telefon 5717-578. 667

VEČ brejih, pašnih telic ter pašne in nepašne teličke prodam ali menjam za kravo ali telico za zakol. Telefon 031 533-745. p

TRI teličke simentalke, težke 150 kg, odstavljen od mleka, prodam. Telefon 070 250-441. 566

TELIČKO simentalke, težko 170 kg, prodam. Telefon (03) 5716-516. 679

KUPIM

DEBELE, suhe krave in telice za zakol kupim. Plačilo takoj + davek. Telefon 041 653-286. p

TELICO ali kravo za zakol kupim. Telefon 031 832-520. 630

Smrti

Celje

Umrli so: Štefanija KOSMAČ iz Lokrovca, 88 let, Terezija PELC iz Lokrovca, 79 let, Marija BELINA iz Celja, 93 let, Jožef HORVATIČ iz Šentjurja, 71 let, Erika KA- UČIČ iz Celja, 50 let, Štefan POLŠAK iz Šentjurja, 80 let.

Laško

Umrli so: Erika ULAGA iz Trnovega, 79 let, Angela ŠKOBERNE iz Laškega, 88 let, Srečko SELIČ iz Sedraža, 83 let, Doroteja REPOVŠ iz Laškega, 72 let.

Žalec

Umrli je: Matilda PUŠNIK iz Matk, 86 let.

Mozirje

Umrli so: Matjaž KRIVEC iz Luč, 53 let, Marija PLEŠNIK iz Gornjega Grada, 96 let, Marija KRAMER iz Ljubnega ob Savinji, 96 let.

Velenje

Umrli so: Amalija ŠENKIŠ iz Velenja, 87 let, Milan KRI- STAVČNIK iz Šoštanja, 92 let, Terezija GOLUBIČ iz Topolšice, 93 let.

Z boleznijo si se pogumno bojeval, na koncu tiho si zaspal, a v srcu mojem boš za vedno ostal.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega partnerja

ŠTEFANA POLŠAKA

iz Košnice
(23. 12. 1941 – 13. 7. 2021)

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste mi v težkih trenutkih slovesa izrekli sožalje ter darovali sveče in za svete maše. Najlepše se zahvaljujem svojim sosedom, posebej Štefanovi nečakinji Dragici, Vladu Kladniku in sosedu Olgi Vojsk za vso pomoč in podporo v času njegove bolezni. Zahvaljujem se pogrebni službi Žalujka za organizacijo pogreba, gospodu župniku Marku Šramlu za lep cerkveni obred in besede slovesa, gospodu Darku Bezenšku za poslovljni govor, pevcem za odpete žalostinke in trobentaču za odigrano Tišino. Hvala tudi družini Špoljar. Hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Ohranite ga v lepem spominu!

Njegova Štefka

662

Končale so se tvoje poti, po poteh veter je zabilal tvoje sledi, le v srcu rana še boli, čas ne briše spomina na tiste dni ...

V SPOMIN

MARIN KOS

iz Trnovej pri Celju
(25. 1. 1985 – 29. 7. 2005)

Danes mineva šestnajst let, kar nisi več z nami. Spomin na srečo, ki je za vedno minila, je naša najhujša bolečina. V mislih smo lahko s tabo, toda v srcu čutimo, da te bomo vedno pogrešali.

Vsem, ki z lepo mislijo postojte ob njegovem grobu, mu prižgete svečko ali podarite cvet, iskrena hvala.

Njegovi domači

649

KMETIJSKI PRIDELKI

PRODAM

JABOLČNIK iz starih sort jabolk ter vino, bela zvrst, prodam. Telefon 041 525-237-660

SUH ječmen in koruzo prodam. Telefon 031 384-429. 670

BELO domače vino sorte »beli francos« prodam po 1 EUR/liter. Telefon 041 725-088. 669

SLAMO v kockah, možna dostava, prodam. Telefon 041 763-763. 672

RDEČE vino žametovka, modra frankinja prodam po zelo ugodni ceni. Informacije po telefonu 041 284-127. 653

ZAPOSILITEV

ZAPOSILIMO moškega/ženskega za delo v pisarni za nedoločen čas. Telefon 041 675-597. Edvard Vengust, d. o. o., Cesta na grad 66a, Celje. 665

novi tednik radio celje

Cenjene stranke obveščamo, da

MALE OGLASE, ČESTITKE, OBVESTILA IN OSMRTNICE

za **Radio Celje** in **Novi tednik**

sprejemamo v času uradnih ur (7.00–15.00) na sedežu podjetja, Prešernova ulica 19, Celje.

POŠILJATE JIH LAHKO TUDI PO ELEKTRONSKI POŠTI

na naslov oglasit@nt-rc.si

ali jih sporočate po

TELEFONU 03 4225 144.

Hvala za razumevanje.

Uredništvo Novega tednika in Radia Celje

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi moža, očeta, dedka, tasta, brata in svaka

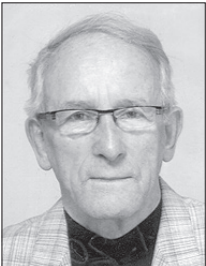
FRANCA JAZBECA

iz Štor

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem neimenovanim za izrečeno sožalje, besede tolažbe, darovane sveče in cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

668

Srce je omagalo, dih je zastal, a nate spomin bo vedno ostal.

ZAHVALA

Zapustil nas je dragi mož, oče, ata, brat, stric, tast in svak

MARIJAN SNEDIČ

iz Grünove ulice v Celju
(21. 2. 1934 – 17. 7. 2021)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečene besede sožalja, darove ter podarjeno cvetje in sveče.

Posebna zahvala je namenjena medicinskemu osebju SBC, oddelku za infekcijo, ki mu je v zadnjih trenutkih njegovega življenja lajšalo bolečine. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, še zlasti krajanom starih Selc, govornici, župniku, praporščakoma, pevcem, trobentaču ter številnim društvom.

Hvala vsem in vsakemu posebej!

Žalujoči: vsi njegovi, ki ga bomo neizmerno pogrešali.

671

Veseli s teboj smo živeli, žalostni, ker te več ni. Ostali živi so spomini, z nami potuje vse dni.

V SPOMIN

IVANU NOVAKU

iz Vodruža
(21. 8. 1943 – 24. 7. 2018)

Minila so že tri leta, kar te ni več med nami. Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu in obiskujete njegov grob.

Žalujoči: vsi najdražji

648

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame

STANISLAVE GOVŽE

iz Laškega
(18. 3. 1932 – 18. 7. 2021)

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, svojim in maminim prijateljem, znancem za darovano cvetje in sveče. Posebna zahvala gre sestri Meliti Hartman, mojima kolegoma Miranu Majcnu in Dejanu Kušerju za odigrane žalostinke, govorniku Matjažu Piklu za besede slovesa, kaplanu Klemnu Jagru za lepo opravljen cerkveni pogreb in sveto mašo ter Komunalni Laško za organizacijo pogreba.

Vsem in vsakemu, ki ste mojo mamo pospremili na zadnji poti in mi nudili pomoč, iskrena hvala.

Žalujoči: sin Benjamin in sestra Danica z družino ter ostalo sorodstvo

L 53

PRI PRODAJALCIH ČASOPISOV

REPORTER

NOVI OBRAZI 2022

Kdo vse bi lahko pomešal štrene na parlamentarnih volitvah 2022

TOP GUN V CERKLJAH
Zakulisje obiska izraelskih padalcev

DAMIR ČRNČEC
Upam, da Orban ni Janši »posodil« vohunskega orodja

ZMAGO SAGADIN
Brez Dončiča je bila Slovenija na igrišču prav smešna

IZ NOVE ŠTEVILKE

www.reporter.si

KINO

CINEPLEXX

Spored od 29. 7. do 4. 8.

Blackpink The Movie – koncertni film
sreda: 19.00

Črna vdova – akcijski, pustolovski
četrtek, petek, sobota, nedelja, torek, sreda: 18.10, 20.40

Hitri in drzni 9 – akcijski, pustolovski
četrtek, petek, torek: 16.40, 17.40, 20.20

sobota, nedelja: 14.50, 16.40, 17.40, 20.20

sreda: 17.40, 20.20

Križarjenje skozi džunglo – pustolovski, družinski

četrtek, petek, nedelja, torek: 15.40, 17.50, 20.00

sobota: 14.10, 15.40, 17.50, 20.00

sreda: 15.40, 17.50, 19.50

Krudovi: Nova doba – animirani, komedija, pustolovski
četrtek, petek: 15.30, 16.30

sobota: 14.30, 15.30, 16.30

nedelja: 14.40, 15.30

torek, sreda: 15.30

Luka – animirani, pustolovski, komedija
četrtek, petek, torek, sreda: 16.00, 17.00, 18.00

sobota, nedelja: 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00

Neobrzdani spirit – animirani, pustolovski, družinski
nedelja: 14.30, 16.30

torek, sreda: 16.30

Odred odpisanih: Nova misija – fantazijski, pustolovski
sreda: 20.00

Priklicano zlo 3: Kriv je satan – grozljivka
četrtek, petek, sobota, nedelja, torek, sreda: 21.10

Snake Eyes – akcijski, pustolovski
četrtek, petek, sobota, nedelja, torek: 19.50

sreda: 16.50

Space jam: Nova legenda – animirana pustolovščina
četrtek, petek, torek, sreda: 15.30, 17.30, 19.30

sobota, nedelja: 15.20, 17.30, 19.30

Stari – triler
četrtek, petek, sobota, nedelja, torek, sreda: 18.30, 20.30

Tiho mesto 2 – grozljivka, triler
četrtek, petek, sobota, nedelja, torek: 19.00

Varuj mi ženo – akcijski, komedija, kriminalni
četrtek, petek, sobota, nedelja, torek, sreda: 20.50

KINO ŠMARJE PRI JELŠAH

ČETRTEK
20.00 Križarjenje skozi džunglo – pustolovski

KINO VELENJE

PETEK
20.00 Corpus Christi – drama (vstop prost)

SOBOTA
20.00 Križarjenje skozi džunglo – pustolovska akcijska komedija

NEDELJA
16.00 Luka – animirana komična avantura; sinh.

20.00 Šarlatan – zgodovinska drama

PLOŠČAD PRI DOMU KULTURE VELENJE: ZVEZDE POD ZVEZDAMI (brezplačno)

PONEDELJEK
21.30 Kako postati dobra žena – komedija

Kulturne prireditve

PETEK, 30. 7.

18.00 Galerija Zgornji trg Šentjur

Na ogled postavljene podobe
odprte slikarske razstave
Jožeta Krambergerja; vstop prost

20.30 Pred Domom kulture Velenje

Leonart
akustični koncert; v primeru slabega vremena odpade

21.00 Šlandrov trg Žalec

Savinjska ima novo muz'ko
koncert skupin: Noah, Jan Potrč band, Uroš Planinc Group

21.00 Letno gledališče Limberk Griže

Je**la nas korona
stand up Tadeja Toša

SOBOTA, 31. 7.

10.00 Travnik pri Domu kulture Velenje

Sobotne lutkarije: O psički in mucih
lutkovna predstava
Lutkovnega gledališča Velenje; v primeru slabega vremena v Domu kulture Velenje

19.00 Atrij Savinove hiše Žalec

Zasedba Goran Krmac kvartet – Plastični jazz
koncert, v primeru dežja v avli Doma II. Slovenskega tabora; prostovoljni prispevki

20.00 Ipavčev kulturni center Šentjur

Epik poletni koncert- Pocket Edition (Šentjursko poletje)
igrajo: Andrej Kos, harmonika, Ines Ljubej, tolkala, Filip Brezovšek, klarinet in Neža Pavlovič, kontrabas, njihove oznake so jazz, pop in etno; vstop prost

21.00 Stari trg Slovenske Konjice

Poletnice na Starem trgu: Vudlenderji koncert

NEDELJA, 1. 8.

19.00 Dom svetega Jožefa Celje

Večer v atriju: Poletni večer klasike
nastopajo: Maša Malgaj Novak, sopran, Matic Dokler, tenor, Tilen Naraks, basbariton in Eva Zec, klavir; vstop prost, prostovoljni prispevki

PONEDELJEK, 2. 8.

10.00 Celjski mladinski center

Evropska vas – projekt, ki združuje!
odprte razstave

19.00 Ipavčev kulturni center Šentjur, ploščad

Striptiz
predstava Matjaža Javšnika; vstop prost

SREDA, 4. 8.

20.00 Gastro pub Kolodvor Žalec

Kukčevi večeri
koncert Adija Smolarja

Poletje v Celju

ČETRTEK, 29. 7.

10.30 Tehnopark Celje

Delavnica: Izdelaj svoj solarni avtomobilček
prijave na spletni strani Tehnoparka

15.30 Tehnopark Celje

Tehno robo tečaj (legorobotika)
prijave na spletni strani Tehnoparka

18.00 Gubčeva ulica

GCC poletni koncert: Iza Robavs & Žiga Žvižej
pevka Iza Robavs in klaviaturist Žiga Žvižej sta za nastop pripravila osvežujoč izbor džezovskih standardov in bossa nove; vstop prost

19.00 Celjski dom ali on line

O pomočeh in ozdravitvah po duhovni poti s pomočjo učenja Bruna Groeninga
vodno informativno predavanje

21.000 Stari grad Celje

Špaso poletje: Kriza srednjih let
komedija Ranka Babića

PETEK, 30. 7.

11.00 Muzej novejše zgodovine Celje

Počitniško druženje v Hermanovem brlogu

Med Modrijani dva »piflarja«

Jutranji ritem na Radiu Celje so prejšnji teden obiskali super fantje slovenske skupine, ki je že pred leti narodnozabavno sceno postavila v čisto nove okvirje. Mo-

drijani (Franjo, Rok, Peter in Sergije) so predstavili novo pesem za poletne »žure« in živahno druženje Ni Slovenca, ki ne vriska. Da gre za pravo uspešnico, govori

tudi to, da je do danes Youtube videospot zabeležil več kot 160 tisoč ogledov, na pamet pa jo zna tudi že naš Jutranjik Boštjan Oder.

TEDENSKI SPORED RADIA CELJE

90.6 | 95.1 | 95.9 | 100.3 MHz

Četrtek, 29. julij

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; 9:20 Železna cesta; 10:00 Globalne novice; 10:05 Osmrtnice; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; 11:20 Intervencija; 12:00 Globalne novice; 13:00 Poročila; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; 17:30 Osmrtnice; 18.20 Gospodarski utrip

regije (ponovitev); 19:20 Intervencija (ponovitev)

Petek, 30. julij

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; 9:15 Milenium; 10:00 Globalne novice; 10:05 Osmrtnice; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; 11:20 Od petka do petka; 12:00 Globalne novice; 13:00 Poročila; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Global-

ne novice; 17:30 Osmrtnice; 18:00 Disco mania

Sobota, 31. julij

6:20 Milenium (ponovitev); 7:10 Koledar svetnikov; 7:40 Časoplov; 8:00 Začetek programa; 9:00 Globalne novice; 10:00 Globalne novice; 10:05 Osmrtnice; 11:00 Globalne novice; 12:00 Globalne novice; 13:00 Globalne novice; 14:00 Globalne novice; 15:00 Globalne novice; 16:00 Globalne novice; 17:30 Osmrtnice; 20:00 Nora sobota

Nedelja, 1. avgust

6:20 Železna cesta (ponovitev); 7:10 Koledar svetnikov; 7:20 Luč v nas; 7:40 Časoplov; 8:00 Začetek programa; 9:00 Globalne novice; 10:00 Globalne novice; 10:05

Osmrtnice; 11:00 Globalne novice; 11:20 Floradio (ponovitev); 12:00 Globalne novice; 13:00 Globalne novice; 13:10 Čestitke in pozdravi; 14:00 Globalne novice; 15:00 Globalne novice; 16:00 Globalne novice; 17:30 Osmrtnice; 18:20 Od petka do petka (ponovitev); 19:15 Sončni žarek (vsako drugo nedeljo v mesecu)

Ponedeljek, 2. avgust

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; 9:15 Šport danes; 10:00 Globalne novice; 10:05 Osmrtnice; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; 11:20 Floradio; 12:00 Globalne novice; 13:00 Poročila; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes;

15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; 17:30 Osmrtnice; 18:20 Športnih 30 (ponovitev) 19:00 Katrca

Torek, 3. avgust

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; 9:20 Za zdravje; 10:00 Globalne novice; 10:05 Osmrtnice; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; 11:20 Poudarjeno; 12:00 Globalne novice; 12:20 Zverinice iz regije; 13:00 Poročila; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; 17:30 Osmrtnice; 18:20 Poudar-

jeno (ponovitev) 19.20 Za zdravje (ponovitev)

Sreda, 4. avgust

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:10 Koledar svetnikov; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; 9:20 Atlas narave; 10:00 Globalne novice; 10:05 Osmrtnice; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; 11:20 Gospodarski utrip regije; 12:00 Globalne novice; 12:20 Mali O; 13:00 Poročila; 13:20 Kulturni mozaik, 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; 16:30 Regija danes; 17:00 Globalne novice; 17:30 Osmrtnice; 18:20 Atlas narave (ponovitev) 19.20 Zverinice iz regije (ponovitev)

<i>vodeni ogled razstave Hermanov bonton in ustvarjalnica Bonton pri mizi</i>
21.00 Mestna kavarna Metropol
Muzke glasbeno igriva elektro-akustična zasedba, igrajo slovenske in svetovne uspešnice s poudarkom na melodični in plesni glasbi vseh žanrov (pop, rock, popjazz, bossa nova)
SOBOTA, 31. 7.
11.00 Stari grad Celje
Živa zgodovina na Starem gradu v viteškem taboru se lahko pomerite z vitezom v lokostrelstvu ali mečevanju, klepetate z grajsko damo in prisluhnete šalam grajskih glumačev, tudi v nedeljo ob istem času; v primeru slabega vremena odpade
16.00 Pokrajinski muzej Celje, Stara grofija
Po kulturnozgodovinski razstavi s Celjskim stropom javno vodstvo
17.00 Drevesna hiša
Mavrična čarovnica pravljčna urica, primerno za otroke od 3. leta dalje; v primeru slabega vremena odpade
18.00 Mestno središče, terasa slaščičarne Miško Knjižko
Družabni plesni večer plesni večer pod zvezdami Plesnega kluba Flamenco
21.00 Mestna kavarna Metropol
Rokovski večer s skupino Feferoni
NEDELJA, 1. 8.
11.00 Pokrajinski muzej Celje, Stara grofija
Alma M. Karlin: Poti javno vodstvo po razstavi
PONEDELJEK, 2. 8.
9.00 do 12.00 Galerija sodobne umetnosti
»Moja knjiga - spreminjam svoj svet« poletne ustvarjalne delavnice za otroke, mentorica: Mojca Senegačnik; do 6. 8.
TOREK, 3. 8.
18.00 Mestna plaža
Hvaležni medved glasbeno-lutkovna predstava
20.00 Župnijska cerkev sv. Marjete v Rimskih Toplicah
Lara Hrastnik, harfa in Jera Petriček Hrastnik, sopran 9. lurski koncert
SREDA, 4. 8.
20.30 Atrij Knežjega dvora
Trio Tempestoso koncert

Ostale prireditve
ČETRTEK, 29. 7.
17.00 Velenjska plaža, travnik pod kampom
En plein air »Moje jezero« delavnica za odrasle; mentorica akd. slikarka Uršula Skornšek vas bo

<i>popeljala v poseben svet slikanja na prostem; vstop prost</i>	
20.00	Velenjska plaža
Beri z nami na Velenjski plaži <i>delavnica za odrasle, gost bralnega klepeta bo Šmarčan Marko Berzelak, pevec skupine Spev; v primeru dežja odpade</i>	
PETEK, 30. 7.	
17.00 do 19.00	Ipavčev kulturni center Šentjur, ploščad
Retro vikend <i>družabne igre, izmenjava vinilk in upcycling delavnica; vstop prost</i>	
18.00	Zbirno mesto: kip Ženska na konju, Mestni trg Slovenske Konjice
Sprehodi po Slovenskih Konjicah: Konji(ce) spregovorijo <i>sprehodi z legendami; prijave na spletni strani KD legende: www.dlegende.com</i>	
22.00	Mladinski center Dravinjske doline
Blue Angel Gang <i>koncert</i>	
SOBOTA, 31. 7.	
7.00	Ploščad Centra Nova in Cankarjeva ulica Velenje
Mestna tržnica Velenje	
8.00 do 12.00	Preddverje Mestne knjižnice Velenje
Vsi kupujemo, vsi prodajamo <i>sejem rabljenih knjig</i>	
8.00	Letni kino ob Škalskem jezeru
Festival nasledlega kita <i>delavnica za odrasle</i>	
9.00	Zbirno mesto: Športni park Šmarje pri Jelšah
Sprehod v Šmarju pri Jelšah: Pravljčno Šmarje <i>sprehodi z legendami, prijave na spletni strani KD legende: www.dlegende.com</i>	
10.00 do 12.00	Ipavčev kulturni center Šentjur, ploščad
Retro vikend <i>izmenjava knjig in upcycling</i>	
10.00 do 12.00	TIC Slovenske Konjice
Slovenske Konjice, v objemu žlahtnih zgodb <i>brezplačni vodeni ogledi; prijave: info@tickonjice.si</i>	
18.30	Zbirno mesto: Športni park Šmarje pri Jelšah
Jelšingradu z ljubeznijo <i>sprehodi z legendami, prijave na spletni strani KD legende: www.dlegende.com</i>	
19.00	Park za domom kulture Slovenske Konjice
Sobotne kresničke: čarodej Sam Sebastian <i>vstop prost</i>	
NEDELJA, 1. 8.	
9.00	Zbirno mesto: kip Ženska na konju, Mestni trg Slovenske Konjice
Sprehodi po Slovenskih Konjicah: Konji(ce) spregovorijo <i>sprehodi z legendami; prijave na spletni strani KD legende: www.dlegende.com</i>	
Podatke za napovednik je zbrala Tea Podpečan	

10.00 do 18.00 Vista, Vila Čiračara Velenje
Svet je živalski vrt ustvarjalnica in ogled Pikine vile; vstop prost
15.00 Za kulturno-gasilskim domom Gorica pri Slivnici
Žegnanje konj vstop prost
17.00 Ipavčev kulturni center Šentjur, ploščad
Retro vikend: Rent-a-babi/dedi družabne igre, upcycling delavnica; vstop prost
18.00 Dom svetega Jožefa Celje
Duhovno počitniški dnevi za starejše; do 5. 8. počitnice za starejše s pogovori in popoldanskimi romanji in izleti; voditelj: sodelavci Doma sv. Jožef
PONEDELJEK, 2. 8.
10.00 do 13.00 Guštova mestna plaža
MCC-jeve kreativne počitnice na Guštovi mestni plaži do 6. 8.; vstop prost: obvezne predhodne prijave na: info@mc-celje.si
12.00 do 18.00 Mestna knjižnica Šoštanj
Knjižni sejem
14.00 Center Zimzelen Topolšica
Bralna čajanka čajanko bo izvajala Bernarda Lukanc
18.00 in 19.30 Ipavčev kulturni center Šentjur, mala dvorana
Zvočna meditacija z Matejo Bobek prijave: info@soundbymateja.si
19.00 TIC Slovenske Konjice
Po Minattijevih stopinjah brezplačni vodeni ogledi; prijave na: info@slovenina.com
TOREK, 3. 8.
10.00 in 17.00 Travnik pri Domu kulture Velenje
Poletje na travniku: Torkove igrarije s Plesnim studiem M-dance otroci, zaplešite v toplem poletju v ritmih hip-hopa in zumb; v primeru slabega vremena igrarije odpadejo; vstop prost
18.00 Knjižnica Šmarje pri Jelšah, pod magnolijo
Poletna pravljčna doživetja: Pravljica s kolesarjem vstop prost
SREDA, 4. 8.
9.00 Zbirno mesto: Športni park Šmarje pri Jelšah
Sprehod v Šmarju pri Jelšah: Pravljčno Šmarje sprehodi z legendami; prijave na spletni strani KD legende: www.dlegende.com; sprehodi so brezplačni
9.00 do 11.00 TIC Laško
Domači kotichek prodaja domačih dobrot in izdelkov iz okoliških kmetij
10.00 Knjižnica Velenje, otroški oddelek
Zabavna sreda: Lego delavnica
10.00 Žička kartuzija
Življenje kartuzijantov brezplačni vodeni ogledi

Razstave
Pokrajinski muzej Celje – Stara grofija: Dr. Juro Hrašovec, prvi slovenski župan Celja, Anton Perko, slovenski slikar v službah cesarskega dvora (do avgusta) Pokrajinski muzej Celje – Knežji dvorec: Kaj počne tukaj samuraj? Vzhodnoazijski predmeti v zbirkah Pokrajinskega muzeja Celje (do 3. 10.), Od groba do groba. Otroški muzej Hermanov brlog: nova občasna razstava: Hermanov bonton; do konca leta 2022 Fotoatelje in galerija Pelikan: Obrazi; do konca leta 2021 Fotohiša Pelikan: Pristneži; do septembra 2021 Muzej novejše zgodovine Celje – spletna razstava: Biti ženska v času korone; do nadaljnjeja Galerija sodobne umetnosti Celje: razstava V postajanju avtorice Maje Hodošek; do 12. 9. Likovni salon Celje: mednarodna skupinska razstava At Some Point We All Have To Dance; do 29. 8. Galerija Kvartirna hiša Celje: Lepota in samota, avtorice Nataše Tajnik Stupar; do 31. 7. Celjska kulturnica: Razstava slikarskih in fotografskih del 3. ex-tempora Pomlad celoletne likovne kolonije Štirje letni časi 2021; do 31. 8. Galerija Račka: fotografska razstava Ane Straže Živi užitki; do 29. 8. Galerija Volk Celje: slikarska razstava XXIII. poletni slikarski ex-tempore 2021 in 3. del celoletne likovne kolonije Štirje letni časi; do 31. 8. Stanetova ulica Celje: Prihodnost – z vizualno interpretacijo v javnem prostoru se predstavlja umetnik Franc Purg; do 31. 8. Savinov likovni salon Žalec: razstava slik Ervina Potočnika, Ko dejanje umolkne ...nastane podoba; do 31. 7. Zdraviliški park Dobrna: razstava Dobrna v dokumentih Zgodovinskega arhiva Celje avtorice Sonje Jazbec; do 17. 8. Muzej Laško: razstava Pivo v kozarcu; do 30. 9 Razstavišče Kulturnega centra Laško: Z Vrha v svet učenec Osnovne šole Primoža Trubarja Laško, podružnična enota Vrh nad Laškim; do nadaljnjeja Hiša generacij Laško: fotografska razstava Med nebom in zemljo ljubiteljske fotografije Darje Grdina; do 6. 8. Dvorec Novo Celje: V odboju svetlobe, dela slikarja Sandija Červeka, krajinske arhitektke Ane Kučan, kiparja/performerja Marka A. Kovačiča, kiparke Sabe

Skaberne, fotografa Gorazda Vilharja in slikarke/grafičarke Mojce Zlokarnik; do 3. 10. Ipavčev kulturni center Šentjur: razstava Dragotin Ferdinand Ripšl (1820-2020); do 22. 8. Knjižnica Šentjur: likovna razstava učencev OŠ Slivnica: Josip Ipavec; do 31. 7. Mestna galerija v Kulturnem centru Rogaška Slatina: Mavrica kot mavrica, slikarska razstava Društva ljubiteljev likovne ustvarjalnosti Mavrica, do 29. 7. Anina galerija Rogaška Slatina: razstava Stari kozarci Rogaške Slatine iz zadnjega dvestoletnega obdobja iz zbirke Ljudskega muzeja Rogaška Slatina, Zbirateljsko društvo Rogaška Slatina, do 22. 8. Dom kulture Velenje: fotografska razstava Podobe Doma kulture; do oktobra, razstava Dom kulture Velenje 1960–2020; do oktobra Mestna knjižnica Velenje – osrednje razstavišče: razstava Krajina. Včeraj. Danes? Jutri!, Društva krajinskih arhitektov Slovenije; do 8. 8. Mestna knjižnica Velenje - otroški oddelek: Skočim sem, stečem tja, šport v vrtcu je doma, otroci Vrtca Velenje so upodabljali svoj najljubši šport in gibalne aktivnosti, v katerih najraje sodelujejo; do 31. 8. Mestna knjižnica Velenje – mladinska soba: Razstava dijakov Gimnazije Velenje – likovna smer, izdelki, nastali v času pouka na daljavo; do 31. 8. Podhod Pesje: Kopališča v Šaleški dolini; do 31. 8. Podhod Pošta Velenje: Velenjski grad: upodobitve in zbirke Janeza Osetiča; do 12. 8. Atrij Velenjskega gradu: fotografska razstava Srebrni vrt litovske fotografije Emilije Petrauskienė; do 4. 8., fotografska razstava Pes in njegov najboljši prijatelj, Ksenije Mikor; do 5. 8. Galerija na prostem pri Pošti Velenje: razstava 40 let Mestne četrti Velenje – levi breg vzhod; do septembra Razstavišče Standard Velenje: Nemi opazovalec mest, fotografska razstava fotografij Velenjskega gradu; do septembra

Stalne razstave
Pokrajinski muzej Celje – Stara grofija: Kulturnozgodovinska razstava, Od gotike do historicizma po korakih (prilagojeno za osebe z okvaro vida), Alma M. Karlin Poti

Pokrajinski muzej Celje – Knežji dvorec: Celeia – mesto pod mestom, Grofje Celjski, Od šivanke do zvezd (prazgodovinski del stalne arheološke razstave) Muzej novejše zgodovine Celje: Živeti v Celju, Brlog igrač, Zobozdravstvena zbirka Muzej Laško: Laško – potovanje skozi čas, V pradavnem Panonskem morju in Pivovarstvo in zdraviliški turizem. Galerija Zgornji trg Šentjur: Vojna za samostojno Slovenijo – 1991 Ipavčeva hiša Zgornji trg Šentjur: (skladatelj in zdravniki v 19. in 20. stoletju) Zgornji trg Šentjur: Muzej zakladi Rifnika – najdbe iz arheološkega najdišča Rifnik (od kamene dobe do 6. stoletja našega štetja, predstavljenih je preko 600 najdb) in Spominska soba New Swing Quarteta s stalno razstavo Pesem Južne železnice Pri železniški postaji Šentjur: Muzej južne železnice Na vrhu Rifnika: panojska razstava na prostem Rifnik in njegovi zakladi in igrica Lov na zaklad Cerkev sv. Leopolda, Loka pri Žusmu: Muzejska zbirka Glažute na območju Žusma Planina pri Sevnici 37: Etnološka zbirka Šmid, Kozjansko žari Muzej na Velenjskem gradu: Mastodont, Afriška zbirka, Med romantiko in barokom, Stara trgovina in gostilna, Ko je Velenje postalo mesto, Šaleška dolina 1941–1945, Grajska kapela, Zbirka sodobne slovenske umetnosti Gorenje, Zbirka kiparja Cirila Cesarja, 750 let Velenjskega gradu, Pešpot na Velenjski grad Mestni štadion Velenje: razstava ob 70-letnici Nogometnega kluba Rudar Velenje Hotel Paka Velenje: 20 let poslovnokonferenčnega hotela Paka Spominski center 1991 Velenje: Spominski center 1991 predstavlja Šaleško in Zgornjo Savinjsko dolino v procesih osamosvajanja RS Poslovni center Megatel Velenje: Velenjske zgodbe, zgodbe iz preteklosti in sedanjosti Šolski center Velenje, B-stavba: Veščina, šport, umetnost, način življenja? Podružnična OŠ Plešivec: Zapuščina Ane Lušin, Cankarjeve ljubezni Razstavišče Vile Rožle Velenje: Sončne zgodbe mladega mesta Knjižnica Velenje – osrednje razstavišče: Prva berila, razstava iz zbirke prvih beril zbiratelja in kulturnika Marjana Marinška

novi tednik

Vedno z menj!

radio celje

Podjetje NT&RC, d.o.o.

- opravlja časopisno-založniško, radijsko in agencijsko-tržno dejavnost
- Naslov: Prešernova 19, 3000 Celje,
- telefon (03) 42 25 100, fax: (03) 54 41 032.
- Direktor: Drago Slameršak
- Tisk: Salomon, d. o. o.
- Novi tednik sodi med proizvode, za katere se plačuje 5 % davek na dodano vrednost.

NOVI TEDNIK

- Odgovorna urednica: mag. Marjetka Raušl Lesjak
- E-mail uredništva: [tednik@nt-rc.si](#)
- RADIO CELJE
- Odgovorna urednica: Saša Pukl
- E-mail: [radio@nt-rc.si](#), v studiu: [info@radiocelje.com](#)
- UREDNIŠTVO
- Bojana Avguštinčič, Tatjana Cvirn, Robert Gorjanc, Janja Intihar, Lea Komerički Kotnik, Špela Ožir, Tina Strmčnik, Simona Šolinič, Dean Šuster, Luka Žerjav

AGENCIJA

- Opravlja trženje oglasnega prostora v Novem tedniku in Radiu Celje ter nudi ostale agencijske storitve.
- Telefon: (03) 42 25 100
- Fax: (03)54 41 032, (03)54 43 511
- Sprejem oglasov po elekt. pošti: [agencija@nt-rc.si](#)
- Vodja marketinga: Bojan Kunc

NAROČNINE

- Telefon: (03) 4225 171
- E-pošta: [narocnine@nt-rc.si](#)
- Mesečna naročnina je 11,37 EUR (4 izvodi) oz. 14,21 EUR (5 izvodov) . Za tujino je letna naročnina 307,20 EUR. Številka transakcijskega računa pri Abanki d.d. Ljubljana: SI56 0510 0801 5262 360. Nenaročenih rokovisov in fotografij ne vračamo.
- MALI OGLASI, OSMRTNICE IN ZAHVALE
- Telefon: (03) 4225 144, e-pošta: [oglasi@nt-rc.si](#)

ZARADI VELIKEGA ZANIMANJA PODALJŠUJEMO AKCIJO!

BREZPLAČNO SKUPAJ NA MORJE

novi tednik radio celje ATP

v družbi Novega tednika & Radia Celje in ATP

Cena vključuje: avtobusni prevoz in kopanje

Odhodi: vsako soboto ob 6.50 izpred dvorane Zlatorog v Celju

Naročilo Novega tednika: narocnine@nt-rc.si; telefon: 03-42-25-171.

Rezervacije sobotnih izletov: ATP, Domino center Ptuj, tel.: 070 244 150.

Vsi, ki želite letos poleti preživeti dan v pravi družbi, bodite naši prijatelji in obljublamo vam čudovite trenutke v Izoli.

Vsako soboto do 28. 8. 2021 vas bomo odpeljali na nepozaben kopalni dan na slovensko morje.

Za vas smo s partnerjem ATP pripravili posebna doživetja.

Enodnevna sprostitev na morju stane **18 evrov**, za naročnike Novega tednika velja nižja cena, **13 evrov**.

Če želite vse sobote do konca avgusta brezplačno in brezskrbno uživati na morju, postanite novi naročniki Novega tednika.

Vsem tistim, ki boste z nami poleti potovali najmanj petkrat, bomo v soboto, 28. 8. 2021, podarili kopalni dan v Izoli s pogostitvijo, z dobro glasbo in druženjem z voditelji in novinarji Novega tednika in Radia Celje.

NAROČILNICA ZA novi tednik

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Telefon: _____ E-naslov: _____

Datum naročila: _____ Podpis: _____

Naročnino bom plačeval: ☐ mesečno ☐ na 3 mesece ☐ na 6 mesecev ☐ letno

☐ Soglašam s prejetjem računov na elektronski naslov (e-mail) _____

S podpisom potrjujem naročilo Novega tednika do pisnega preklica, vendar za najmanj 12 mesecev. Hkrati potrjujem, da zadnjih 6 mesecev nisem bil naročnik.

NT & RC, d.o.o.
Prešernova 19
3000 Celje

Novi naročniki pozor!

Posebno ponudbo smo pripravili za tiste, ki se boste v teh dneh naročili na Novi tednik. Brezplačno boste na morju lahko uživali vse poletne sobote do 28. 8. 2021.

**RESNIČNO SE SPLAČA POSTATI
NAROČNIK NOVEGA TEDNIKA!**

Do nagrade ste upravičeni novi naročniki, ki pred tem vsaj 6 mesecev niste bili naročeni na Novi tednik in se zavežete, da boste naročnik ostali vsaj eno leto. Pogoji in spletna prijava: <https://www.novitednik.si/postanite-narocnik>.

Poznate skrivnost šmarske poti?

str. 34-35

Foto: Andraž Purg – GrupA

»Do krivolova nismo strpni« [str. 30-31](#)

Pomoč živalim je njeno poslanstvo [str. 32-33](#)

Dvesto let bančništva pri nas [str. 36-37](#)

Novi celjski škof dr. Maksimilijan Matjaž

»Moja osrednja naloga je, da skrbim za povezanost, edinost in skupnost«

Po ponovni vzpostavitvi celjske škofije leta 2006 ima Celje tretjega škofa. Po dr. Antonu Stresu (leta 2006) in dr. Stanislavu Lipovšku (leta 2010) je bil 30. maja letos v Gornjem Gradu posvečen dr. Maksimilijan Matjaž.

MARJETKA R. LESJAK

Novi škof, sicer profesor na Teološki fakulteti v Ljubljani, je v knežje mesto prišel iz Maribora. »Že v Mariboru sem bil vključen v delo s kadri in kar kmalu sem spoznal, da je stanje precej podobno tudi tukaj. V tem smislu me ob imenovanju ni bilo strah soočenja z ljudmi, postati neke vrste menedžer za duhovnike. Res pa je, da sem imel doslej več zasebnosti, zdaj tega ni več toliko. Zavedam se, da bo treba precej prilagajanja in učenja. Nova služba me bo zagotovo zaznamovala in spremenila moj stil življenja, a verjetno se bo tudi služba nekoliko prilagodila meni.«

Ste bili že kdaj prej povezani s savinjskim koncem?

Lahko rečem, da za Korošca skoraj vse poti v svet vodijo čez savinjski konec, saj leži v osrednjem delu. Ker zelo rad hodim v planine, je bila Savinjska dolina vedno povezana z najlepšimi spomini v gorah okoli Ojstrice, Raduhe in Grintovca. Pot s kolesom v Logarsko dolino in čez Pavličovo sedlo mi je tudi že kar domača. V Logarski dolini sem imel pri sestrah Logar tudi zadnje duhovne vaje pred posvečenjem. Nenazadnje sem bil približno dve leti kaplan v Zrečah, ki tudi že meji na savinjski konec.

Papež je zapisal, da ste večji v teologiji in poznavanju svetih knjig, predani naporom za izobrazbo duhovščine. Zato je presodil, da se boste lahko goreče lotili škofovskih nalog. Velika odgovornost, kajne?

Zelo sem mu hvaležen za ta osebni pristop ob izbiri in imenovanju, ki je zanj zelo značilen. Papež želi osebno poznati svoje škofe. V dokumentu imenovanja me je opisal kot strokovnjaka za Sveto pismo, kot človeka Božje besede in učitelja na teološki fakulteti. Na področju teološkega izobraževanja in formacije nas čaka kar veliko dela. Duhovnikov je malo in še manj jih bo, lahko pa se začnemo bolj posvečati rečem, ki so za nas ključne, pri čemer bomo potrebovali bolj poglobljeno znanje teologije in duhovnosti.

Ste se že srečali s papežem?

Po imenovanju še ne, prej pa.

Kako vas nagovarja lik papeža Frančiška?

Veličina tega papeža je v njegovem preprostem človeškem pristopu do vsakega človeka, ima izreden posluš za male in obrobne, je skromen v načinu življenja in globoko življenjsko duhoven. Zanj lahko čutimo, da je svoboden, v krščanstvu pravimo temu odrešen. Zato je lahko pogumen in predan Božji besedi ter sv. Duhu. Kot jezuit je izurjen v veščini duhovnega razločevanja,

zato so njegove misli žive in izvirne, včasih tudi presenetljive. Zame je to velika spodbuda in potrditev, da zaupam »Besedi«.

Tudi novomeška škofija je dobila novega škofa. Kako to, da sta bili kar dve imenovanji v tako kratkem času? Se je Slovenija končno spet znašla na vatikanskem zemljevidu?

To je postalo očitno že po prvem imenovanju, saj nisem veljal za klasičnega kandidata za škofa. Dogaja se menjava generacij, upam, da tudi še kaj več. Danes so pred škofom v Sloveniji drugačni izživi, kot so bili pred desetletji, in morda se bo morala tudi podoba škofa nekoliko spremeniti. Z novimi imenovanji novomeškimi škofom dr. Andrejem Sajetom se pozna že dlje časa in sva dobra prijatelja. Na študiju v Rimu sva eno leto bivala skupaj v nemškem zavodu, večkrat sva bila skupaj na r o m a -

njih, povezuje naju ljubezen do Svetega pisma, a tudi do narave in do ljudi.

Kakšna je vloga in naloga škofov? Ste neke vrste veleposlaniki Boga med ljudmi, prvi eden od cerkvenih učiteljev.

Verjetno je to mislil v kakšnem drugem smislu, ne v sodobnem političnem. V novi zavezi duhovnik ni posrednik med Bogom in človekom, ker ima vsak vernik neposreden stik z Bogom. Duhovniki smo tisti, ki vzdržujemo in hranimo ta odnos. Naša glavna naloga je, da s svojim življenjem pričujemo o Bogu, da pomagamo drugim »živeti ta odnos«, da pomagamo ljudem razločevati glede duhovnega življenja, kaj prihaja od Boga in kaj od sovražnika človeškega življenja. Škof je kot naslednik apostolov izvor zakramentov. Vsi duhovniki so posvečeni po škofovih rokah, so podaljšana roka škofa na terenu in delujejo v njegovem imenu. Moja prva naloga je, da duhovnike podpiram, povežem, da skrbim za to občestvo. Občestvo ali skupnost je temeljni princip krščanskega življenja.

Na območju celjske škofije, ki ima približno 300 tisoč prebivalcev, v 112 župnijah deluje 92 duhovnikov. Na tem območju je 333 cerkev.

Sedanjo družbo zaznamuje individualizem in tudi v Cerkvi se je razvil na eni strani površinski devocionizem in na drugi klerikalizem. Oboje ima žal osnovo v individualizmu, kjer vsak skrbi predvsem zase, kar ni evangelijsko. Jezus nikoli ni sam hodil po svetu, temveč vedno z učenci, vedno je imel občestvo.

Eden od duhovnikov celjske škofije se je razveselil vašega imenovanja, da je dobro, da imajo duhovniki celjske škofije končno spet nekoga, ki jim bo povedal, kaj naj naredijo, ki bo celo dolžan povedati, kaj naj naredijo. Ste jim to že povedali?

Tisti, ki je to zapisal, je to zavil v rahlo ironijo (smeh). Vsak naj bi dobro vedel, kaj mora narediti. Res je, da imajo duhovniki v škofu svojega nenadomestljivega partnerja, s katerim razmišljajo o tem, kaj in kako je treba narediti, s katerim se pogovarjajo in odločajo. Nihče nima neposrednega razodetja »od zgoraj«, ker sv. Duh deluje v občestvu. Škof res ima zadnjo besedo, ker ima tudi največjo odgovornost, a do te zadnje besede je treba priti skupaj.

Duhovniki so torej škofovi sodelavci.

Tudi uradno smo v Cerkvi vsi posvečeni med seboj bratje, v odnosu do ljudi pa smo očetje. Škofje vzpostavljamo prostor komunikacije, zagotavljamo enakopravnost, skrbimo za medsebojno spoštovanje.

Kakšno vodilo ste si izbrali za svoje škofovanje?

Moje geslo je biblično utemeljeno, ker je tudi moj osebni duhovni razvoj močno povezan s Svetim pismom. Kot profesor sem se intenzivno ukvarjal z evangelijsko, v zadnjem času še posebej s Pavlom, ki je prenašal sporočilo razodetja iz hebrejskega v grški miselni svet.

To je bilo takrat in je še danes velik izziv, saj ni tako preprosto prevajati hebrejskega monoteističnega celostnega sporočila v grški sekulariziran svet. Njegov nagovor Atencem je bil eden takšnih poskusov, kako to povedati Grkom. V Atenah ga niso najbolj razumeli, a ko je kasneje prišel do

Prof. dr. Maksimilijan Matjaž (1963)

je prejel mašniško posvečenje leta 1989. Leta 1998 je na papeški univerzi Gregoriana zagovarjal doktorsko disertacijo z naslovom Pomen motiva strahu v kristologiji Markovega evangelija. Na teološki fakulteti predava predmete iz področja eksegeze nove zaveze ter biblične teologije in antropologije. Bil je kaplan v Zrečah (1989–1991), po vrnitvi iz Rima je bil duhovni pomočnik v Dravogradu (1998–2010), Zrečah (2010–2012), Slovenj Gradcu (2012–2013) in Šentilju v Slovenskih goricah (2013–2020).

Korinta, se je lotil posredovanja sporočila drugače, s paradoksom govornice križa, s katero je krščanski Bog najmočnejše nagovarjal svet.

V Janezovem evangeliju tudi beremo, kako so prišli Grki k Jezusu in ga prosili, naj jim nekaj razloži. Verjetno je tudi on takrat malo razmišljal, kako naj grškim filozofom razloži ta nauk. Jezus je namreč govoril o Očetu in Sinu, o ljubezni in življenju, medtem ko so filozofi razmišljali bolj konceptualno, govorili so o idejah, o modrosti in principih. V 12. poglavju pri Janezu beremo: »Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo. Če pa umrje, obrodi obilo sadu.« To je najgloblji princip evangelija in vsakega življenja, saj gre za osnovni način življenja kot darovanja za druge. To je uresničeno življenje, ki v resnici prihaja od Boga. Le malo naprej v tem istem evangeliju Jezus reče: »Oče, poveljaj svoje ime!« To je moje geslo. Poveličano ali proslavljeno božje ime je odrešen – srečen človek.

To je zapisano tudi v vašem škofovskem grbu.

V osrednjem polju grba so tri zvezde, ki vsakogar takoj spomnijo na celjske zvezde. Pravzaprav so dopolnjene zvezde, ker so osmerokrake, kar pomeni novo življenje, ki prihaja od Boga, vse tri skupaj pa predstavljajo Sveto trojico – Boga občestva. V središču grba sta zemlja in pšenično zrno, ki klije iz nje. Pri snovanju grba seveda nismo vedeli, da je rodbina celjskih grofov že imela rdeči grb s tremi osmerokrakimi zvezdami, na kar so me kasneje opozorili strokovnjaki. Grb je nastajal ob pogovoru z ekipo umetnikov o moji duhovni izkušnji. Vatikanski heraldiki so dali grbu dokončno obliko.

Politika ob menjavah oblasti pogosto na ključna mesta nastavi svoje ljudi. Ste si tudi vi izbrali svoj krog najožjih sodelavcev?

Mi nimamo ne sredstev ne kadrov, a tudi želje ne, da bi menjali celotne strukture in ekipe. V naši škofiji ni nihče zaposlen, ampak so vsi sodelavci, ki imajo svoje obveznosti tudi po župnijah ali delajo kje drugje ter tukaj pomagajo. V naših skromnih razmerah si zaposlitev ne moremo privoščiti. Glede tega smo najbrž edina takšna škofija v Sloveniji.

Zagotovo je s prihodom papeža Frančiška v Cerkvi zavel nov duh, ki mu zdaj sledimo tudi pri nas. Preveč pretresov ni, a kakšen vendarle je.

V kakšno škofijo ste prišli? Povprečna starost duhovnikov je skoraj 63 let. Kakšno informacijo imate o vernikih?

Kar nekaj ozemlja škofije sem prekolesaril že pred imenovanjem, nekaj tudi, odkar sem škof, kolo imam vedno v avtu. Škofija se mi zdi lepa, pestra, v mestu čutim zgodovino in spoštljiv odnos do nje na vsakem koraku. Vse to vpliva na značaj ljudi, ti so kleni, trdni, pokončni, zanimivi in samozavestni. Vernost je podobna kot po vsej državi. Cerkve so, čeprav razsejane povsod, urejene. To nakazuje, da so ljudje povezani s krščansko kulturo.

Starostna struktura duhovnikov je kar visoka, 63 let. Trenutno nimamo nobenega študenta teologije, ki bi bil kandidat za duhovnika. To nam mora dati misliti in je velik izziv za kakšno spremembo miselnosti. Zagotovo se bomo morali lotiti temeljite reorganizacije pastoralnih struktur. Razumeti, prepoznati in sprejeti jo bodo morali tako duhovniki kot verniki. Te spremembe bodo kdaj tudi težke.

Vsakdo lahko izračuna, koliko duhovnikov bo ob tej povprečni starosti še dejavnih čez pet let in koliko čez deset. Takrat bo najbrž tretjina ali polovica trenutno dejavnih. Pred nekaj dnevi mi je nekdo rekel, da imajo v njihovi župniji lepo cerkev in obnovljen »farovž«, a nimajo duhovnika. To je danes srž našega problema. Duhovniki ne »prihajajo od škofa«, čeprav jih on pošilja.

Kakšne spremembe imate v mislih?

Navajeni smo, da so bile v vsaki vasi trgovina, pošta, šola in cerkev. Počasi se to spreminja. Že hipermarket ni v vsaki vasi, država zapira pošte in združuje šole. Rodnost Slovencev upada, manjša se tudi število vernikov in duhovnikov. Tradicionalnih vernikov, ki potrebujejo cerkev kvečjemu dvakrat na leto ob večjih praznikih in morda ob pogrebih, je sicer še veliko, a to je nekaj drugega kot redno krščansko življenje, kjer bi lahko živel in preživel tudi duhovnik. Zavzel se bom za to, da se duhovniki ne bodo izčrpavali pri obnovah kamnov in objektov, pa naj so še tako lepi in častitljivi. Čez dvajset let bodo namreč spet potrebni obnove. Naše župnijske strukture izvirajo iz časa jožefinskih reform,

»Zelo lepo so me sprejeli v lokalni skupnosti. Že po imenovanju so se zelo lepo odzvali vsi župani v celjski regiji, celjski župan je imel ob posvečenju lep pozdravni govor in takoj v prvih dneh me je sprejel s svojimi sodelavci.«

ki so posejale slovensko krajino z župnijami na pet kilometrov oddaljenosti. Danes je takšna gostota breme, ki je pogosto tudi nepotrebno, saj razdalje več niso takšna težava. Osredotočiti se bomo morali na središča in tam nuditi duhovno ponudbo, a ne bomo več mogli vzdrževati celotne kulturne krajine.

Kje je zdaj v tej situaciji vloga laičkih teologov?

Zlato uro laičkih teologov smo v Cerkvi že prespali. Po osamosvojitvi je bil velik »bum« in takrat nismo uspeli definirati kompetenc teologa. To me še danes teži. Ko so na teološki fakulteti že študirali laički teologi, smo reševali njihove zaposlitve. To je bila napaka, ker se zaposlitve ustvarjajo šele po določanju kompetenc. V času »korone« se je izkazalo, da potrebujemo tudi specialiste za duhovnost, kar je prvotna kompetenca teologa. Poklice, ki bodo skrbeli za kakovost odnosov, življenja in njegovega dostojanstva, bomo vedno bolj potrebovali. Tukaj imajo zagotovo svoje mesto tudi teologi. V državnem razvidu poklicev

si že od leta 1998 prizadeval prav za to, da bi se te stvari uredile, se je zataknilo prav pri tem. Študentov z ničemer nismo mogli vezati ali jim omogočiti štipendije za pastoralne delavce. Teolog je formalno zaposljiv v župniji, toda če ni povezan z njo, bo težko delal. Ljudje takšnega teologa ne bodo sprejeli, a tudi sam ne bo imel občutka za delo. To so osebne službe, v katere moraš biti celostno uveden. Moraš biti povezan z ljudmi, ker te bo skupnost tudi vzdrževala.

Verjetno bomo šli po korakih. Trenutno smo najdlje z vzpostavljanjem stalnih diakonov, ki bi lahko postali animatorji župnij. Načrtno bomo morali pristopiti tudi k vzpostavljanju laičkih sodelavcev, ki bodo lahko postali samostojni evangelizatorji in krščanski voditelji. Trenutno si lahko zaposlitev pastoralnega asistenta privoščijo le peščica največjih župnij. Verjamem, da bo tudi tukaj prišlo do sprememb.

Kot sem že prej omenil, res je, da smo zamudili »bum« te generacije, ampak če smo

Kmalu po prihodu novega škofa v knežje mesto so celjska občina, Osrednja knjižnica Celje in založba Družina v lapidariju knjižnice predstavile izid njegove knjige, bibličnega slovarja Iz Besede.

je pri opisu poklica teologa zapisano zgolj to, kar dela župnik, da vodi bogoslužje ... To ni vse, za kar izobražuje teološka fakulteta.

Ko smo se pred leti na fakulteti pogajali z državo glede priznavanja statusa naših diplomantov, smo si šeli za uspeh, da smo dokazali, da ima teolog socialne, pedagoške in humanistične kompetence. Kljub temu so morali naši diplomanti laiki za pridobitev službe večinoma opraviti še dodatno specializacijo. Spregledali smo, da ima teolog tudi lastne kompetence, ki jih tudi današnji človek in družba potrebuje, in te moramo primerne predstaviti ter razvijati. To težavo sem izpostavil tudi na nedavnem sprejemu pri predsedniku države. Interes države bi moral biti, da ima čim bolj natančen opis kompetenc posameznega poklica. Našim diplomantom žal niso priznane njihove prvobitne kompetence, a tudi poklici formalno ne izkazujejo potrebe po njih, čeprav obstajajo, zato tudi nimajo urejenega dostopa do trga dela. Na nek način je to stanje neustavno. Da dobiš službo, seveda ni ustavna pravica, enakopravni dostop do trga dela pa je.

Kaj pa vloga laikov v Cerkvi?

Za vsako službo sta potrebni tako izobrazba kot »formacija«, torej način življenja. Ko sem

iskreni, je takrat niti nismo mogli vključiti. Zdaj mislim, da bodo tudi ljudje spoznali, da je to potreba in da je to povsem naravno. Duhovniki se bodo morali vedno bolj omejevati zgolj na bistvena duhovniška dela, organizacijo in širšo cerkveno življenje pa bodo morali prevzeti laiki.

Ste kot škof že povlekli kakšne poteze?

(smeh) Sem, čeprav so se že pojavili prvi glasovi, ki menijo, da bi moral kakšno leto počakati, zgolj opazovati stanje v škofiji in se poučevati o njem. Vendar smo se že veliko pogovarjali. Mislim, da nima smisla preveč čakati, ampak se je treba dela lotiti takoj. Življenje se spreminja z dejanji in ne samo z idejami ter načrtovanji.

Mislite na premestitve duhovnikov?

Ne zgolj na to. Gre za sistemske spremembe. Premestitve duhovnikov niso šahiranje z ljudmi sem in tja, ampak gre za celostno pastoralno vizijo škofije. Tudi pri duhovnikih je treba upoštevati, da preživljamo v poklicu različne faze: gre za začetniško obdobje, kjer se išče, za ustvarjalno obdobje v najboljših letih in za obdobje starosti, ko dela na precej drugačen način. Duhovniki nismo v službi samo zato, da bi se preživeli. Ta poklic smo izbrali iz drugega razloga, zaradi poslanstva,

in smo zato sprejeli tudi poseben načina življenja. Nismo poročeni, kar pomeni, da nismo človeško vezani na neke ekskluzivne odnose. Seveda smo tudi ljudje in potrebujemo odnose ter se na ljudi tudi navežemo, zato spremembe niso vedno lahke. Vendar so nujne. Neka splošna praksa Cerkve je, da se duhovniki v prvem obdobju zamenjajo na vsakih deset do petnajst let. Pri nas smo tukaj kar zaspali. Prav je, da duhovniki dobijo novo priložnost, ki večinoma rodi nove ideje in okrepi moči za svoje poslanstvo. Tudi sam ne bom verjetno na tem mestu za stalno, ampak opravljam službo za določen čas.

Kolikor vas poznam, vem, da ne boste knezoškofovali, torej škofovali z gradom, s kočijo in z dvorom, po načelu imeti in imeti še več. V kakšnem duhu so vas vzgojili starši? Kaj je bila popotnica, ki ste jo dobili za življenje?

V družini nikoli ni ničesar manjkalo, čeprav smo živeli skromno. Bili smo trije otroci, večinoma je bil zaposlen samo oče, mama je bila na srečo večji del mojega otroštva doma. Oče je bil ves čas zelo delaven in še zdaj pri 94 letih ne skrbi samo zase, ampak kdaj tudi meni še kaj skuha in lika srajce. Mama je zgodaj zbolela in je moral skrbeti tudi zanjo. Ponosen sem na to doto, čeprav je kdaj terjala tudi odrekanje in t. i. drugorazrednost.

Kaj je botrovalo odločitvi za duhovniški poklic?

Moje koroško knapovsko-delavsko ozadje ni bilo preveč cerkveno in je bila naša verska tradicija kdaj tudi bolj tujek v širšem domačem okolju. Vedno mi je bil izziv soočanje z drugače mislečimi. Obiskoval sem srednjo ekonomsko šolo v Slovenj Gradcu, kjer smo bili precej družbeno-politično angažirani. Zelo me je zanimala zgodovina, odlično sem poznal partizansko zgodovino, udeležil sem se celo državnega prvenstva v Velenju. Ker sem želel študirati zgodovino, sem se ves četrty letnik srednje šole pripravljval na diferencialne izpite, da bi se lahko vpisal na željeno fakulteto. Potem ko sem že izvedel, da sem sprejet, sem šel služiti vojsko, in sicer z dvema velikima zgodovinskima bukvama pod roko, da bi bil res pripravljen ob vrnitvi. Zgodovino sem začel v kombinaciji s sociologijo zelo zavzeto študirati, ampak se je ta študij končal sorazmerno hitro. Imeli smo seminar o Marxovi kritiki politične ekonomije. Ta seminar me je precej odvrnil od zanimanja, ker kaj veliko zgodovine na predavanjih sploh nismo poslušali. Takrat sem obiskal sestro, ki je stanovala na Poljanski cesti v Ljubljani, in po naključju stopil na Poljansko cesto 4, kjer je teološka fakulteta. Na oglasni deski je bil izobešen urnik in videl sam, da je v prvem letniku ogromno zgodovine, več, kot pri študiju zgodovine. Prepisal sem se in do četrtega letnika študiral bolj kot študent teologije, nato sem prepoznal poklic in se zavestno odločil za duhovništvo. Te odločitve nisem obžaloval.

Kdaj se je potem zgodil preskok iz zanimanja za zgodovino na zanimanje za Sveto pismo?

Sveto pismo je neke vrste pozgodovinjena teologija. Gre za razodetje Boga v zgodovini. Nekega velikega preskoka tako niti ni bilo. Kasneje je bil moj mentor dr. Jože Kraševac, ki me je spodbujal k intenzivnemu študiju. Prvo kaplansko mesto sem opravljal v Zrečah in takrat sem že veliko časa namenjal študiju jezikov. Z avtobusom sem se vozil na takratno delavsko univerzo v Celju na tečaj francoščine. Po letu kaplanovanja sem odšel na podiplomski študij v Rim. Tam sem stanoval v nemškem zavodu Tevtonik v Vatikanu. Ves čas bivanja v tem zavodu sem uporabljal več jezikov. Nemški jezik je bil pogovorni, italijanščina je bila službena, liturgija je bila včasih latinska. Študiral sem na bibličnem inštitutu, prvo leto samo jeziko, sledila so tri leta eksegeze in še dve leti doktorata.

Dvaindvajset let ste profesor na teološki fakulteti. Boste kljub novi službi ostali povezani s fakulteto?

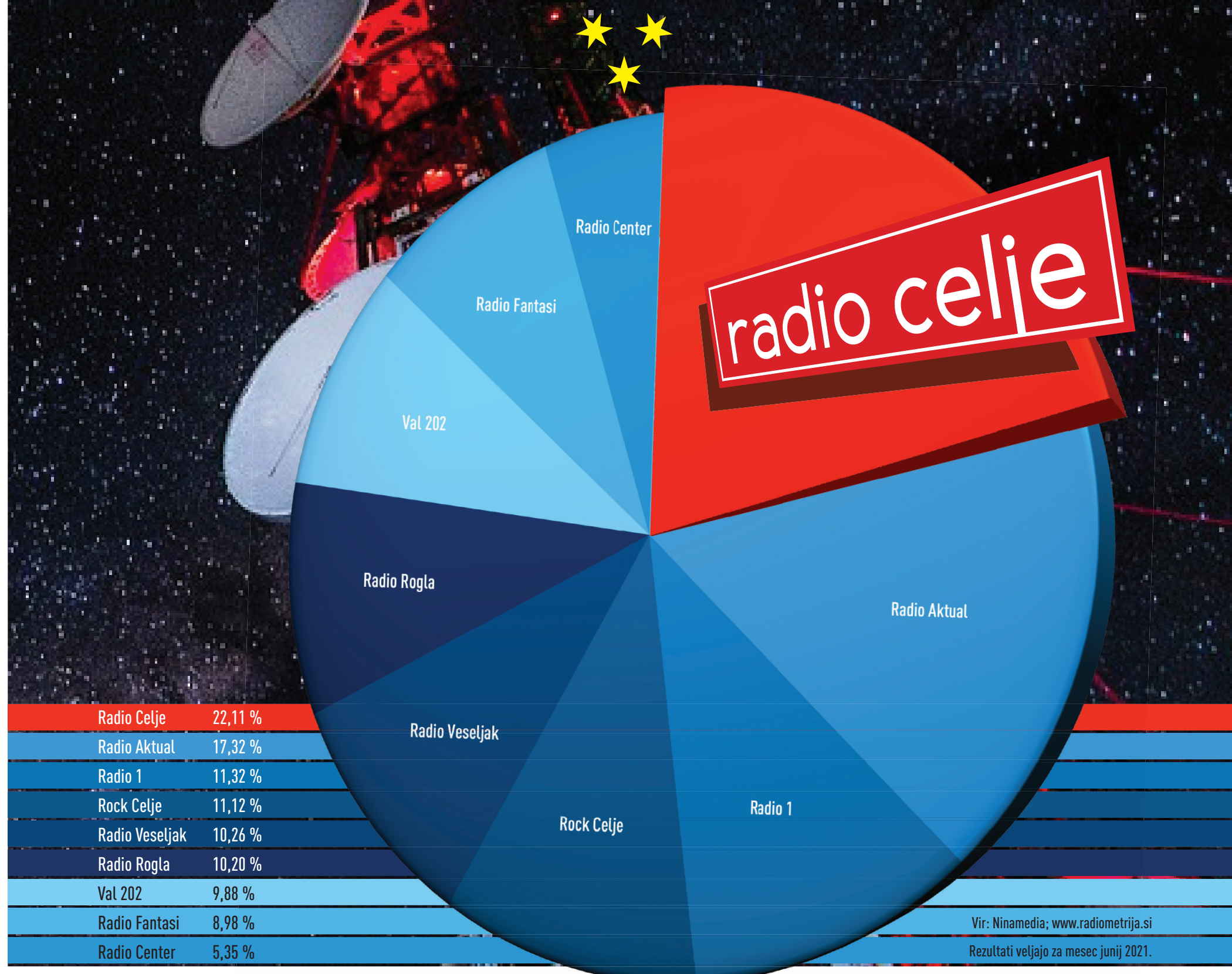
Bom, vsaj še nekaj časa, vendar v manjšem obsegu. Habilitiranega profesorja ni tako lahko nadomestiti.

Kaj bi položili na srce mladim, ki morda premišlujejo o odločitvi za duhovni poklic?

Naj vsestransko negujejo veselje do življenja, gradijo dobre odnose, se pogumno in z zaupanjem soočajo tudi s težkimi izzivi in naj se ne bojijo zase. To je naravni humus, iz katerega lahko ob Božji milosti rastejo čudoviti ljudje, tudi duhovniki.

Foto: Andraž Purg – Grupa

Rezultati poslušanosti so neverjetni
**Radio Celje prvi v
knežjem mestu!**

Še naprej vas bomo obveščali,
razveseljevali z veselimi zgodbami,
nagrajevali z izvirnimi nagradnimi igrami.

radio celje

Vedn♥ z men♥j!

www.radiocelje.si

Ob občinskem prazniku z županom Franjem Naraločnikom

Vse oči uprte v prenovljen kulturni in zadružni dom

Ljubno ob Savinji je v zadnjih letih postalo pomembna točka na svetovnem zemljevidu ženskih smučarskih skokov, medtem ko že dolga desetletja velja za središče splavarjev. Tovrstna bogata kulturna dediščina vsako leto oživi konec julija in v začetku avgusta, ko turistično društvo pripravi večdnevni sklop prireditev Flosarski bal. V tem času občina obeležuje občinski praznik. Letošnji je v znamenju obnove kulturnega in zadružnega doma v središču kraja.

ŠPELA OŽIR

Ob tej priložnosti smo se v dneh pred praznikom pogovarjali z županom **Franjem Naraločnikom**, s katerim smo se sprehodili po središču Ljubnega, kjer sta bila kulturni in zadružni dom tik pred tem, da zasijeta v novi podobi.

Slavnostno odprtje prenovljenega kulturnega in zadružnega doma bo sovpadalo z jutrišnjo (petek) slavnostno sejo ob občinskem prazniku. Kaj ste pridobili z obnovo?

Nastalo je kulturno-umetniško središče, ki ni pomembno le za našo občino, temveč za celotno Zgornjo Savinjsko dolino. V prostorih bodo mesto našli knjižnica, turistično-informacijski center, muzejski zbirki s »flosarsko« tematiko in cvetnonedeljskih »potic« ter muzejska zbirka starin. Popolnoma obnovljen kulturni dom bo hkrati postal kongresni center našega donatorja, podjetja KLS, ki je za obnovo, vredno približno milijon evrov, prispevalo 400 tisoč evrov. Ob tem je občini uspelo še dodatno oplemenititi občinski denar, saj je od ministrstva za kulturo prejela še dodatnih 350 tisoč evrov. Središče želimo še dopolniti s poslovnimi prostori, ki bodo služili našim mladim podjetnikom, s čimer jim želimo pomagati pri vstopu v podjetniški svet.

Občinski prazniki so priložnost, da se ozremo v

preteklo leto. Kateri so ti isti projekti, poleg obnove kulturnega in zadružnega doma, na katere ste še posebej ponosni?

Ena najpomembnejših nalog Občine Ljubno je vlaganje v cestno in komunalno infrastrukturo. Slovensko podeželje je v primerjavi z mestnim okoljem na tem področju še vedno močno podhranjeno. Ponosni smo na posodobitve lokalnih cest v Savinji, Juvanju, Melišah in na Janezovem Polju, kjer smo poleg posodobitve ceste uredili komunalno napeljavo in javno razsvetljavo ter zgradili še pločnik. Zelo je pomembno delovanje naše čistilne naprave, ki je resnično na zelo visoki ravni in ji z dodatnimi naložbami omogočamo odlične rezultate pri čiščenju odpadnih voda. Z vsemi občinami Zgornje Savinjske doline, ki smo povezane v vodovodnem sistemu Letošč, se lotevamo celovite prenove sistema, kar od vseh nas zahteva veliko usklajevanj. Obnavljamo staro mrliško vežico na Rosuljah in začeli smo graditi nova parkirišča pri pokopališču v Radmirju. Zelo se veselimo projekta, ki je že vključen v načrt naložb direkcije za ceste. To je krožišče v Radmirju, ki bo zagotovo zagotavljalo veliko večjo varnost v našem prometu.

Dejavni ste tudi pri prostorskem načrtovanju. Kaj je trenutno aktualno?

Župan Franjo Naraločnik pravi, da je najpomembnejša naloga Občine Ljubno vlaganje v cestno in komunalno infrastrukturo. Slovensko podeželje je v primerjavi z mestnim okoljem na tem področju še vedno močno podhranjeno.

Po uveljavitvi novega občinskega prostorskega načrta smo se lotili več podrobnejših prostorskih načrtov. Gre za območja industrijske poslovne cone Loke, rekreacijskega prostora Vrbje, stanovanjske soseske Komen na Janezovem Polju, središča Ljubnega in območja Za Ljubnico, kjer želimo urediti rekreacijski prostor z zelenimi površinami. Hkrati smo se že lotili sprememb občinskega

prostorskega načrta zaradi umestitve nove poslovne industrijske cone in upam, da nam bo to tudi v doglednem času uspelo.

Zdravstveni dom Nazarje se že kar nekaj časa srečuje s prostorskimi težavami. Kaj je po vašem mnenju rešitev?

Prostorske težave Zdravstvenega doma Nazarje so za občine Zgornje Savinjske doline ena najpomembnejših tem. Zelo me veseli, da smo z novim

vodstvom našli skupno pot in da smo ustvarili nove finančne temelje za njihovo dobro delo. Prostorska stiska je ena najbolj pomembnih stvari, ki smo jih občine kot soustanoviteljice dolžne urediti, zato mi je zelo všeč ideja novega vodstva o morebitni razpršitvi teh dejavnosti po dolini in prostore, ki jih občine lahko zagotavljamo. To pomeni najbolj gospodarno povečanje prostorskih zmogljivosti zdravstvenega doma, približevanje zdravstvenih uslug vsem prebivalcem doline in obenem zagotavljanje boljših pogojev dela zdravstvenemu osebju.

Sodi v ta del ureditev pediatrične ambulante v vaši zdravstveni postaji?

Tako je. V Zdravstveni postaji Ljubno načrtujemo ureditev pediatrične ambulante, ki bo z laboratorijem zagotavljala osnovno zdravstveno oskrbo najmlajših prebivalcev občin Ljubno, Gornji Grad, Luče in

Solčava. Trenutno pripravljamo projektno dokumentacijo, obnovitvena gradbena dela bi se lahko začeli kmalu. Prostorji bodo pripravljeni v začetku prihodnjega leta.

Ljubno je pogosto na udaru zaradi naravnih nesreč. Protipoplavna varnost je zato že ves čas aktualna tema. Kako ste trenutno zadovoljni z njo?

Ljubno je bilo med najbolj poškodovanimi območji v poplavah leta 1990, sledilo je še nekaj poplav. V teh letih smo izvedli nekaj izredno pomembnih zaščit na naših vodotokih, s čimer smo poskrbeli za zaščito večjega dela hiš in gospodarskih zgradb. A nikoli ne smemo biti zadovoljni, saj vsaka nova povodenj odpira nove rane, ki jih morda pred tem niti nismo zaznali. Poplavna varnost je področje, ki ne bo nikoli povsem rešeno.

Nekoč je bilo Ljubno znano predvsem po Flosarskem balu, zadnja leta je tudi po smučarskih skokih. Postali ste prava zgornjesavinjska Planica v malem. Kaj to pomeni za občino?

Tekma za dekleta za svetovni pokal v smučarskih skokih je poleg Flosarskega bala, najstarejše splavarske prireditve v Evropi, postala osrednji turistični dogodek v naši občini. Skoki nam prinašajo svetovno prepoznavnost, kar pomeni dobro promocijo, s katero privabimo goste v naše kraje.

Seveda pri vas poletje ne mine brez Flosarskega bala, s katerim nenazadnje obeležite svoj občinski praznik.

Tako je. Nič drugače ne bo letos, ko bo med 24. julijem in 1. avgustom že 61. Flosarski bal. Seveda bo dogajanje v skladu z vsemi smernicami NIJZ za preprečevanje širjenja virusa. Dobrodošli.

Foto: Andraž Purg – GrupA

V prostorih bodo mesto našli knjižnica, turistično-informacijski center, muzejski zbirki s »flosarsko« tematiko in cvetnonedeljskih »potic« ter muzejska zbirka starin.

Ob našem obisku v dneh pred občinskim praznikom je bila obnova kulturnega in zadružnega doma tik pred koncem.

Z Gregorjem Križnikom, predsednikom Ribiške družine Ljubno ob Savinji

»Do krivolova na našem območju nismo strpni«

Ob pogledu na idilično urejeno okolico treh ribnikov, med katerimi stoji ribiški dom, obiskovalec hitro spozna, da je njihovo poslanstvo bistveno širše kot zgolj lovljenje rib. Ribiči so bolj kot kaj drugega njihovi zaščitniki, zato v prvi vrsti skrbijo zanje, jih vzrejajo, pazijo na njihovo življenjsko okolje in opozarjajo na nepravilnosti. Dela članom Ribiške družine Ljubno ob Savinji, ki velja za eno najbolje organiziranih v Sloveniji, zato zagotovo ne zmanjka.

ŠPELA OŽIR

»Naponi naših ribičev, zlasti ribogojске ekipe in čuvajske službe, so usmerjeni v vzdrževanje staleža avtohtonih ribjih vrst, v boj proti brezbriznim onesnaževalcem narave, posegom v vodotoke, krivolovcem in žal tudi v boj proti ribojedim pticam,« pojasni predsednik družine **Gregor Križnik**, ki je s Savinjo povezan že od otroštva. Že kot deček je ob njej rad opazoval ribiče, ki se jim je nato leta 1992 kot devetletnik pridružil. Do zdaj je ribe lovil po vsej Sloveniji, a kot pravi, je kakovost ribolova najboljša doma v Zgornji Savinjski dolini. A to ni nekaj samoumevnega. Zanj imajo poleg naravnih danosti veliko zaslug ribiči.

Postrv, lipan in šarenka

Ribiška družina Ljubno, ki so jo ribiči ustanovili že leta 1955, gospodari z zgornjesavinjskim ribiškim okolišem, ki zajema Savinjo z njenimi pritoki od izvira do jezua v Grušovljah. V njej je poleg avtohtonih vrst potočne postrvi in lipana mogoče najti še šarenko, ki je bila v naše vode prenesena iz Amerike. Brez pomoči ribičev bi bil po Križnikovih besedah obstoj domorodnih vrst ogrožen. »Človeški posegi v okolje degradirajo vodotoke, ti se pregrevajo, vanje se vnaša vedno več sedimenta, zaradi česar je ogroženo življenjsko okolje rib. Če v Savinjo ne bi dodatno vlagali mladice, bi bil

ribji stalež bistveno nižji.« Manjša dva ribnika, za katera skrbi ljubenska ribiška družina, sta zato namenjena gojenju avtohtonih vrst rib, ki jih, ko dopolnijo leto ali dve, vložijo v Savinjo. Večji, komercialni ribnik je namenjen, kot že ime pove, komercialnemu ribolovu. »Smo ena redkih družin v Sloveniji, kjer tako velik obseg dela opravimo na prostovoljni osnovi. V statutu imamo zapisano, da mora vsak član letno opraviti določeno število delovnih ur, če želi prejeti ribolovno dovolilnico.« Članom so na voljo letne ribolovne dovolilnice, medtem ko so za turiste na voljo enodnevne turistične ribolovne dovolilnice, katerih cena je šestdeset evrov.

Ni rib?

Sezona muharjenja je od prvega aprila do konca oktobra, medtem ko so najboljši meseci za ribolov maj, junij in september. »Ribiči večkrat pravijo, da rib ni, a v resnici včasih tudi ribe nočejo prijemat. Njihovo razpoloženje za hranjenje je odvisno od temperature vode in vremenskih razmer. V premrzli vodi se jim upočasni metabolizem, zato se

»Mnogi mislijo, da je dober ribič tisti, ki največ ujame, a ni čisto tako. V skladu z etičnimi načeli slovenskega ribištva je v resnici dober tisti, ki spoštljivo ravna z naravo in ribami ter mu ribolov ne pomeni zgolj lovljenja, temveč celostno doživetje ob vodi.«
»Ribiči večkrat pravijo, da rib ni, a v resnici včasih tudi ribe nočejo prijemat. Njihovo razpoloženje je odvisno od razmer.«

Gregor Križnik se na ribolov večinoma odpravi s partnerko, ki je prav tako izjemno dobra ribička. »Ob obisku Idrije nama je sočasno uspelo ujeti vsak svojo soško postrv. Obe sta seveda po hitrem fotografiranju odplavali nazaj v svoje domovanje.« (Foto: osebni arhiv)

nehajo prehranjevati. Nekaj podobnega je, če je voda pretopla, ko prav tako vso energijo usmerjajo v preživetje, enako je ob nenadnih spremembah temperature,« pojasni Križnik in doda, da lahko na dober dan ribič ujame tudi sto rib, a domov lahko odnese največ tri v skladu z lovniimi merami in drugimi omejitvami.

»Večino ribolova na našem območju je po načelu ujemi in spusti, kar pomeni, da ribiči, ko ujamejo ribo, to čim hitreje nepoškodovano spustijo. Mnogi mislijo, da je dober ribič tisti, ki jih največ ujame, a ni čisto tako. V skladu z etičnimi načeli slovenskega ribištva je v resnici dober tisti, ki spoštljivo ravna z naravo in ribami ter mu ribolov ne pomeni zgolj lovljenja, temveč celostno doživetje ob vodi,« pove osemintridesetletnik, ki od leta 2007 iz tamkajšnjih odprtih voda ni

vzel oziroma uplenil nobene ribe. »Največje doživetje mi je, da sem ob vodi in opazujem ribe ter naravo. Če se s partnerko, ki je prav tako ribička, odločiva, da bova doma pripravljala ribe, vzameva postrvi iz društvenega komercialnega ribnika na Ljubnem. Najboljše so pomokane in ocvrte v olju. Po takšnih slastnih postrvih je znan tudi gostinski ponudnik v ribiškem domu ljubenske družine.«

Strogo nad krivolov

Za red ob vodi in discipliniran ribolov v sodelovanju s policijo skrbi dobro organizirana čuvajska služba, opremljena z moderno tehniko. Ima 24 čuvajev, ki jih imenuje ministstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Med njimi sta dve čuvajki, ki sta prvi in edini v Sloveniji, na kar so zelo ponosni. »Delo ribiških čuvajev

ni zgolj lovljenje krivolovcev, temveč nadzorujejo lovljenje in obnašanje ribičev, ki jih prav tako osveščajo in jim svetujejo, nadzorujejo morebitne posege v vodotoke, odkrivajo onesnaženja in ob svojem rednem delu tudi opozarjajo obiskovalce, naj se v obvodnem pasu primerno obnašajo in pospravijo za sabo.«

V osnovi je krivolov kakršenkoli ribolov brez karte, a ga kljub vsemu razlikujejo glede na stopnjo resnosti. Razlika je namreč, ali na črno lovi družina, ki je ribiški pribor kupila mimogrede, da bi se kratkočasila na počitnicah, saj niti ne ve, da se to ne sme, ali posameznik, ki točno ve, da to ni dovoljeno, a kljub vsemu lovi ribe bodisi za prodajo. »Teh zadnjih primerov smo v preteklosti imeli kar nekaj, a njihovo število zaradi do-

Obveščanje o načrtovanih izklopih električne energije

Uporabniki omrežja Elektra Celje lahko zdaj prejmete obvestilo o predvidenem izklopu električne energije v vaši hiši, podjetju ali drugem objektu na vaš e-naslov ali v obliki SMS sporočila na vaš mobilni telefon. Za vas smo pripravili spletno aplikacijo, kjer se enostavno registrirate, vnesete svoje podatke in merilna mesta, za katera bi želeli prejemati obvestila. Če se še niste vključili v sistem obveščanja, vas vabimo, da to storite na naši spletni strani.

www.elektro-celje.si

Naj vas pot popelje na

Ljubno ob Savinji

zibelko splavarstva
in ženskih smučarskih skokov.

tic@ljubno.si | (03) 838 14 92

Sezona muharjenja je od prvega aprila do konca oktobra, medtem ko so najboljši meseci za ribolov maj, junij in september. Trenutno imajo 179 članov večinoma iz občin Ljubno, Luče in Solčava. Med njimi je 27 mladih ribičev in 11 članic.

slednega in nepopustljivega dela čuvajev ter odličnega sodelovanja s Policijsko postajo Mozirje, Postajo vodnikov službenih psov Celje in z ribiškimi inšpektorji strmo upada.« Najbolj odmeven primer zadnjih let je bil lani, ko so pri krivolovu ujeli posameznika, ki je bil celo na seznamu iskanih oseb. Ribiških čuvajev ni upošteval, enega je celo oplazil z vozilom in tako preprečil dejanje uradni osebi. Policisti so ga ujeli šele po 25 kilometrih zasledovanja. Zadeva je nato romala na sodišče. »Do krivolova na našem območju nismo strpni in ga nikakor ne dopuščamo. Prav tako ne kršitev ribolovnih pravil. Krivolovci v večini primerov dobijo globo med 1.000 in 1.500 evri.«

Turisti kljub »koroni«

Zgornja Savinjska dolina velja za zelo priljubljeno

območje za muharjenje, na podlagi katerega v občinah Ljubno, Luče in Solčava za beležijo letno dva do tri tisoč nočitev. Gre za goste z vsega sveta, največ jih je iz Nemčije, Francije, Italije, z Madžarske in iz Avstrije. »Zaradi »korone« se pozna upad ameriških in angleških turistov, medtem ko preostalih evropskih ne toliko. Med vsemi ribiškimi družinami v Sloveniji smo imeli lani najmanjši upad. Stalne goste, ki k nam prihajajo tudi deset let ali več, v času »korone« po elektronski pošti in s pomočjo svoje spletne strani obveščamo, kakšni so pogoji za vstop v Slovenijo, kakšne so razmere v državi, kje se lahko testirajo za vrnitev in podobno. To sicer ni povezano z ribištvom, a če želimo ohraniti raven ponudbe in dobiti denar za preživetje družne, se moramo lotiti tudi tega.«

Foto: Andraž Purg – GrupA

Če v Savinjo ne bi dodatno vlagali mladice, bi bil ribji stalež bistveno nižji. Člani ribiške doline zato gojijo avtohtone vrste rib, ki jih, ko dopolnijo leto ali dve, vložijo v Savinjo.

Sedež naše RD oziroma ribiški dom je na Ljubnem v neposredni bližini reke Savinje, vpet v čudovito urejeno okolico s tremi ribniki.

kls

**Vsem občankam in občanom občine Ljubno ob Savinji
čestitamo ob občinskem prazniku in želimo obilo zdravja.**

KLS Ljubno d.o.o., Loke 36, 3333 Ljubno ob Savinji

Katjuša Rajovec, ustanoviteljica zavoda Muri

Pomoč živalim je njeno poslanstvo

Živali prihajajo v njeno življenje po spletu naključij, nekatere ostanejo z njo, drugim pomaga iskati nove domove, kjer bi končno zaživele brez strahu in trpljenja. Tega dela ne jemlje kot prostočasno dejavnost, ampak kot življenjsko poslanstvo. Katjuša Rajovec z Vranskega je s tem namenom leta 2018 ustanovila Zavod za zaščito in dobrobit živali Muri in njegovo pomembno vlogo ter delovanje ljudje vedno bolj prepoznavajo. Občina Vranksko ji je zato ob občinskem prazniku letos podelila priznanje za osveščanje na področju dobrobiti živali, za spodbujanje odgovornega lastništva in za pomoč živalim. Priznanja je Katjuša seveda vesela, čeprav takoj doda, da ne dela zaradi priznanj. Morda ji bo to odprlo še kakšna vrata pri iskanju donacij, ki jih zavod že nekaj časa zbira z namenom ureditve zavetišča za muce.

TATJANA CVIRN

Do konca leta bi rada v svoji hiši, kjer je tudi sedež zavoda, v pritličju uredila prostoro, kjer bi lahko delovalo zavetišče za 20 do 30 muc. Tem sicer zavod pomaga že vsa leta, a nameščanje brezdomnih zapuščenih živali je po zakonodaji dovoljeno le zavetiščem. Zato je bilo treba razmisliti, kako naprej: ali se lotiti urejanja zavetišča ali prenehati delati na terenu ter se usmeriti »zgolj« v ozaščanje ljudi o pomeni kastracije in sterilizacije. Muc je namreč iz leta v leto več in Katjuša s sodelavkami prostovoljkami očitno ne more sedeti križem rok. »Razumem zakon in se strinjam, da nekdo, ki nima ustreznih prostorov, ne sme nameščati muc, ker je to preveč tvegano za prenos bolezni, tudi na ljudi. Po drugi strani poznam

razmere v nekaterih naših zavetiščih, ki so večinoma zelo slabe, in dokler se zavedam te problematike kakovosti dela posameznih zavetišč, se odajanju živali tja izogibam.« Zato ji ni preostalo drugega, kot da se je lotila ustanovitve zavetišča, kjer bi bil prostor za pomoč in oskrbo zavrženih muc, ki jih je vsako leto več.

»Velik del projekta bomo izpeljali s pomočjo pridnih rok prostovoljcev, vendar se kljub temu soočamo s stroški, ki so predvideni za prenovu prostorov in znašajo približno 20 tisoč evrov.« Zavod tako že nekaj časa zbira ta denar in upa, da mu bo uspelo.

Katjušo občasno zgrabi malodušje, zdi se ji, da gre vse prepočasi. »Skušam ostajati na realnih tleh in se prepričevati, da moram biti

Ob Katjuši Rajovec je levo njena psička Rena, desno senior Blu, ki ga je posvojila iz zavetišča, da bi hitreje našel stalni dom.

potrpežljiva in da bo prišlo do tega, da bomo nekoč imeli zavetišče, a ne mine dan, da ne bi razmišljala o tem.« Pri donacijah lahko računa le na posameznike, ki želijo pomagati. Velikih sponzorjev pri pomoči živalim namreč ni. A ker želi pomagati, jo to žene naprej. Če kot glavna medicinska sestra na svojem delovnem mestu pomaga ljudem, je večina prostega časa namenjena prizadevanjem za dobrobit živali.

Prvi pes šele pred leti

V otroštvu si je zelo želela imeti živali, a je njena mama preudarno presodila, da je za otroka skrb zanje prevelika obveznost. Šele čez čas je popustila in Katjuša je dobila hrčka, a izkazalo se je, da odločitev o nakupu živali iz ujetništva ni bila najboljša, saj je kmalu zbolel in naza-

dnje kljub veterinarski oskrbi poginil. Zato je danes prepričana, da za otroka ni najbolje, da dobi vse živali, ki jih želi. »Prav bi bilo, da se ga usmeri v pomoč pri kakšnem društvu, da gre morda za kakšen dan v zavetišče ...« je prepričana sogovornica, ki je pred leti vse to izkusila. Najprej je delovala v dveh društvih za pomoč živalim. »Ko sem z rešeno mucu domov prinesla tudi mačjo kugo in okužila svoje muce, sem že razmišljala, da bi nehala z vsem tem. A vedno skušam iz vsega potegniti nekaj najboljšega in odločila sem se za drugo, bolj organizirano pot, to je registracijo zavoda. Vedela sem, da želim, da bi ta nekoč postal osnova za moje poklicno delovanje.«

Svojega prvega psa Murija, po katerem se imenuje zavod, je dobila šele z nakupom hiše pred devetimi leti na Vran-

»Včasih nam kdo očita, da pomagamo mačkam in da tudi na primer veliko otrok potrebuje pomoč. Odgovarjam mu, da ima na tem svetu vsak svoj namen. Če jaz pomagam mačkam, naj tisti, ki mi to očita, pomaga otrokom ali komu drugemu, ki potrebuje pomoč. Tako bo svet za marsikoga takoj lepši.«

skem. Lastnica je imela 16 let starega kosmatinčka, ki ga ob selitvi ni nameravala vzeti s seboj, ampak bi ga iz nevednosti dala usmrtiti, češ da je je prestar. Katjuša se je odločila, da ga bo posvojila. Pri njej in njenem partnerju se je kuža hitro navadil na lepše življenje in z njima preživel še pet let. »S svojo neizmerno voljo do življenja, dobrosrčnostjo in hvaležnostjo se je zasidral globoko v naša srca,« se spominja. Prav starejši psi so po njenem mnenju tisti,

ki pogosto nimajo priložnosti, da bi pokazali vse svoje prednosti, in jim zato pomaga tudi v okviru zavoda.

Starčki so zakon

Tako spremlja razmere v zavetiščih in se s sodelavkami prostovoljkami odloči, koga bodo posvojile. Izberejo tiste, ki so najdlje v zavetišču. »Ponavadi so to najstarejši psi, ki jih imamo nato me v oskrbi, dokler jim ne najdemo primerne doma. Blu je zdaj pri meni, Frida in Piko živita

Starček Muri je imel kljub letom veliko volje do življenja in po njem je Katjuša Rajovec poimenovala zavod, ki pomaga živalim. (Foto: Leon Vidic)

Blu čaka na svojo priložnost. Najditelji so ga pred tremi leti našli in oddali v zavetišče. V resnici je on našel njih, medtem ko so se s svojo psičko igrali na dvorišču. Pritekel je mimo s privezanim povodcem. Bil je v obupnem stanju, poln garij in ves zanemarjen. Verjetno nikoli ni imel prav lepega življenja ... Glede na to, da je krasen pes, si zasluži priložnost za lepše življenje, meni Katjuša Rajovec.

»Biti prostovoljec je včasih izjemno naporno delo, ki zahteva veliko odrekanja in prilagajanja. Ampak tisto, kar dobimo v zameno, so neprecenljive izkušnje in osebna rast.«

pri naših prostovoljkah. Z njimi se lahko več ukvarjamo, okolje je bolj domače kot v zavetišču, a to še vedno ni njihov dom. »V zavodu so doslej uspeli najti nove domove kar nekaj psom. V času »korone« so sicer vsi želeli mladiče in se je število posvojitev starejših psov zmanjšalo, a upa, da bo kmalu bolje. »Starejši psi dajo človeku več časa za razmišljanje o smislu življenja, medtem ko se pri mladičih vse odvija zelo hitro. Zanje potrebuješ veliko energije, pri starejših psih pa več potrpežljivosti,« ugotavlja sogovornica, ki opaza, da je pri zdravstveno problematičnih psih povpraševanje po posvojitvi veliko, verjetno se ljudem zdi, da morajo pomagati. »Ko gre psu bolje in ga ni treba več »rešiti«, upade to zanimanje.«

Seveda je treba vedeti, da imajo starejši psi tudi zdravstvene težave, tako kot ljudje. »Vse to se da obvladovati s terapijo. Lastniki sicer težave redko prepoznajo, ker psi dobro skrivajo bolečine, sploh če je v hiši več psov, se potrudijo, da ne šepajo in da ne pokažejo ranljivosti. Treba je prepoznati težave in vzdrževati optimalno stanje psa, pri hujših primerih pa se strinjamo, da je nesmiselno vztrajati pri ohranjanju njegovega življenja.«

Neurejene razmere

Če je pred leti mislila, da ve vse o psih in mačkah, ker ima svoje živali, je sčasoma spoznala, da je na tem področju še veliko neznank. Psička Rena, ki jo je našla na počivališču ob cesti in je bila precej težavna, ji je odprla oči, da je začela iskati informacije, kako psa prevzgojiti. Tako je ugotovila, da tečaj v najbližjem kinološkem društvu ne zadošča vedno, da je treba iskati ljudi, ki odpirajo nove poglede na to problematiko. »Število psov je vedno večje, raven oskrbe in ravnanja z

njimi je zelo slaba. Ljudje niti osnov ne poznajo. Tudi sama sem šele pred leti, kljub obiskovanju pasje šole, slišala za miritvene signale, čeprav gre za osnove, ki bi jih moral poznati vsak lastnik.«

Žal so tudi na področju šolanja psov razmere slabo urejene, ugotavlja sogovornica, ki je bila podobno razočarana po obiskih večine slovenskih zavetišč. Predvsem v zasebnih, s poudarkom, da ne v vseh, so razmere slabe, je ugotovila, še posebej za mačke. »Zakonsko bi moralo biti to področje bolje urejeno predvsem z vidika nadzora. Ob tem bi se morala dvigniti raven oskrbe živali v zavetiščih. Zagotavljati psu vodo, hrano in varen boks ni dovolj, sploh pri tistih, ki so v zavetišču dlje časa. Večinoma se zaposleni niti ne trudijo za oddajo psov ali njihovo socializacijo, tudi higiena je marsikje vprašljiva.« Po njenem mnenju bi lahko veliko spremenila že večja konkurenca na tem področju, a je pri nas žal ni.

Zato dolgoročno ne želi ostati le pri ureditvi zavetišč za muce, ampak bi rada v bližini doma našla prostor za večje zavetišče za pse in mačke. »Želim si, da bi nam uspelo urediti zavetišče, ki bi delalo res kakovostno, na prvo mesto pa bi vedno postavili potrebe in želje živali. Moja vizija je zavetišče za starejše pse, kot nekakšen dom upokoencev,« razkriva svoje želje.

Mačke na stranskem tiru

Z uvedbo obveznega čipiranja je zadnja leta manj zavrnjenih psov. A kot pravi sogovornica, se pojavljajo nove težave: lastniki oddajajo svoje živali v zavetišča zaradi neustrezne vzgoje, ker jih ne obvladujejo. »Veliko je tudi primerov oddajanja živali po smrti svojcev. Treba je le plačati določeno vsoto

in s tem se človek reši vseh odgovornosti,« žalostno ugotavlja zagovornica živali, ki pričakuje, da bo čez leto ali dve v zavetiščih še več živali, saj se bodo poznale posledice nepremišljenih nakupov pasjih mladičev v času epidemije, ko bodo ti psi zrasli in postali neobvladljivi.

Katjuša Rajovec meni, da bi čipiranje prineslo boljše razmere tudi za mačke. Lastniki se pogosto izogibajo svojim obveznostim in tako je vsako leto več mladičev, ki jih nihče ne želi. Večina občin niti ne priznava, da obstaja problematika prostoživečih mačk, saj morajo v primeru njihove veterinarske ureditve plačati stroške teh posegov.

Če ljudje slabo poznajo pasje vedenje, to še toliko bolj velja za mačjega. »Mačka velja za samosvoje bitje, ki se ga ne da vzgojiti. Da to ne drži povsem, smo ugotovili v sodelovanju z mačjo svetovalnico Minamikat in Pšenico Kovačič, ki je v tujini pridobila certifikate za področje mačjega vedenja in psihologije mačk. Nanjo se obrnemo, ko imamo težave.« Eden njenih nasvetov, ki se ne ujema s splošnimi predstavami, je na primer tisti o mačjem stranišču. »Muce na marajo zaprtih stranišč, ker se počutijo utesnjeno. Najbolj primerna je večja nižja plastična posoda, v kateri ni odlašavljenega peska. Vonj je pri mačkah namreč zelo razvit, zato je treba paziti pri uporabi dišav, čistil in razkužil,« svetuje Katjuša Rajovec.

Golobja sostanovalca

Pri njej najdejo zavetje tako mačke kot psi, občasno tudi katera druga žival. Tako so lahko tisti, ki spremljajo objave zavoda na Facebooku, pred časom prebrali zanimivo zgodbo o tem, kako sta Katjuša Rajovec in njen partner pomagala golobu, ki je dobil ime Donald. Potem ko si je opomogel in se okrepil, je postal pravi mali šef, ki mu ni do tega, da bi se odselil. Tako ima zdaj svojo varno ograjeno domovanje, v sosednjem pa prebiva golob Lun, ki mu je vrana poškodovala krila. Donaldu ni posebej simpatičen. Mogoče bosta

Katjuša Rajovec se že vrsto let trudi najti nove domove psom iz zavetišč. (Foto: arhiv NT – Andraž Purg – GrupA)

sčasoma navezala pristnejše stike, upa sogovornica, ki ima srečo, da jo pri prizadevanjih podpira partner, ki tudi zna narediti marsikaj pri hiši in urediti zavetja za živali ali opremo zanje. »Na začetku ni povsem razumel, da moje delovanje zahteva kar nekaj odrekanja, da sem na primer po dežurstvu v službi šla najprej v zavetišče in šele potem prišla domov. Zdaj sva našla skupno pot, ker vidi, da mi to ogromno pomeni, da to ni samo konjiček, ampak življenjsko poslanstvo,« je vesela ljubiteljica živali, ki jo razžalostijo trenutki, ko ugotovi, da nekateri ne želijo sprejeti ponujene pomoči, ker so prepričani v svoje znanje, ki ga v resnici ni. »Žalosti me tudi, da se kot razvita država na področju zakonodaje v zvezi z živalmi oklepamo poraznih minimalnih standardov.«

V zadovoljstvo ji je, da je zavod doslej pomagal mnogim in da tudi ljudje prepoznavaajo njegovo delo in dosežke. Veliko truda je vloženega v pomoč živalim in ko najde ustrezne posvojitelje zanje, je dan popoln.

»V času največje krize v življenju sem našla Reno. In v resnici je ona rešila mene.«

»Nasmejana« Frida verjame, da jo bodo nekega dne opazili pravi ljudje.

Rešeni golob Donald se je navezal na svoje novo domovanje pri Katjušini družini in nima namena nikamor odleteti. (Foto: arhiv zavoda Muri)

Pika in Blacky, še dva seniorčka, ki ju je zavoda Muri posvojil iz zavetišč in zdaj čakata na svoj dom. (Foto: arhiv zavoda Muri)

Zavod Muri se trudi zbrati denar za ureditev zavetišč za muce. (Foto: arhiv zavoda Muri)

Javni zavod za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah sredi avgusta pripravlja romarske shode na Sladko Goro, na Tinsko in romanje k sv. Roku.

Lesene skulpture v muzeju baroka, pričevalke baročne dediščine

Igor Podgoršek med svojim vodenjem ne pripoveduje rad informacij, ampak podaja zgodbe. »Naloga vodnika je, da pokaže, kam gledati, in ne, kaj videti,« je dejal.

Spoznavanje znamenitosti v družbi turističnega vodnika

Kakšna je skrivnost šmarske poti?

Graditelj kapelic je bil duhovnik, matematik in urar dr. Matej Vrečer. »Za seboj je pustil oporoko na 36 straneh, kjer je natančno razdelil svoje premoženje. Le malo je znanega o vsebini kalvarije,« je dejal vodnik. In prav z njeno sporočilnostjo se v zadnjem času poglobljeno ukvarja.

»Informacij je ogromno, a kar šteje, je zgodba.« Tako pravi Igor Podgoršek, ki v zadnjem času pripravlja brezplačna turistična vodenja po največjih znamenitostih občine Šmarje pri Jelšah. Muzeja baroka, kalvarije in cerkve sv. Roka ne predstavi le s podatki, do katerih lahko vsak obiskovalec dostopa sam, ampak s svojimi iztočnicami odpira številna filozofska, verska in bivanjska vprašanja.

TINA STRMČNIK

V času epidemije koronavirusa je bila cerkev sv. Roka, do katere se obiskovalec lahko povzpne po poti med kalvarijskimi kapelami, priljubljena pohodniška točka za domačine. Tudi Podgoršek, ki v občini živi zadnjih 20 let, jo je večkrat obiskal, da bi se razgibal in premagal 136 metrov višinske razlike. »Sopihal sem gor in dol in sčasoma začel opazovati povezave s stvarmi, ki sem jih zaznal tudi med svoji-

mi potovanji v tujino. Bolj ko sem se poglobljal v omenjene povezave, večjo sporočilno vrednost sem odkrival.«

Izpostavil je, da je Šmarje, kjer je bilo v prvem valu epidemije eno največjih žarišč okužb, znano po sv. Roku, zavetniku proti kužnim boleznim. Podgoršek v predstavitvi omenjene cerkve iz leta 1646, muzeja baroka, v katerem je stalna razstava 43 originalnih več kot 260 let starih lesenih

skulptur iz kalvarijskih kapel, a tudi med obiskom kalvarije, ki spada med sedem čudes Slovenije, med drugim govori o razumevanju življenjskih preizkušenj, sprejemanju trpljenja, dojemanja časa in odpira številna vprašanja o smislu bivanja. »Do odreditve, o kateri govori krščanska vera, ne moremo brez trpljenja. Niso le kipi in kapelice tisti, ki nosijo sporočilo. Želel sem ustvariti zgodbo v duhu sedanjega trenutka. Sedanji trenutek to potrebuje,« je pojasnil.

Zakaj je na kapeli storž?

Na sprehodih med kapelami ga je še posebej nagovoril simbol storža. Ugotovil je, da se ta pojavlja le še v vatikanskih muzejih in na stolnici sv. Pavla v Londonu. Storž simbolizira pinealno žlezo, ki

Vodnik, ki je prepotoval več kot 70 držav sveta, želi, da se ljudje med obiskom največjih šmarskih znamenitosti sprostijo in prisluhnejo zgodbam, ki lahko v njih pustijo globljo sled.

Kalvarija in cerkev sv. Roka sta priljubljeni med pohodniki.

Kapelica, ki prikazuje Jezusa v ječi.

Kaj simbolizira pinijev storž na eni od kapel? Tudi to boste izvedeli ob ogledu šmarske poti.

Sproščujoč kotiček za počitek

jo ima vsak človek v glavi, na mestu med očesoma. »Vedski nauk tej žlezi pravi tretje oko. Napaja se izključno s soncem, virom življenja. Prav ta žleza naj bi nam omogočala komunikacijo z bogom,« je pojasnil. Sporočilo kalvarije je še bolje dojel s pomočjo

opazovanja fresk v kapelicih, ki med drugim govorijo o ubogljivosti, strpnosti, potrpežljivosti. »Gre za vrednote, ki nam danes manjkajo,« je prepričan.

Podpora STO vodnikom, da vodijo po državi, je hkrati priložnost, da ljudje na nov

način odkrijejo še kakšen skrit kotiček domovine, na katerega doslej morda še niso bili pozorni. »Naša država je relativno majhna, a smo Slovenci lahko veliki v duhu,« je dejal. In dodal, da si najverjetneje nihče od nas ne želi množičnega turizma.

Zato se mu zdi prav, da omejena organizacija spodbuja butičnost in osebni pristop. Hkrati popotnikom, ki bi si med odkrivanjem domovine sicer težko privoščili vodnika, omogoča dostop do takšne izkušnje.

Foto: Andraž Purg – GrupA

Igor Podgoršek s podporo Slovenske turistične agencije in Javnega zavoda za turizem, šport in mladino Šmarje pri Jelšah vsako soboto dopoldne pripravlja brezplačna vodenja. Ta so ob sobotah julija, avgusta, septembra in oktobra. Obiskovalci se lahko vodniku po predhodni prijavi pridružijo ob 9.20 na železniški postaji v Šmarju. Dodatna vodenja bo Podgoršek pripravljal tudi po Lembergu in Sladki Gori.

»Cerkev sv. Roka je posebna, saj v prezbitariji prodira svetloba. Ko se je začelo obdobje koronavirusa, so vsi rekli, naj gredo ljudje na sonce. Tudi kugo so zdravili s svetlobo,« je dejal Igor Podgoršek.

Legenda pravi, da sta dva domačina leta 1645 prinesla kugo s Ptuja v Šmarje. Kuga je pomorila več kot dvesto ljudi. Da bi se rešili te nadloge, so domačini na vzpetini nad Šmarjem sezidali kapelico. Bog je uslišal njihove molitve ter kugo pregnal iz dežele. Verniki so v zahvalo nanosili toliko darov, da so tam, kjer je bila kapelica, kasneje postavili cerkev in jo posvetili sv. Roku kot zavetniku zoper kugo.

Svete stopnice posnemajo 28 stopnic, po katerih naj bi šel Jezus k Pilatu in naj bi jih dala sv. Helena prenesti v Rim. Šmarske svete stopnice so najstarejše na Slovenskem.

V Ljubljani je edinstvena bančna muzejska zbirka

Bankarium predstavlja dvesto let bančništva pri nas

V trezorju preverite pristanost svojega denarja.

Če želite strokovno vodenje, se je treba prej najaviti. Po muzeju vas bo popeljala upokojena bančna uslužbenka, ki bo ogled zagotovo popestrila s kakšno prigodo iz svoje malhe izkušenj.

Prepoznavni barvi muzeja sta temnozelena in zlata. »Zelene barve so bili prti na renesančnih klopeh, ko so bankirji v Firencah vzpostavili svoj bančni ceh. Kovanci so bili zlate barve.«

Na začetku Čopove ulice stoji veličastna, štirinadstropna bančna palača, ena najlepših hiš v glavnem mestu. Mestna hranilnica ljubljanska je začela v prvem nadstropju te palače delovati maja 1905, bila je predhodnica poslovalnice NLB, ki se je leta 2018 iz teh prostorov preselila v pritličje. Po temeljiti obnovi so v NLB to nadstropje prepustili neprofitnemu Zavodu NLB Kulturna dediščina, ki je tam postavil edinstven Muzej bančništva Slovenije, namenjen tako strokovni javnosti kot vsem državljanom.

MARJETKA R. LESJAK

Poslanstvo muzeja je po besedah Irene Čuk, direktorice Zavoda NLB Kulturna dediščina, trojno. »Prikazujemo, česar v Sloveniji še nismo videli, to je dvestoletno zgodovino bančništva pri nas, na katero smo lahko zelo ponosni. Omogočamo izkušnjo bančnih praks pri bančnem okencu, v trezorju, ogledate si lahko, kako deluje bankomat. In tretjič, v muzeju delimo finančno znanje.«

Zasnova muzeja, ki si ga lahko ogledate od torka do nedelje med 10. in 18. uro, sledi temu poslanstvu. Najprej si lahko ogledate zgodovino bančništva po svetu in razvoj v Sloveniji, sledi preizkušanje znanja o

ravnanju z denarjem v finančnem labirintu, ob koncu vas pričaka prava uporabniška izkušnja, kjer si lahko ogledate okence, ki je delovalo leta 1905, stopite v čisto pravi trezor in štejete bankovce v »bund«.

Zakaj je tempelj ikona bančništva?

V uvodu obiskovalec izve, kako se je bančništvo razvijalo po svetu. »Že Hamurabijev zakonik iz 18. stoletja pr. n. št. je predvidel, da lahko posodiš žito, zlato, srebro, hrano ali kaj drugega in moraš v določenem roku to vrniti. Določene so bile tudi obresti in kazni za nevr-

Irena Čuk, direktorica Zavoda NLB Kulturna dediščina (Foto: Iztok Lazar)

čilo,« pripoveduje direktorica muzeja, ki dodaja, da so bile že takrat obresti 9- do 10-odstotne.

Okrog leta 600 pr. n. št. so izumili kovance. »Takrat so se pojavili menjalci, ki so menjavali različne kovance. S tem so se ukvarjali predvsem tempeljski svečeniki. Zato se je tempelj uveljavil kot ikona bančništva. Tempeljski svečeniki so bili prvi, ki so izvajali prve bančne storitve, shranjevali so depozite, nudili posojila.« V Rimu so v templju kovali kovance denarius. Od tod ime denar.

Prve banke so bile na klopeh

V srednjem veku so se razvile zastavljalnice, potovalne čeke so razvili templjarji, ki so podpirali potovanja vitezov v Sveto deželo. Za podporo trgovcem se je razvilo trgovsko bančništvo, šele kasneje, v dobi renesanse, so nastali prve banke in z njimi bančni ceh. »Ime banka prihaja iz italijanske besede banco (klop). Takratni bančniki so poslovali na klopeh sredi renesančnih trgov. Na teh klopeh so menjava-

li in posojali denar, sprejemali depozite.«

Bankovec se je razvil šele v 17. stoletju. »Takoj za tem, leta 1694, so v Angliji ustanovili centralno banko, ki je izdajala bankovce.« Kmalu so razvili še ček in čez sto let hranilno knjižico. »V moderni dobi bančništva se je leta 1950 pojavila prva plačilna kartica, leta 1967 je bil postavljen prvi bankomat, leta 1994 je začela delovati prva internetna banka, leta 2014 je prvo mobilno denarnico izdalo podjetje Apple. Danes smo banke globalizirane in digitalizirane, smo visokotehnološka podjetja in usmerjene v trajnost,« svetovni pregled bančništva sklene Irena Čuk.

Razvoj v Sloveniji

V Sloveniji se o razvoju bančništva govori od leta 1820, ko je bila ustanovljena prva bančna ustanova. »Pri vzpostavi-

ljanju bančništva – v prvem obdobju, ki je trajalo do 2. svetovne vojne – je treba izpostaviti Kranjsko hranilnico, ki je bila nemška in zaradi tega izbrisana iz zgodovinskega spomina. A je ogromno naredila za osrednjeslovensko regijo, ne zgolj ljubljansko. Ni samo financirala projektov, ampak je ogromno tudi donirala in postavila je temelj vsem ostalim finančnim ustanovam v naši državi,« kot najpomembnejši del tega obdobja opisuje sogovornica.

V muzeju si boste lahko ogledali posamezne hranilnice, zadrage in banke, njihove hranilne knjižice, spoznali najbolj zaslužne osebe iz sveta bančništva pri nas, videli delnice, ki so bile okrog leta 1900 prava umetniška dela.

Ker bank ne bi bilo, če ne bi bilo denarja, si bi bilo denarja, tudi vseh devet valut, ki so se od leta 1820 do danes zamenjale na naših tleh. Prav tako boste lahko preverjali, koliko časa so morali delati v različnih obdobjih za govedino ali krompir.

V ta zgodovinski tok je posegla vojna. Okupatorji so spremenili valute in izdali vsak svoje knjižice: nemške, italijanske in madžarske. »Slovenci ne bi bili Slovenci, če se ne bi uprli tudi na tem področju. Leta 1944 je bila v Črnomlju ustanovljena edina emisijska banka, ki je delovala na osvobojenih ozemljih in je vzpostavila celoten bančni sistem, ne samo denar,« pripove-

Direktorico zavoda Irena Čuk smo vprašali, kako ocenjuje spretnost pri ravnanju z denarjem nekoč in danes. »V socializmu smo morali vsi varčevati, ker je bilo varčevanje socialistična dolžnost. Žal nam kaj veliko tega ni ostalo. Varčevanje ni pomenilo, da bi se odrekali željam, ampak veliko želja niti nismo imeli, ker veliko reči niti ni bilo na razpolago. Imeli smo osnovne dobrine, te so bile cene. Privoščil si jih je lahko vsak delavec, prav tako si je lahko kupil avto, hišo ali stanovanje, šel je lahko na dopust v sindikalne domove. Osnovne potrebe so bile zadovoljene. Danes so osnovne dobrine drage, imamo pa ogromno želja, ker so tudi informacije o doživetjih in rečeh dostopne. To je težava. V skušnjavo razporejanja z denarjem pridemo, ko imamo veliko želja, ki nas premamijo v preveliko zapravljanje. Prihodki v Sloveniji so v nižji tretjini evropskega povprečja, a želimo imeti življenjski stil zahodnoevropejca.«

duje Irena Čuk. Tiskali so parizanske lire, a tudi obveznice, s katerimi so financirali odpor.

V ospredje je stopilo varčevanje

Ob nastopu socializma je oblast najprej ukinila vse, kar je bilo dotlej razvitega. Kreditne banke in zadruga je prenesla na ustanove, ki so bile v lasti mest. »Novoustanovljene hranilnice so pozivale ljudi, naj pridejo po knjižice, ki so jih nasledile od svojih predhodnic, in po denar. Če kdo ni prišel, ker se je bodisi odselil bodisi se mu je med vojno kaj zgodilo, je knjižica ostala v arhivu,« pravi direktorica, ki pojasnjuje, da je tudi to razlog, zakaj so uspeli ohraniti toliko hranilnih knjižic.

Za socialistično bančništvo je značilno varčevanje. »Banke se niso mogle financirati iz virov iz tujine, zato so jim kot vir ostali prebivalstvo in podjetja.« Ko so v socializmu začeli graditi infrastrukturo, industrijo,

komunalno, trgovino, gradbeništvo, elektrifikacijo, so potrebovali močne banke. Posebej pomembno vlogo v tem obdobju je po mnenju sogovornice opravila Ljubljanska banka. »Ta je vzdrževala denarni sistem v Sloveniji na visoki ravni. Primerjamo jo lahko z zahodnimi bankami. Normalno je poslovala na zahodnoevropskem trgu, čeprav je prihajala iz socialistične države. Bila je prva banka iz socialističnega bloka, ki je lahko v New Yorku odprla svojo banko in za to dobila dovoljenje centralne banke. Bila je izjemno cenjena.«

Za obdobje modernega bančništva je značilno, da so vse banke primerljive z evropskimi, glede nekaterih zadev so celo bolj napredne.

Znate ravnati z denarjem?

Osrednji del muzeja je finančni labirint. Sestavljen je iz šestih postaj, na katerih boste lahko spoznali osnove

Najstarejši predmet v muzejski zbirki je značka Kranjske hranilnice (takrat imenovane Laibacher Sparkasse), ki so jo gospodje nosili na pohodnih palicah. To je bila po besedah sogovornice najpomembnejša bančna ustanova, ki je imela prostore v današnjem parlamentu. Bila je celo tako pomembna, da jo je obiskal cesar Franc Jožef in se podpisal v njeno spominsko knjigo. Tudi to si lahko ogledate v muzeju.

Po preimenovanju Kraljestva SHS v Kraljevino SHS je bil izdan najbolj prepoznaven bankovec tistega časa in tudi poznejših generaciji. To je bil bankovec za tisoč dinarjev z upodobljenim svetim Jurijem, ki ubija zmaja. Po njem se na Slovenskem še vedno vsak bankovec za tisoč enot popularno imenuje »jurij«.

2018. Velika železobetonska kletka skriva trezorske omare in blagajne. Tam lahko tudi s pomočjo strojčka preštete denar Bankariuma in preverite pristnost svojega denarja. Denar Bankariuma seveda ni pravi denar, a je pomemben spominek, ki ga lahko odnesete domov. Čeprav z njim ne boste mogli kupiti avta, boste lahko na njem prebirali nasvete za upravljanje z denarjem, ki vam bodo, če jih boste upoštevali, pomagali tudi do kakšnih želja.

Prvi in ključni nasvet je, pravi sogovornica, naj dajo starši otrokom čim prej žepnino. »Vsak lahko razpolaga samo z omejeno količino denarja, medtem ko je želja vedno preveč. Želje je treba plačati.« Več kot je otrok star, več denarnih obveznosti naj sprejema. »Naj sam plačuje malico, prevoz in druge stroške. Potem bo razumel, da je denar omejen in da ga mora pametno razporejati.«

Prava poslastica v muzeju je svet virtualne resničnosti. V aplikaciji, ki si jo boste ogledali s pomočjo VR-očal, boste spoznali fotografa Janeza, ki potuje po Aziji in se mu na poti zgodijo različne stvari, ki jih rešuje s pomočjo banke. »Pri vsaki zgodbi prikažemo tudi, kako banka to izvede. Banka je danes povsod.«

Kljub temu da je na tržišču veliko internetnih bank, je sogovornica prepričana, da klasičnim bankam še niso štete ure. »Te novodobne banke so super za enostavne storitve, kot je plačilo računov ali nakupov v trgovini. To so »cene« banke. Ko bo šlo kaj narobe ali boste potrebovali stanovanjsko posojilo, se lahko zaplete. Tudi pri podjetniškem poslovanju ali v situacijah, ko potrebujete finančnega svetovalca. To ni v naravi teh bank. Zaupanje se gradi med ljudmi in ne med ljudmi in tehniko.«

Predhodnik plačilne kartice pri nas je bil rovaš z Dolenjske. Verižica z rovaši, razstavljena v muzeju, je bila last trgovca z vinom, vsaka palčka je predstavljala enega kupca. Namesto da bi kupec plačal, mu je trgovec naredil zarezo. Na ta način je trgovec vedel, koliko mu je kdo dolžan. Ko je dolg povrnil, je palčko zlomil. Zato še danes velja rek, da dati na rovaš pomeni dati na up.

Varčevanje je bilo osnova socialističnega bančništva

upravljanja osebnih financ in se na igriv način soočili z različnimi situacijami ter možnimi rešitvami. Med drugim tudi z usmerjanjem prihodkov, načrtovanjem večjih nakupov, načini varčevanja.

Sogovornica pritrjuje, da smo Slovenci dokaj slabo finančno pismeni. Tudi zato bo muzej odigral pomembno vlogo pri finančnem opismenjevanju otrok, ki se zdaj v celotnem osnovnošolskem izobraževanju tega področja dotaknejo povsem na kratko pri urah gospodinjstva v petem razredu. Morda bo z načelom 60:40 pomagal tudi komu od odraslih. »Vsak posameznik bi si moral prihodek razdeliti po sistemu 60:40. 60 odstotkov prihodka naj bo namenjenega sprotni potrošnji, 40 za naše cilje, to je varčevanje za pokojnino in za življenjske cilje, kot je stanovanje,« razlaga direktorica, ki se ji zdi pomembno tudi, da bi čim prej osvojili še eno pravilo.

To je sistem 30-30-30. »Kredit za hišo si lahko privoščite, če imate za 30 odstotkov vrednosti nakupa lastnih sredstev, če boste kredit odplačali v 30 letih in če obrok za kredit ne bo presegal 30 odstotkov vaših mesečnih dohodkov.«

Preizkusite se v vlogi bančnika

Vas zanima, kako bi se počutili kot stranka ali bančnik v različnih obdobjih? Potem si oglejte in preizkusite, kako je bilo pred in za bančnim okenцем leta 1905, 1989 in kako je danes. Mize so opremljene s takšnimi predmeti, kot so bile v posameznem času. Ogledate si lahko še, kako nastanejo bančne kartice, in pogledate v drobovje bankomata. Preizkusite lahko, kako delujejo sefi in kakšen je občutek v trezorju.

V muzeju bančništva namreč lahko stopite v trezor, postavljen leta 1905, ki je služil svojemu namenu do leta

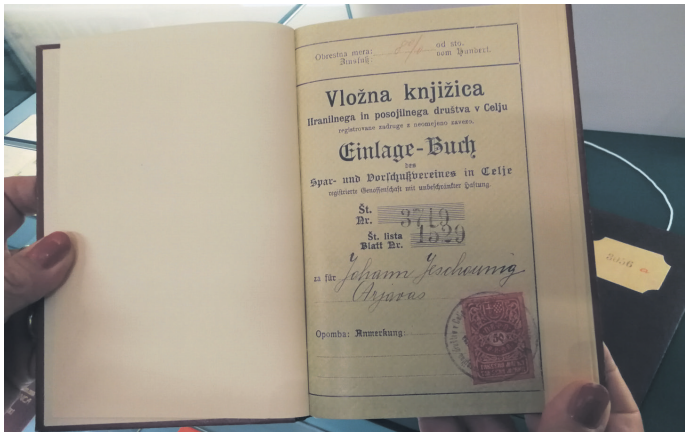
Spomin na šoštanjsko hranilnico ...

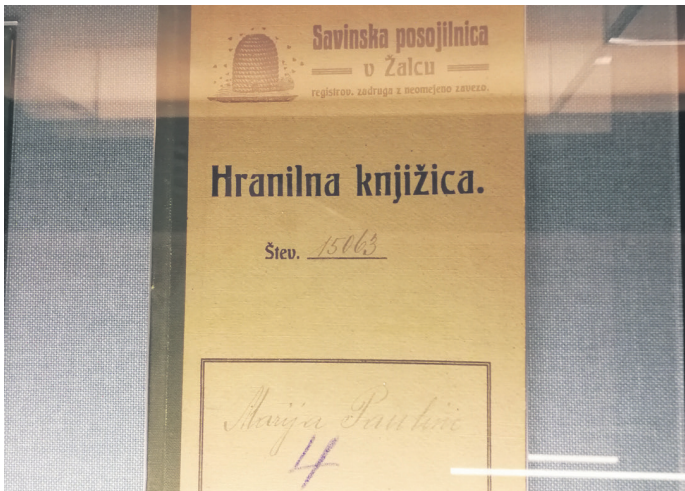
Na ogled so tudi hranilniki iz vsega sveta. »Že leta 1963 je Mestna hranilnica Ljubljanska organizirala razstavo hranilnikov. Ker je bila članica evropskega društva hranilnic, so ji druge hranilnice podarile svoje hranilnike. Nekaj so jih muzeju podarili donatorji.

Za bančnim okencem tik pred osamosvojitvijo

Ohranjenih je tudi kar nekaj hranilnih knjižic iz naše regije

Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo, 7. sezona – tretji polfinale

Finalne vstopnice tik pred podelitvijo

Tudi v 7. sezoni projekta **Otroci pojejo slovenske pesmi in se veselijo** so mladi pevski in glasbeni talenti iz osnovnih šol pripravili izjemne nastope. V tokratni tretji polfinalni oddaji bomo lahko prisluhnili še zadnjim 27 predstavitev, ubranim nastopom, s katerimi se želijo predstaviti tudi na finalnem odru, ki bo septembra.

Mladi pevci so v 7. sezoni projekta **Otroci pojejo in se veselijo** sestavili 83 polfinalnih nastopov. Na finalnem odru v septembru jih bomo videli skupaj 26. Tako že vsi nestrpno pričakujejo, komu med njimi je letos uspelo, da bo tudi v igri za lastno skladbo. To je glavna nagrada za zmagovalca v obeh kategorijah.

Tretji polfinalni oddaji in obenem zadnji, v kateri se predstavljajo polfinalisti, smo prisluhnili v torek ob 18. uri na Radiu Ptuj, Radiu Celje, na Facebooku in YouTube profilu Radija Ptuj. Za svoje favorite lahko glasujete s poslanim SMS na številko 4246. Povratno SMS-sporočilo stane 0,99 evra. Ključne besede so pripisane pri predstavitvi mladih pevcev. Glasovanje se bo začelo takoj po končani oddaji in bo trajalo do 2. avgusta do polnoči. Šestim finalistom (trije iz vsake kategorije) bodo finalni nastop prinesla SMS-sporočila, po deset iz vsake kategorije pa jih bo izbrala strokovna komisija.

MG

Lina Novak, 5. razred, OŠ Majšperk,
pesem Lahko noč, Piran

SMS: POJEM 5 na 4246

Taja Maver, 4. razred, OŠ Fram,
pesem Enkratna, neponovljiva

SMS: POJEM 10 na 4246

Lučka Ušen, 4. razred, OŠ Braslovče,
pesem Ta svet na zna živet

SMS: POJEM 1 na 4246

Anamari Cigula, 5. razred, OŠ Dornava,
pesem Nora noč

SMS: POJEM 6 na 4246

Ariela Medved, 4. razred, OŠ Zreče,
pesem Zgodba o prijateljstvu

SMS: POJEM 11 na 4246

Julija Kolenc, 5. razred, OŠ Šmartno ob Paki,
pesem Največ

SMS: POJEM 2 na 4246

Ela Petek, 5. razred, OŠ Rogatec,
pesem Življenje je lepo

SMS: POJEM 7 na 4246

Rebeka Gajšek, 5. razred, OŠ Pesnica,
pesem Milijon in ena

SMS: POJEM 12 na 4246

Zala Novak, 4. razred, OŠ Toneta Okrogarja,
Zagorje, pesem Ne bodi kot drugi

SMS: POJEM 3 na 4246

Neja Pučko, 4. razred, POŠ Vitomarci,
pesem Moja pesem

SMS: POJEM 8 na 4246

Leila Medenhodžić, 3. razred, OŠ Lucija,
pesem Dan ljubezni

SMS: POJEM 13 na 4246

Manca Avsec Jozić, 4. razred, (PŠP), Zagorje,
pesem Kdo še verjame

SMS: POJEM 4 na 4246

Nika Paluc, 4. razred, OŠ Cerkvenjak,
pesem Poljub na klopci

SMS: POJEM 9 na 4246

Isabel Lah in Nika Borko, 4. razred,
OŠ Cerkvenjak, pesem Poljub na klopci

SMS: POJEM 14 na 4246

OTROCI POJEJO SLOVENSKE PESMI IN SE VESELJO

Liza Novak, 6. razred, OŠ Braslovče,
pesem Moja pesem

SMS: POJEM 15 na 4246

Eva Glavač, 6. razred, OŠ Ivana Škvarče,
Zagorje, pesem Lahko noč, Piran

SMS: POJEM 19 na 4246

Manca Karo, 9. razred, OŠ Fram,
pesem Lahko sem srce

SMS: POJEM 24 na 4246

Neja Rabuza, 7. razred, OŠ Šmartno ob Paki,
pesem Le s teboj

SMS: POJEM 16 na 4246

Lana Založnik, 8. razred, OŠ Majšperk,
pesem Znucana

SMS: POJEM 20 na 4246

Pia Falnoga, 8. razred, OŠ Zreče,
pesem Za Slovenijo živim

SMS: POJEM 25 na 4246

Špela Kušar, 8. razred, OŠ Vitanje,
pesem Milijon in ena

SMS: POJEM 17 na 4246

Vida Veršič, 7. razred, OŠ Dornava,
pesem Srajca

SMS: POJEM 21 na 4246

Sara Brumen, 9. razred, OŠ Pesnica,
pesem Kje ste zdaj

SMS: POJEM 26 na 4246

Lea Koban, 7. razred, OŠ Toneta Okrogarja,
Zagorje, pesem Bodi z mano do konca

SMS: POJEM 18 na 4246

Minea Krivec, 9. razred, OŠ Rogatec,
pesem Mlade oči

SMS: POJEM 22 na 4246

Nataša Lunaček, 8. razred, OŠ Lucija,
pesem Milijon in ena

SMS: POJEM 27 na 4246

Oddajo si lahko ogledate na
Facebook profilih Radia Ptuj in Radia Celje
ter Youtube profilu Radia Ptuj.
Spremljajte nas in uživajte v družbi najboljših, v družbi otrok.

Ajda Druzovič, 6. razred, POŠ Vitomarci,
pesem Sladoled z veselja

SMS: POJEM 23 na 4246

Vse dosedanje oddaje si lahko ogledate na
Facebook in YouTube profilih Radia Ptuj.
Spremljate pa nas lahko
tudi na Instagram in
TikTok profilih Radia Ptuj.

**OTROCI POJEJO
SLOVENSKE PESMI
IN SE VESELJO**

Ko #mažemo,
zmažemo!

**nori
na
poli
paté**

RADIOPTUJ

Štajerski **TEDNIK**

radio celje

novi tednik

TelekomSlovenije

OCULUS
- Weitweite Industriemontagen -

P

Perutnina Ptuj

A

tastepoint
by IFF

TALUM

Lahkota prihodnosti

E

**Elektro
Celje**

SZ

SAZAS

KLIMA PTUJ d.o.o.
OGREVANJE, VODOVOD, PLIN, HLAJENJE, PREZRAČEVANJE

dem
dravske elektrarne maribor
Največji proizvajalec električne energije
iz obnovljivih virov

CC CINKARNA

ATP
AVTOBUSNI IN TOVRNI PREVOZI

Kako smo pisali o igrah v Tokiu leta 1964

Ko o virusu še ni bilo ne duha ne sluha

Ob olimpijskih igrah v Tokiu, ki so se začele pred približno tednom (23. julija) bomo spet naredili izlet v zgodovino in se spomnili iger, ki jih je japonsko glavno mesto gostilo leta 1964. To so bile prve olimpijske igre na azijskih tleh. Takrat so Japonci imeli več sreče, saj o virusu, zaradi katerega bi bilo treba odpovedati igre in onemogočiti domačim ter tujim obiskovalcem, da jih spremljajo na prizoriščih, ni bilo ne duha ne sluha. Ker so tudi na teh olimpijskih igrah nastopili celjski športniki, je o njihovih nastopih seveda poročal tudi Celjski tednik, predhodnik današnjega Novega tednika.

ROBERT GORJANC

Olimpijske igre v Tokiu leta 1964 so bile glede na letni čas kasneje kot tokratne, bile so namreč jeseni, od 10. do 24. oktobra. Tudi za te igre so gostitelji pripravili zelo sodobne športne objekte, podobno kot so jih za lani preložene igre.

Na teh igrah je nastopilo pet celjskih športnikov, med njimi štirje atleti in en telovadec. V kraljici športov je

Draga Stamejčič v peteroboju osvojila peto in v teku na 80 metrov z ovirami 7. mesto, **Roman Lešek** je bil 13. v skoku s palico, **Franc Červan** je bil 10. v teku na 10 kilometrov, obstal pa je v kvalifikacijah teka na 5 kilometrov, **Simo Vazič** se je uvrstil v polfinale teka na 1500 metrov. Med telovadci je **Martin Šrot** osvojil 65. mesto v mnogoboju ter

enajsto ekipno.

Rezultata Drage Stamejčič, ki je bila edina ženska v 18-članskem slovenskem zastopstvu, ter Franca Červana sta bila med vidnejšimi dosežki športnikov, ki so takrat nastopali za barve Jugoslavije. Med slovenskimi športniki je sicer na teh igrah blestel Miro Cerar, ki je osvojil zlato medaljo na konju z ročaji in bronasto

na drogu.

Celjski tednik je o nastopih celjskih športnikov v Tokiu poročal v skladu s takratnim obsegom časopisa, ki je štel komaj 12 strani, v primerjavi z današnjimi standardi poročanja bi lahko zapisali, da je poročal skopo. A takrat so bile razmere povsem neprimerljive z današnjimi, ko živimo v dobi interneta.

Stran 8

CELJSKI TEDNIK

ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT

Niso nas razočarali

Ze nekaj dni merijo v Toklu svoje moči najboljši športniki sveta. Med temi asi sveta so tudi naši štirje celjski atleti Draga Stamejčič, Simo Vazič, Franc Cervan in Roman Lešek. Vedeli smo, da niso odpotovali v Tokio po kolajne, ampak smo želeli, da se uvrste na čim-častnejše mesto. In ta želja se nam je uresničila. Vsi zaslužijo pohvalo, največjo pa seveda Stamejčičeva, ki se je uvrstila v sam vrh svetovne atletike.

CERVAN – DESETI

Najprej se je od celjskih tekmovalcev pognal po tokijski atletski stezi Franc Cervan. Kakor smo že poročali, je v teku na 10 km zasedel med dvainštridesetimi tekmovalci odlično deseto mesto. Njegov čas se je glasil 29:21:0.

STAMEJČIČEVA – PETA

Nastop naše peterbojke smo vsi pričakovali z optimizmom in res nas ni razočarala. Kljub poškodb na kolenu ji je uspelo to, kar je do sedaj uspelo le štirim jugoslovanskim atle-

tom: zasedla je peto mesto in pri tem postavila nov jugoslovanski rekord, saj je zbrala 4790 točk. Poleg tega je postavila tudi državni rekord v skoku v daljino, kjer je preskočila 615 cm. Sicer pa je dosegla tele rezultate: 80 m ovire — 10,9, krogla — 12,73, višina — 154, 200 metrov — 25,2.

Istega dne sta startala v kvalifikacijskem teku na 5 km Vazič in Cervan. Tokrat žal ni nobenemu uspelo priti v finale. Cervan, utrujen od teka na 10 km, je bil v svoji skupini 7. s časom 14:16:6, Vazič pa je bil v zelo močni skupini in je postal žrtev ostrega tempa ter zasedel 9. mesto s časom 14:33:8.

LEŠEK – TRINAJSTI

Roman Lešek se je s skokom 460 cm uvrstil v finale skoka ob palici, v finalu pa je skočil še deset centimetrov več, kar mu je zadostovalo za osvojitve 13. mesta. Ravno skok ob palici nam je povedal, koliko so skakači napredovali v štirih letih, saj je Roman s svojim skokom izenačil stari rimski olimpijski rekord.

VAŽIČ – 3:43:9

Uspešneje kot kvalifikacije v teku na 5 km je Vazič prestal prvi tek na 1500 metrov. Tekel je v najmočnejši skupini in v njej z odličnim časom 3:43:9 zasedel peto mesto in se uvrstil v polfinale. V kako močni skupini je nastopil nam pove dejstvo, da je dosegel v kvalifikacijah šesti najboljši čas. Žal mu tega rezultata ni uspelo doseči tudi v polfinalu, kjer je dosegel čas 3:48:3, kar je bilo premalo za uvrstitev v finalni tek.

ŠE EN USPEH

Draga Stamejčič je nastopila tudi v »svoji« disciplini, v teku na 80 m z ovirami. V kvalifikacijskem teku je dosegla dober čas 10,8 in se s tem uvrstila v polfinale.

V polfinalu je Stamejčičeva s časom 10,7 zasedla tretje mesto in s tem pravico za sodelovanje v finalu. V tem finalnem teku, kjer so tri tekmovalke izenačile svetovni rekord 10,5, je Draga Stamejčič s časom 10,8 zasedla sedmo mesto. Torej eno peto in eno sedmo mesto je prav lepa bilanca naše Drage. Še enkrat iskrene čestitke!

F. Kramer

KOŠARKARJI PREBOLDA V SLOVENSKI LIGI

V soboto in nedeljo so bile v Litiji kvalifikacije za vstop v II. republiško košarkarsko ligo. Celjski okraj so zastopali košarkarji Prebolda. Sodelovale pa so še ekipe Litije, Murske Sobote in Slovenske Bistrice.

KRIM: CELJE 10:16

Ze iz naslova se razbere, da je to rokometni rezultat. V sedmih kolu republiške lige so celjski rokometiši zopet gostovali in to v Ljubljani proti domačemu Krimu. Kljub temu, da so Celjani na tej tekmi nastopili precej oslabljeni zaradi poškodb in suspenza nekaterih igralcev, so dosegli zaslužen zmago, ki bi morala po prikazani igri biti še višja. Celjani so vodili že z 12:3, nato pa popustili, nekaj pa je k temu pripomogel tudi nesigurni sodnik, ki je dosodil proti Celju kar devet kazenskih strelav,

mestu v lestvici, v nedeljo pa se bo v Piranu srečalo z močno ekipo domačinov, ki prav tako kot naši letos prvič nastopajo v prvi republiški ligi.

Zgodovinski arhiv Celje

1900 - Pariz

1904 - St. Louis

1906 - Atene

1906 - London

1912 - Stockholm

1920 - Antwerpen

1924 - Pariz

1928 - Amsterdam

1932 - Los Angeles

1924 - Chamonix

1928 - St. Moritz

1932 - Lake Placid

1936 - Berlin

1948 - London

1952 - Helsinki

1956 - Melbourne

1960 - Rim

1964 - Tokio

1968 - Mexico City

1972 - München

1976 - Montreal

1980 - Moskva

1984 - Los Angeles

1988 - Seul

1992 - Barcelona

1996 - Atlanta

2000 - Sydney

2004 - Atene

2008 - Pekin

2012 - London

1936 - Garnison-Partenkirch

1948 - St. Moritz

1952 - Oslo

1956 - Cortina d'Ampezzo

1960 - Squaw Valley

1964 - Innsbruck

1968 - Grenoble

1972 - Sapporo

1976 - Innsbruck

1980 - Lake Placid

1984 - Sarajevo

1988 - Calgary

1992 - Albertville

1994 - Lillehammer

1998 - Nagano

2002 - Salt Lake City

2006 - Torino

2010 - Vancouver

CELJE

Celjski olimpijci 1936 - 1988

Naslovnica publikacije Celjski olimpijci 1936-1988

Več o nastopih celjskih olimpijcev na igrah v Tokiu si je mogoče prebrati v publikaciji Zgodovinskega arhiva Celje Celjski olimpijci 1936-1988. Napisal jo je dr. Bojan Himmelreich, ki je bil tudi avtor razstave z istim naslovom. Ta je bila postavljena leta 2012 ob olimpijskih igrah v Londonu, takrat je izšla tudi publikacija. V njej so celjski olimpijci strnili spomine na svoje nastope v Tokiu, organizacijo iger in vtise, ki so jih dobili v japonskem glavnem mestu.

CELJSKI TEDNIK

Št. 43 — 30. oktobra 1964

NAŠI OLIMPIJCI DOMA

V torek zvečer so se vrnili naši olimpijci — atleti, ki so zastopali našo državo na letošnjih Olimpijskih igrah v Tokiu. Takoj smo poiskali vodjo naše atletske odprave, predsednika in trenerja AD Kladiivar tov. Fedorja Gradišnika, da nam pove nekaj o vtisih iz tega sestanka športnikov vsega sveta. Ob zvokih glasbe z japonskih plošč je tov. Gradišnik takole pripovedoval:

»Potovanje na Japonsko je bilo ob lepem vremenu in mirnem letu izredno prijetno. Leteli smo na višini 10 do 12 tisoč metrov preko severnega magnetnega pola, pristali le v Ancoraggu na Alaski, nato pa v večernih urah pristali v Tokiu. Takoj drugi dan smo pričeli s treningi in seveda tudi z aklimatizacijo. Med vsemi člani jugoslovanske športne ekipe je vladalo pristrčno tovarištvo, čeprav so se nekateri šele v Tokiu spoznali.

Sama otvoritev iger je bila fantastična. Kdor ni bil sredi tega dogajanja si le težko predstavlja vso lepoto in veličastnost otvoritvene svečanosti. Tudi televizija je preskromno sredstvo za prikaz vsega tega, za prikaz pisane množice barv, japonske organizatorske sposobnosti in japonske discipline.

Uspehi in neuspehi naših športnikov so znani. Pripomnil bi le to, da so bili vaterpolisti res ogoljufani, košarkarji so bili v precejšnji meri tudi žrtev tekmovalnega sistema nogometaši so igrali le za kolajne in ne za denar, rokoborci pa so kljub izredni smoli po mojem mnenju bili najboljši. Kar zadeva atlete, so razen treh izpolnili pričakovanja, med njimi tudi vsi predstavniki našega kluba, ki so bili ob koncu pohvaljeni od celokupnega vodstva naše ekipe. Rezultati so bili v veliki meri odvisni od taktike in zato je recimo Cervan kljub razmeroma slabemu času zasedel odlično deseto mesto. Vazič je bil med vsemi atleti najboljše pripravljen. Toda kot se to v takih primerih večkrat dogaja, je postal žrtev psihične obremenjenosti in v odločilnih trenutkih ni našel samega sebe. Mislim pa, da je že z rezultatom na 1500 metrov izpolnil svoje poslanstvo. Tekmovanje v skoku s palico je trajalo 10 ur in Lešek je bil štirinajsti. Toda s tem je pre-

malo povedano. Za njim sta bila namreč balkanski prvak Hlebarov in bivši svetovni rekorder Nikula, toliko kot Lešek pa je skočil tudi svetovni rekorder American Pennel. Stamejčičeva je bila naša najboljša članica. Toda že v prvi disciplini peterboja se je poškodovala in s poškodbo zasedla peto mesto nato pa še sedmo v teku na 80 m čez ovire. Ves čas tekovanja je trpele bolečine v kolenu in zdravniki smo jo z injekcijami, ki jih je dal avstralski zdravnik, ker je »moral« biti naš zdravnik preveč zaposlen

z nogometaši. Kot že rečeno, so vsi celjski atleti ob koncu dobili pohvalo vodstva, češ da je to odraz kolektivnega in kvalitetnega dela v društvu.

Sportnih vtisov je bilo zame preveč. Težko sem vse dojemal. Počutil sem se prav majhnega ob vseh tistih borbah in rezultatih. Nekaj pa je, česar ne bom pozabil in česar pri nas ni. To je disciplina Japoncev, odnosi in vljudnost do ljudi. Maraton je na primer gledalo 10 milijonov ljudi. Toda vsi so ga videli. Prva vrsta ob cesti je sedela, druga čepela, klečala, vmes spredej otroci in šele zadnji so stali. Res, preveč vtisov, da bi lahko vse naenkrat nanizal. Morda drugič še kaj več! Hvala lepa tovariš Gradišnik!

E. G.

OB SEJI IZVRŠNEGA ODBORA OO SZDL CELJE

POSPEŠITI AKTIVNO SKRIB ZA BORCE

Dosedanja praksa kaže, da so zadeve okoli življenjskih razmer borcev NOV največkrat obravnavale le njihove organizacije, čeprav bi pristojne službe morale izvajati operativne naloge. Občine bodo morale utrditi potrebno službo, ki bo trajno spremljala to problematiko in tako prispevala h kompleksnemu reševanju zadev, ki se tičejo naših občanov, zlasti pa še nekdanjih borcev. Ni prav, če bi se med borci uveljavljala zavest, da morajo od neke družbe pred njimi terjati njen dolg, ker so oni sami del družbe, ki so jo s svojimi revolucionarnimi napori pomagali ustvarjati. Obratno, sredi te družbe je borec potrebno omogočiti, da se uveljavlja v organih samoupravljanja, na svojih delovnih mestih in navsezadnje ne gre pomoč, o kateri govorimo, vsem borecem, temveč tistim urejevat

še ostala stanovanja. Nedvomno je pravilno, da kmečki borci, ki jih je veliko prav tam, kamor sega IV. ocenjevalni razred, ne bodo imeli več prispevkov in da bi takim področjem bilo pomagano tudi z razvojem turizma. Na drugi strani pa prav obrobne občine, kot so mozirska, šmarska, sevnjska in podobne, najtežje rešujejo to problematiko.

Manji otroci iz obrobni področij se ne morejo vključevati v uk in v šole, ker so te v središčih, kjer je težko dobiti stanovanje in je vzdrževanje drago. Med temi je tudi došt otrok naših borcev. Če to rešujemo, je tudi prispevek k urejanju življenjskih razmer nekdanjih borcev.

Jasno je, da teh vprašanj ne moremo reševati le na podlagi nekih togih predpisov zgoraj. Temveč jih

Zastavica z olimpijskih iger v Tokiu 1964 (last Sima Vaziča, objavljeno v publikaciji Celjski olimpijci 1936-1988)

SPREJEM ZA OLIMPIJCE

Danes zvečer bo v hotelu Celeia v organizaciji Okrajne zveze za telesno kulturo in SZDL sprejem za članne jugoslovanske odprave na Olimpijskih igrah v Tokiu. Poleg celjskih športnikov, ki so nas zastopali na Olimpijadi je na sprejem povabljen tudi naš najboljši športnik Miro Cerar.

Istčasno pa bo PD Celje priredilo pri Celjski koči sprejem za celjskega alpinista Goloba, ki se je vrnil z uspešnega osvajanja vrhov v Južnoameriških Andih.

Posoda »turila«, ki jo hrani Muzejska zbirka Mozirje in Mozirjani v Mozirju. »Turila« oz. »torila« je bila lončena posoda za shranjevanje potice in podobnih izdelkov.

Zadrečko lončarstvo (4)

Raznovrstnost glinenih izdelkov

Material za izdelavo lončenih izdelkov je bila glina. Nabirali so jo na terciarni terasi Savinje in v spodnjem toku Drete, kjer so še danes vidne nekatere jame: nad Čuki, pri Jarki, na Lazah, nasproti gasilskega doma v Lačji vasi in od celotne Gorice ob Dreti do Dobletine.

Znana glinena kuhinjska posoda je bila zgoraj razširjena in proti dnu zožana zaradi lažjega prenašanja z burklami (oprijemali), ki so bile sestavljene iz lesenega držaja, na katerega je bil nasajen železni nosilec z dvema rogljema v obliki črke u. Te so uporabljali za postavljanje lončenine v ognjišča. Posoda se je razlikovala po prostornini – od dveh do desetih litrov. Na osnovi prostornine in namembnosti so nastala zanimiva poimenovanja posode. Poznamo mali, srednji in veliki »pisker« (lonec), svinjski, mlečni »pisker«, »pisker« za »župco«, latvico za mleko, možnar ...

Posode za shranjevanje so bile »žganjar« (posoda za kuhanje žganja), »mastnek«, »maščobnek« (posoda za

Rubriko pripravlja Osrednja knjižnica Celje.

Posoda črnonlončarjev je bila temno sive in črne barve, v manjšem obsegu svetlo siva in opečno rdeča. Za svetlo sivo barvo so uporabljali smolo, ki so jo pred vžigom lončarske kope polili po lesu, kar je žgane izdelke obarvalo svetlo sivo. Za črno barvo so uporabljali smolnate iveri iz borovih štorov.

mast), »fžunek« (posoda za fižol), »kašnek« (za kaše), »župnje« ali »dvojček« (posoda za nošenje hrane na polje), »bariglo« (posoda za tekočino), »kokarski klobuk« ...

Najbolj znana in značilna posoda zadreškega lončarstva je kokarski klobuk. To je bila posoda za peko klobas oblike obrnjenega damskega klobuka. Klobuk so postavili v peč

in nanj namestili mrežo (ali prekrizane lesene trske), čez katero je odtekala maščoba iz klobas, ki so jo kasneje še uporabili, na dno posode.

Posoda za kuhinjska opravila je bila običajno brez okrasov, posoda za shranjevanje je imela različne ornamente. Jedilne posode so imele na dnu ornamente z rastlinskimi motivi, ornamente Jezusa in Marije, črtaste obrobe, začetnic kupca ... Izdelovali so tudi »šparoc«, hranilnik za shranjevanje kovancev, v obliki vojakove glave ali prašička.

Na kokarskem območju niso izdelovali večbarvnih loncev, temveč izdelke bolj kakovostnega in bolj cenjenega črnega lončarstva. Lonci so bili temno sive in črne barve, v manjšem obsegu svetlo sivi in rdeče-opekasti.

Poleg kokarskih lončenih izdelkov so iz gline izdelovali tudi »cegu« (opeko). Tako imenovane »cegvance« (peči za opeko) so stale v bližini glinokopa.

Se nadaljuje ...

Roman Mežnar
Osrednja knjižnica Mozirje

Kent Haruf: Najini duši ponoči

Kako na stara leta premagovati osamljenost?

Kako je mogoče na stara leta z malo poguma premagovati osamljenost in najti sorodno dušo, pripoveduje nežna zgodba Najini duši ponoči. A žal v okolju, kjer vsak pozna vsakega in ve o sosedu več kot o sebi, nenavadne zveze dveh ostarelih niso zaželeni ter zbujaajo zgražanje. Četudi bi mislili, da sta dovolj stara, da se jima ni treba več ozirati na mnenje drugih, se vrsta stvari zaplete, ko želita zgolj skupaj preživeti še nekaj let, ki so jima ostala.

Addie in Louis se poznata že vrsto let, sta tako rekoč sosed v isti ulici v mestu Holt v zvezni državi Kolorado. Oba sta vdovca in v življenju jima ni bilo vselej lahko. Nekega večera Addie obišče Louisa z nenadnim vprašanjem, ali bi prišel ponoči spat k njej in se pogovarjat, da ne bi bila tako osamljena in da bi lažje zaspala. Neprespane noči so namreč najhujše, se strinjata oba, zato Louis po premisleku sprejme neobičajen predlog.

Po prvi noči se druženja nadaljujejo. Vsak večer se Louise odpravi k Addie, kjer ležeta v posteljo in se pogovarjata, dokler eden od njiju ne zaspi. Tako se vedno bolj zblížujeta, razkrivata svoji življenjski zgodbi in odkrivata vrsto skupnih točk: oba sta v življenju pričakovala več, kot sta dobila. Addie je v nesreči izgubila hčerko in njen zakon je bil po tem le še formalnost. Louise je bil v zakonu nesrečen in skok čez plot je ta odnos le še poslabšal.

A njuni nočni zmenki ne ostanejo neopaženi, čeprav se na začetku trudita, da bi jih skrila. Nazadnje se začneta družiti tudi podnevi in se skupaj odpravita na izlet ali na predstavo. Njuna zveza je vedno globlja. Novica pride na ušesa tudi njunima otrokoma, ki tako kot someščani nimata razumevanja za njuno druženje. Zlasti je

ogorčen Addiejin sin Gene, ki materi očita, da gre Louisu samo za denar, medtem ko sam pričakuje njeno finančno pomoč po propadu svojega posla. Ker mu tudi v zvezi ne gre in ga žena zapusti, pošlje 6-letnega sina k mami, da bi medtem uredil razmere. Mali Jamie je na začetku nesrečen v novem okolju, a ga Addie in Louise znata navdušiti za različne stvari in mu pomagati, da ob njiju premaga strahove, češ da ga bodo vsi zapustili. Nabavita mu celo psa, s pomočjo katerega postane bolj samozavesten.

A Gene ni zadovoljen, ko ugotovi, da Louis še vedno prihaja k mami in da se je tudi deček močno navezal nanj. Ko se žena vrne k njemu, pride po otroka in ponovno zahteva, da se Addie in Louis razideta. Addie ve, da ne bosta mogla kljubovati, če želita ohraniti stike z družino. Sin ji namreč zagrozi, da ne bo več videla vnuka. Po nesrečnem padcu, ko si Addie zlomi kolk, je prisiljena sprejeti sinov predlog in se preseliti v stanovanje bližje njegovemu ter se posloviti od Louisa. Ostanejo jima le še telefonski pogovori, a še ti skrivajo.

TC

O avtorju

Kent Haruf (1943-2014) je večkrat nagrajen ameriški pisatelj. Preden je postal pisatelj, je opravljal različna dela. Vsi njegovi romani se dogajajo v izmišljenem mestu Holt v vzhodnem Koloradu. Poleti leta 2014, tik pred smrtjo, je končal svoj zadnji roman Najini duši ponoči, ki je bil objavljen po njegovi smrti in je predstavljal leta 2017 podlago za istoimenski film z Jane Fonda in Robertom Redfordom v glavnih vlogah.

ALBUM S CELJSKEGA

Spomin na poletne počitnice pri teti Karlini v Kompolah nad Štorami, 1958

Z leve stojijo teta Karlina Jager (roj. Arzenšek), njen mož Ladi Jager, starejša hči Ivanka Jager (por. Mravljak), spredaj z desne »moja malenkost« in ob meni na levi hči Milena Jager (por. Gajšek). Deklice na levi, stoji pred teto, žal ne prepoznam.

Še kot zelo majhno sta me starša pogosto poslala na počitnice k teti Karlini, po mamini strani najstarejši teti od treh. Z možem Ladijem sta si ustvarila lep prijazen dom. Majhna skromna podeželska hiša je izžarevala njuno povezanost in ljubezen.

Nepozabni, predvsem lepi, so spomini na skupno igro v naravi z njunima hčerkama,

mojima sestričnima Ivanko in mlajšo Mileno. Skrivale smo se po polju, nabirale travo za zajčke, kokoške ... Teta in stric ter sestrični so že vrsto let pokojni in vse sem ohranila zelo lepem spominu.

Prispevala:
Cvetka Škoflek

Rubriko pripravlja: Domoznanski oddelok Osrednje knjižnice Celje
Info: srecko.macek@knjiznica-celje.si
Medijski pokrovitelj: Novi tednik
Vir: www.kamra.si, Album Slovenije – osebnim spomini 20. st.

Drevo vas gleda

Ljudska univerza Šentjur je ob začetku poletnih počitnic organizirala tradicionalne počitniške ustvarjalnice za otroke. V najlepšem spominu je otrokom ostal projekt **Drevo vas gleda**, ki so ga organizatorji povezali z minulim keltskim dnevom v arheološkem parku Rifnik, ki so se ga nekateri otroci tudi udeležili.

Nekoč so ljudje so verjeli, da drevesa lahko vidijo, slišijo, celo govorijo in da v njih bivajo bitja, kot so škrti in vile. Ampak le redki so se znali pogovarjati z drevesi. To so znali posebni keltski duhovniki, ki so bivali tudi na Rifniku – imenovali so se druidi (beseda druid izhaja iz besede hrast in pomeni tistega, ki pozna hrast). Zato so bile drevesne zgodbe vedno zavite v tančice skrivnosti, ki so se prenašale od ust do ust.

Otroci so pod mentorstvom **Kvirine Zupanc** in **Nine Salobir** na podlagi tega vedenja ustvarili svojo domišljjsko zgodbo na takšen način, da so se med seboj pozorno poslušali in stavku predhodnika dodali lasten stavek. Tako so ustvarili svojo drevesno pravljico pod šentjursko lipo na Križu. Pravljica je po demokratičnem glasovanju dobila tudi naslov, in sicer Zgodba o mogočnem drevesu. Ker dreves sicer ne moremo slišati, so otroci zgodbo mogočnega drevesa predstavili skozi svoje oči. V posebni delavnici, ki so jo izvedli v učilnici, so izdelali tudi nekaj velikih parov oči za drevesa. Te oči opozarjajo mimoidoče, da so drevesa zelo dragocena in jih je zato treba čuvati, saj bodo dragocena tudi za zanamce, ki jim bodo še naprej nudila zavetje ter ustvarjala čist zrak za dihanje.

AT

Zgodba o mogočnem drevesu

Nekoč pred davnimi časi je živel mogočno drevo, ki je imelo tisoč vej, zato so se mnogi popotniki radi hladili v njegovi senci. Nekega dne je pod njega sedel mladenič Jurij. Ker so ga veje žgečkale, je potrgal nekaj šopov listov. V drevesu je prebival tudi zmaj, ki ga je Jurijevo početje razžalostilo in prestrašilo. Zato je pobegnil iz drevesa. Zbežal je tako daleč, da ni več videl svojega doma. Drevesu so od žalosti začeli odpadati listi in

veje so se začele sušiti. Ko so to videli vaščani, so veje pobrali in odnesli v svoje domove.

Iz vej so izdelali mize. Begajoči zmaj je v drugi deželi z bruhanjem ognja povzročal pravo razdejanje, zato so ga ljudje začeli preganjati, ga naposled ujeli in zvezanega zaprli v drugo drevo. Takrat so mize v domači vasi začutile zmajevo bolečino. Začele so leteti in se naposled spremenile v majhne zmaje. Ti so želeli pomagati velikemu zmaju, a

niso vedeli, kje je. Takrat je veliki zmaj začel ponovno bruhati ogenj, kar je zanetilo drevo. Dim se je začel valiti vse do domače vasi in je tako majhnim zmajem kazal pot do velikega zmaja.

Ko so zmajčki prileteli zmagu na pomoč, jih je drevo z gorečimi vejami odrivalo. Obupan zmajčkom so na pomoč priskočile tudi druge živali – prišle so miške in polje v majhne zmaje. Ti so želeli pomagati velikemu zmaju, a

ptički, ki so zamotili drevo, da je lahko zmaj splezal iz njega. Tako so zmajčki rešili velikega zmaja in ga odpeljali nazaj do domačega drevesa. Prej žalostno drevo je ob ponovnem srečanju s svojim prijateljem od veselja poginilo nove veje. Njegova krošnja se je hitro bohotila. In tako je nastal prostor ne le za velikega zmaja, ampak tudi za vse majhne rešitelje. Skupaj so v drevesu srečno živeli do konca svojih dni.

Gradnja hodnika za pešce in cestne razsvetljave

V Prekopi so se končala gradbena dela v okviru investicije Rekonstrukcija ceste Šentrupert-Ločica z dograditvijo hodnika za pešce, ki bo znatno izboljšala prometno varnost na tem odseku regionalne ceste.

Dela je izvedlo podjetje Tegar iz Velike Pišece, ki je bilo s ponudbeno ceno 81.227

evrov izbrano kot najugodnejši ponudnik v postopku oddaje javnega naročila. Sredstva za gradnjo so skladno s sklenjenim sporazumom o sofinanciranju investicije skupaj zagotovili Republika Slovenija, ministrstvo za infrastrukturo in Občina Vransko.

T. T.

Štorski strelci organizirali občinsko tekmovanje

Strelsko društvo Kovinar Štore tradicionalno organizira vsako leto občinsko tekmovanje v streljanju z zračno puško v čast občinskemu prazniku, ki ga v Štorah praznujemo 1. junija. Letos smo še dodali in med drugim tudi izkoristili trideseto obletnico samostojne Slovenije. Razlogov za praznovanje in organizacijo tekmovanja je bilo v izobilju. Kot sem že pisal, imamo v Štorah zelo lepo obnovljeno avtomatsko strelišče za zračno puško, ki ga je s pomočjo železarne Strelsko društvo Kovinar Štore svečano sprejelo v upravljanje 26. novembra 1963, takrat v počastitev dneva republike.

Strelstvo v Štorah ima zelo bogato tradicijo, ki sega v trideseta leta prejšnjega stoletja.

To športno panogo in strelišče moramo za vsako ceno ohraniti tudi za zanamce. Razpoloženje za optimizem vsekakor obstaja.

Tako smo v soboto, 10. julija, za krajane organizirali strelsko tekmovanje. Z udeležbo smo bili izjemno zadovoljni, saj smo se na začetku nekoliko bali zaradi zdravstvene situacije v državi in dopustov. Vendar smo bili na koncu nad udeležbo pozitivno presenečeni.

Rezultatov namerno ne prilagam, ker se nam je zdelo najpomembnejše, da odlično organiziramo tekmovanje, ohranjamo tradicijo in lepo sodelujemo s krajani.

Srečko Križanec,
Štore

Kino in nočno opazovanje metuljev

Letni kino pod grajskimi zvezdami (Foto: Mojca Valenčak)

Na poletni četrtek večer, 8. julija, smo v čarobnem okolju zunanjega dvorišča gradu Podsreda izvedli drugi letošnji Letni kino pod grajskimi zvezdami.

Vrteli smo švedski dokumentarni film iz leta 2020 z naslovom Greta (I am Greta), ki je nastal v režiji Nathana Grossmana. Film prikazuje leto v življenju mlade podnebne aktivistke Grete Thunberg – od prve samotne stavke pred švedskim parlamentom do vzpona med globalne ikone. Ena najpopularnejših najstnic si prizadeva opozoriti na grozeče podnebne spremembe in na našo odgovornost zanje.

Projekcijo filma je obiskalo 53 gledalcev, ki smo jim za uvod zavrteli še kratki promocijski film projekta Life Naturaviva, v sklopu katerega izvajamo letni kino na gradu Podsreda.

Prvič smo lahko v letnem kinu uživali tudi ob novi pridobitvi na gradu Podsreda, to je gostinski ponudbi. Številni gledalci so si ogled filma tako popestrili z jabolčnim zavitkom, s kolicami in z osvežilno pijačo.

Po ogledu filma smo organizirali še nočno opazovanje metuljev. Dušan Klenovšek, biolog Kozjanskega parka, je postavil svetlobno piramido v bližini gradu. Pod njegovim strokovnim vodstvom so obiskovalci lahko spoznavali zanimiv svet nočnih metuljev našega zavarovanega območja.

Opaziti je bilo mogoče več kot 50 vrst metuljev, žal številčnost osebkov in vrst upada v primerjavi z opazovanji pred petimi ali desetimi leti. Zanimivo je bilo opažanje mlinarja, največjega evropskega predstavnika skarabejev. Med večjimi metulji je priletel le en borov večec. Obiskovalci so bili navdušeni nad velikimi drevesnimi zelenkami (kobilicami) ter najezdiki, ki imajo dolge leglice.

Letos načrtujemo še eno projekcijo letnega kina, in sicer v sredo, 18. avgusta, ob 20.30, ko bomo vrteli družinsko pustolovščino Odi in pingvini. Tudi takrat bomo imeli nočno opazovanje metuljev, zato prijazno vabljeni, da se nam pridružite.

NINA-KLAVDIJA GABRON

Celjski paraplegiki trikratni državni prvaki

Z osvojitvijo naslova državnih prvakov v košarki na vozičkih se je z vrhuncem poletja za nekaj časa umirilo dogajanje v Društvu paraplegikov jugozahodne Štajerske.

Žal je na naše dejavnosti v jesenskih in zimskih mesecih vplivala epidemija in ko je spomladi prišlo do sproščanja ukrepov, smo končno malo zadihali. Naša športna tekmovanja so sicer celo leto, ampak tokrat smo večino tekmovanj izvedli v dveh mesecih in to zelo uspešno.

Kot sem zapisal že v uvodu, so nas za konec presenetili še košarkarji, ki kljub temu da niso zelo številčni, dihaajo kot eden in na tekmah vedno znova presenečajo. V ligaškem tekmovanju so sicer dosegli drugo mesto, ampak na zaključnem turnirju v organizaciji Zveze za šport invalidov Slovenije so pokazali največ in v polfinalnem srečanju premagali ekipo DP Maribor z 61:46. V finalu so premagali še najboljše v ligaškem delu, združeno ekipo DP Kranj – DP Novo mesto z 58:55 in po nekajletnem premoru zopet postali državni prvaki Slovenije v košarki na vozičku. Za to ekipi DP Celje Thermana iskreno čestitamo.

Seveda niso počivali niti ostali športniki, ki so se udeleževali številnih tekmovanj pod okriljem Zveze paraplegikov Slovenije. Strelci, šahisti in kegljači svojih lig sicer še niso končali, ampak bodo to storili jeseni. V kegljanju smo organizirali že 21. memorial Petra Zdobca, ki je bil 7. junija na kegljišču Golovec v Celju, in prav na domači tekmi so se še posebej izkazali naši kegljači ter zmagali v ekipni konkurenci.

Svoje lige so že zaključili ribiči in atleti in to več kot uspešno. Ribiči so ubranili lansko ekipno zmago, po letu premora je naš najboljši Rudi Centrih spet nalovil največ rib med vsemi tekmovalci na vseh tekmah. Tudi naše društvo je organiziralo eno od tekmovanj, in sicer ob ribniku Marof v Mrzlem Polju. Rudi Centrih je osvojil tudi drugo mesto na državnem prvenstvu v Velenju.

Še bolj prepričljivi so bili naši atleti, ki so še enkrat potrdili dominacijo Društva paraplegikov jugozahodne Štajerske na atletskih tekmovanjih in na zadnji tekmi v Murski Soboti spet dvignili pokal za ekipno zmago v atletski ligi ter pokal osvojili v trajno last. Ena od tekem je bila seveda tudi v Celju, in sicer na Atletskem stadionu Kladivar, kjer tudi sicer treniramo. To tekmovanje smo izkoristili tudi za podelitev priznanj najboljšim športnikom za dosežke v letu 2020. Priznanja sta podelila podžupan Mestne občine Celje Vladimir Ljubek in podpredsednik Športne zveze Celje Igor Topole. Priznanje sta prejela tudi Franček Gorazd Tiršek in Henrik Plank, ki bosta letos zastopala Slovenijo na paraolimpijskih igrah v Tokiu, in sicer Tiršek v streljanju ter Plank v metu diska.

Kljub temu da so nam športni dogodki dodobra zapolnili urnik, smo vendarle uspeli organizirati še izlet za naše člane. Tokrat ni bil izlet v pravem pomenu besede, saj smo obiskali kar Celje in si privoščili voden ogled mestnega središča, kjer smo obenem spoznali tudi zgodovino Celja. Še bolj v preteklost smo se podali ob ogledu razstave v Pokrajinskem muzeju Celje Mesto pod mestom, kjer smo spoznavali, kakšno je bilo življenje v Celju v času Rimljanov. Za konec smo obiskali še tehnološki park in se ob številnih zabavnih, poučnih in predvsem zanimivih razstavnih eksponatih dobro zabavali ter se tudi kaj novega naučili.

Upamo, da nas jeseni ne bodo ponovno zaprli, da bodo lahko naše dejavnosti nemotene.

ALEŠ POVŠE

Številni naši športniki so prejeli priznanja za športne dosežke.

Srebrni jubilej

Bilo je 22. junija pred 25 leti, ko sta Jožica in Franc Korošec izrekli da pred matičarjem in sklenila zakonsko zvezo pred Bogom v cerkvi sv. Martina na Ponikvi. Njuna velika želja je bila, da bi se s poroke s konjsko vprego odpeljala do Gasilskega doma Lokarje, kjer je bilo slavlje. A vreme je bilo tisti dan nemogoče, zato se je kočijaž sam odpeljal nazaj v Prožinsko vas pri Štorah.

Lepo opremljena kočija z mladim kočijažem je pripeljala 19. junija letos na domačijo Jožice in Franca Korošca v Cerovec 4 pri Senthurju. Za

presenečenje na spomin pred 25 leti sta poskrbela sin Matic z družino in hči Tjaša z Žanom. Slavljenca so odpeljali v Senthur, kjer sta obnovila poročni obred, ki ga je opravil župnik Vinko Čonč. V cerkvi sv. Jurija je lepo prepevala Vanesa Ramšak. Po obredu je kočijaž odpeljal slavljenca nazaj na njun dom, kjer je bilo kosilo s piknikom. Dobra sosedja sta poskrbela za nepozabno presenečenje v živo z dalmatinsko klapo Jadranski maestrali iz Splita, ki je olepšala njun srebrni jubilej.

HERMINA SOVIČ

Franc Kralj s svojo novo knjigo

Knjiga o Sveti Emi

Pred kratkim je izšla knjiga o slovenski svetnici Emi avtorja Francija Kralja. Nastala je na pobudo že pokojnega prof.

dr. Marka Marina, ki je prosil avtorja knjige za podatke, ali je sveta Ema Pilštanska imela hčer in kako je povezana z žov-

neško-celjskimi. Po dolgem iskanju je našel povezavo, saj je bila mati Friderika z Žovneka, prvega grofa iz Celja, potomka kneginje svete Eme.

Rod svete Eme se je preko Friderika z Žovneka in kasneje Barbare iz Celja ohranil do zdaj v evropskih vladarskih družinah (med drugimi tudi v sedanji angleški).

Knjiga vsebuje opis življenja svete Eme od njenega rojstva v Pilštanju do smrti v samostanu Krka na Koroškem, življenje njenih otrok in moža, njeno povezanost s plemiškimi družinami – žovneško-celjski, vovberžani in drugi – povezanost nekaterih slovenskih krajev s sveto Emo (Pilštanj, Sveta Ema, Mokronog, Brestanica ...), cerkve pri nas in v tujini posvečene sveti Emi, umetniška dela.

Obseg knjige Sveta Ema, ki je izšla v samozaložbi, je 150 strani in ima 80 fotografij. Kmalu bo na voljo tudi v vseh enotah Medobčinske splošne knjižnice Žalec. To je že enajsta knjiga Francija Kralja.

T. T.

Ljubitelja čipke in druge umetnosti

Zakonca Helena in Hranislav Hrane Kocič iz Šempetra sta bila velika ustvarjalca izdelkov, izdelanih s pomočjo ročnih spretnosti, predvsem nežne čipke. Ni bilo naključje, da je Helena v mladosti spoznala Hraneta, ki ga je odlikovalo podobno veselje do lepega, in tako sta skozi življenje ustvarjala, razstavljala in prenašala svoje znanje ter izkušnje na potomce.

Helena je bila rojena Šempetrčanka, po izobrazbi ekonomistka, ki je ljubila vse, kar je bilo lepo. Z možem sta gojila raznovrstno cvetje, zelenjavo in sadno drevje. Vse, kar je zrastle na vrtu, sta uporabila v domači kuhinji, posledično je nastala tudi knjiga z recepti. Med velikimi talenti ju je odlikovalo ustvarjanje čipk. Izdelovala sta čipke v različnih tehnikah: briško, irsko, paško, idrijsko in tudi savinjsko čipko.

Zakonca Kocič sta bila dolgo let aktivna člana Društva upokojencev Šempeter v Savinjski dolini. Svoje znanje sta prenašala na ljubitelje ročnih spretnosti na univerzi za tretje življenjsko obdobje v Žalcu. Svoja dela, tako čipkarska, slikarska kot kiparska, sta postavila na ogled v domačem in širšem okolju. Odlikuje ju tudi dobrodelnost, saj sta številne izdelke podarila domačinom in

ustanovam. Njuni izdelki so našli tudi pot v tujino, tako so podarjeni izdelki obogatili dobrodelni mednarodni bazar v Neaplju.

Hrane je tudi mojster lepopisja oziroma kaligrafije, sam je spisal vabila za letošnje nagrajence. Ukvarja se s kiparstvom, izdeluje motive in podlage za izdelovanje čipke. Izdal je zbirko receptov Dobrote iz naše kuhinje in knjigo Savinska čipka, ki je v celoti avtorsko delo, vključno z besedilom in oblikovanjem. Že 40 let se ukvarja s slikarstvom v različnih tehnikah, kot so pirografija, olje na platnu, akvarel, tempera in grafika.

Šempetrani so zelo ponosni nanju. Hvaležni za njuno dediščino so zakonca Kocič letos ob krajevnem prazniku, krajevne skupnosti (KS) Šempeter predlagali za dobitnika Grba KS Šempeter. Žal je gospa Helena le nekaj dni pred dogodkom nenadoma umrla, tako je grb KS prevzel le gospod Hrane, ki je razstavo prelepih del posvetil svoji ženi. Grb mu je izročila Zdenka Jan, predsednica KS Šempeter in predsednica Pokrajinske zveze društev upokojencev Celje. Na proslavi in razstavi je nastopila tudi njuna vnukinja Sara Vučnjak, odlična pianistka.

Milenka Blažević
Foto: arhiv KS Šempeter

Tri likovne sekcije razstavljajo v preboldski knjižnici

Do konca julija 2021 je v Občinski knjižnici Prebold v času njene odprtosti na ogled razstava likovnih del treh likovnih sekcij, ki delujejo v Taboru, na Polzeli in v Andražu nad Polzelo. Umetnine 26 članov so pod mentorstvom Dragana Podovaca nastale v sklopu majskega dogajanja Tedna ljubiteljske kulture, v preboldsko knjižnico pa jih je umestila vodja likovne sekcije Mavrica Tabor Julija Juhart.

Lea Felicijan, foto: Darko Naraglav

Če želiš, da te nikdar ne najdejo, razmišljaj kot nogavica.

Ste slišali kako dobro šalo? Pošljite nam jo na Novi tednik, Prešernova 19, 3000 Celje in če se bo tudi nam zdela smešna, jo bomo objavili.

-Zakaj imaš tako malo prijateljev?
-Zaradi bolečin v hrbtenici!
-Ne razumem!
-Težko se pripognem, da bi komu lezla v rit!

Kam naj grem na dopust?
Las Kuhnos
Los Kletos
Santa Garažos
Costa Del Balkonos
St. Terasos
Col de Zofos
Val di TušKabine

Ko gledam račun za komunalo sklepam, da:
- iz moje pipe teče Malvazija.
- smeti odvažajo s Ferrarijem.
- travo okrog hiše pa kosijo: Messi, Ronaldo, Ibrahimović

Ženske

Šampon za suhe in poškodovane lase.

Moški

Šampon 6 v 1. Za lase, obraz, telo, tepihe, avto in posodo.

Ob šestih zjutraj

Ko moram v službo

Ko grem na dopust

70% SLOVENCEV ŽIVI POD STRESOM!

OSTALIH 30% PA V TUJINI.

Oče, z nasmeškom na obrazu, pravi sinu: "Ko si sposodiš moj avto, ga vsaj operi, preden ga vrneš."

Sin očetu: "Ne, ati, jaz sem včeraj šel z motorjem. Avto je vzela mama."

Oven

V svojih mislih ste si jasno začrtali pot v naslednjem obdobju. Življenje vam bo v teh dneh ponudilo izjemno lepe priložnosti, da zaživite bolj umirjeno in dinamično. Dnevi, ki prihajajo, v vas sprožajo velika pričakovanja, vaš vladar se nahaja v znamenju Device vse do konca meseca. Čas je, da uredite uradne zadeve, ki vam bodo omogočile napredek. Na čustvenem področju boste večje odločitve sprejemali v mesecu avgustu. Pred vami so dnevi, v katerih se bo zrcalil optimizem in nove poti.

Bik

Sonce v Levu bo vaše razpoloženje spreminjalo, ravno tako tudi vaše počutje. Opravkov bo veliko, ravno tako veselja in velikega presenečenja, ki vam ga nekdo pripravlja. Ne boste se ustavili ob oviri, ki vam jo bo postavilo življenje na vaše poti. Nasprotno, naredili boste tisto in še nekaj več za napredovanje. Na poslovnem področju se vam obeta nov začetek, zato zavijajte rokave in se prepustite novi energiji. Vaša vladarica v znamenju Device vam bo prinašala pridnost, analitičnost in potrpežljivost.

Dvojčka

Vsekakor so pred vami naporni dnevi, ki pa bodo tudi izjemni po svoji veličini. Dogajale se vam bodo velike spremembe, presenečali vas bodo ljudje okoli vas. Nikar se v teh dneh ne ravnajte po svojih nenaavadnih načelih, prepustite se svoji intuiciji in prirojenemu instinktu za preživetje. Bivanje Sonca v znamenju Leva vam bo prineslo ognjeno, bojevito energijo. Borili se boste za svoje ideale, za boljše razmere in iskali nove rešitve, ki bi vam lahko prinesle varnejše okoliščine. Na vrata bo potrkala ljubezen, prepustite se usodi.

Rak

Malce so se razmere umirile, vi pa že delate načrte, kako naprej. Nekdo vas bo prijetno presenetil, zato se kar prepustite veselju in novemu pričakovanju. Veliko lahko v tem času naredite zase, veliko blokad razrešite, ki vam onemogočajo, da stopite naprej. Polna Luna, ki je bila v tem mesecu vam je pustila velik pečat v zasebnem življenju. Odprla pa vam je lahko tudi kakšne rane, ki so povezane za vašo preteklostjo. Sedaj bo pravi čas, da prestopite naprej in pustite preteklost za seboj.

Lev

Nikar prihajajočih dni ne zapletajte, raje se prepustite energiji, kajti presenečenj tudi za vas ne bo manjkalo. Vpliv planetov bo spodbuden tudi za ljubezen, zato le ne zamudite izjemne priložnosti. Sonce v vašem znamenju bo kot naročeno, da realizirate načrte, ki ste jih v preteklem obdobju tako skrbno pripravljali. Bolj kot običajno se boste zanašali na svojo občutek, na intuicijo, ki vas bo zagotovo vodila po pravi poti. Mars je še nekaj dni v vašem znamenju, zato boste poskrbeli, da še uskladite nasprotja, ki stojijo kot ovire na vaši poti.

Devica

Malce občutljivejši boste v teh dneh, zato pazite, da se komu ne zamerite. Venera, kraljica ljubezni, biva v vašem znamenju, zato boste skrbno analizirali svoje razmerje. Lahko boste preveč kritični, zato ne reagirajte prehitro. Svoje organizacijske sposobnosti tokrat realizirajte tudi v praksi raje na delovnem področju. Obeta se vam uspeh, ki ga boste še kako veselili. Veliko bo v teh dneh odvisno od vas, zato naredite tako, da boste srečni.

Tehtnica

Neodločno boste stali pred dve-ma odločitvama. Svetujemo vam, da se tokrat posvetujete z nekom. Venera, vaša vladarica je vstopila v znamenje Device, zato boste vse situacije dobro preučili in se šele po temeljitem premisleku odločali za spremembe. Predvsem se le te lahko vrstijo na delovnem področju povsem nepričakovano. Kar veliko obveznosti je še pred vami, zato se nikar ne ubadajte z nepomembnimi malenkostmi, izkoristite moč planetarnih energij za konkretne spremembe.

Škorpijon

Izkoristite čas, ki je pred vami v svoje dobro, to velja predvsem za bivanje Sonca v ognjenem znamenju. Veliko moči in energije vam bo prinašalo, kar bo odlična pozicija za zadeve, ki jih morate razrešiti. Odlično se boste počutili med ljudmi, ki vam veliko pomenijo. Poskrbite, da se spravite z vsemi, tudi tistim, s katerimi niste v najboljših odnosih. Včasih je bolje, da ob strani opazujete dogodek, ki se odvijajo in modro molčite. Čas bo pokazal, da ste imeli v marsikateri zadevi prav.

Strelec

Več pozornosti morate v teh dneh nameniti svojemu partnerju, saj ga zaradi neprestanega hitenja in vznemirljivega vzdušja kar zanamarjate. Če ste samski, nikar ne zamudite priložnosti, ki se vam bo pokazala na poti. Jupiter, vaš vladar biva v znamenju Ribi in vam bolj poudarja romantično in čustveno stran vašega življenja. Previdno velja pri vaši koncentraciji, predvsem zaradi položaja Venera v Devici, ki lahko mimogrede kakšno zadevo preveč zakomplicira. Vzemite tisto svojo praktično stran narave in puščico izstrelite v točno določen cilj.

Kozorog

Nikar si teh dni ne otežujte še bolj kot je to nujno potrebno. Strahove morate izključiti in se raje zamisliti, zakaj sploh obstajajo v vaših mislih. Skušajte ujeti ravnotežje med čustvi in razumom. Bivanje Marsa do konca meseca v znamenju Leva vam lahko prinese kakšno pozitivno rešitev na delovnem področju. Trudili se boste usklajevati vsa nasprotja, ki so se pojavila v vašem življenju. V veliko oporo vam bo nekdo, ki vam je že v preteklosti nudil pomoč. Tokrat se boste želeli opirati na lastne moči in boste težko sprejemali tuja mnenja.

Vodnar

Navidezno se boste ravnali po nasvetih drugih, v resnici pa delali po svoje. Skušali boste realizirati vse načrte in v mislih že drveli v naslednje obdobje. Bivanje Saturna v vašem znamenju vam prinaša veliko preizkušenj, osvojite morate veliko lekcij, svoje življenje spreminiti in postaviti na nove osnove. Če se boste ozirali v preteklost boste vse te spremembe težko uresničili in težko boste spoznali, po kateri poti morate usmeriti svoj korak.

Ribi

Zgodilo se vam bo nekaj zares izjemnega in nenavadnega. Naj tokrat ne odide mimo vas. Saj veste, za svojo dušo potrebujete ljubezen in romantiko in hitrejši utrip srca. Vaš vladar je vse do začetka decembra v retrogradnem gibanju. Prinaša vam spoznanja, kaj je resnica in kaj so iluzije v vašem življenju. Težko se boste soočili z nekaterimi spremembami, ki so se začele dogajati v vašem življenju. Najboljša rešitev je, da uskladite razum in čustva. Pred vami so pomembne poti.

HOROSKOP JE PRIPRAVILA ASTROLOGINJA GORDANA.

Astrologinja **GORDANA** je dosegljiva na **041 404 935** in na Facebookovi strani **Astrologinja Gordana**.

Astrologinja **DOLORES** je dosegljiva na **041 519 265, 090 64 30** in na Facebookovi strani **Dolores Astro**.

**DRUGAČNI.
BOLJŠI.**

www.trik.si **3K**

V naše križanke smo pripeljali **lepe besede**,
ki so pri drugih še vedno brez razloga **prepovedane**.

2	8	1	6	7	5	4	9	3
7	9	4	2	1	3	5	8	6
3	6	5	4	8	9	2	7	1
6	2	9	7	4	1	8	3	5
5	4	8	9	3	6	1	2	7
1	3	7	8	5	2	9	6	4
8	5	2	3	6	4	7	1	9
4	7	6	1	9	8	3	5	2
9	1	3	5	2	7	6	4	8

O Ripšlu in sv. Juriju

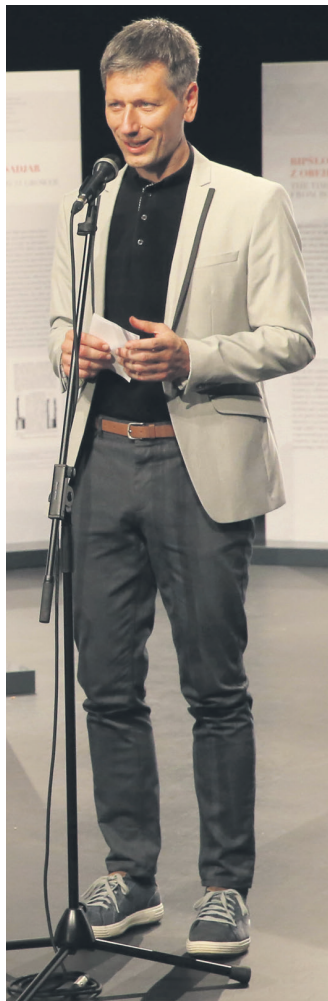
Obiskovalci so ob odprtju gostujoče panojske razstave o Dragotinu Ferdinandu Ripšlu lahko izvedeli veliko zanimivega o svojem rojaku. Hkrati so spoznali njenega soavtorja, a tudi novega duhovnika, ki bo v šentjurski župniji nadomestil Vinka Čonča. To je Mitja Markovič, ki je vrsto let vodil Župnijo Krško – Videm ob Savi.

»Sv. Jurij mi je pri srcu in me skrivnostno spremlja,« je pojasnil Markovič. Po srcu je namreč skavit in sv. Jurij je zavetnik tega gibanja. Markovičevo prvo službeno mesto je bilo v Slovenskih Konjicah, kjer je Jurijeva župnija. Zadnja leta je imel v soupravljanju še eno takšno, zdaj pa prihaja v Šentjur, kjer je zavetnik župnije prav tako sv. Jurij.

Foto: Andraž Purg – Grupa

Nad pisnimi viri, ki so jih v Šentjur prinesli kolegi s posavskega konca, je bil navdušen zgodovinar Jože Rataj, sodelavec Pokrajinskega muzeja Celje. Kdo ve, če se kmalu ne obeta kakšno sodelovanje?

Kot soavtorju razstave o Dragotinu Ferdinandu Ripšlu se zdi Mitji Markoviču novo službovanje v Šentjuru kot nasmeh zgodovine. »To je kot znamenje, da me je v Šentjur pripeljal sam Ripšl,« je dejal.

Ganljivo slovo

Minulo soboto so se župljani Župnije sv. Duha v Celju pri slovesni zahvalni maši poslovili od mag. Srečka Hrena, ki je sedemnajst let vodil to župnijo. V nagovoru so izpostavili, da je deloval povezovalno, odprto in obenem odločno, da ni poznal besed »ne«, »ne da se«, »ne morem«. Dosedanji celjski župnik odhaja v Župnijo Prebold, iz Župnije sv. Duha pa se

je poslovil tudi Matej Jakopič, vojaški vikar, ki je kljub svoji službi načelnika Vojaškega vikariata v Slovenski vojski v tej župniji pustil pomemben pečat. Zahvalne maše so se ob številnih vernikih udeležili tudi člani PGD Lokrovec in podžupan Mestne občine Celje Vladimir Ljubek.

NT, foto: Tajda Gradišnik

Za svoj kraj vedno najde čas

Jože Čakš je bil dolgoletni župan Občine Šmarje pri Jelšah ter direktor tamkajšnje knjižnice in kulturnega doma. Čeprav je v pokoju, še vedno rad naredi kaj za svoj kraj.

Pred dnevi je priskočil na pomoč sodelavcem muzeja baroka. Ker je čas poletnih dopustov, je nekdanji prvi mož občine rade volje prevzel občasno dežuranje. Na svojem profilu na omrežju Facebook redno obuja utrinke o šmarski preteklosti. Sicer pa mu kot očetu petih otrok in dedku tudi v »penziji« zagotovo zmanjkuje časa.

Foto: Andraž Purg – Grupa

Čakš, ki je bil največja gonilna sila, da ima danes Šmarje muzej baroka, obiskovalce rad popelje na ogled.

novi tednik

Vedno z menoj!

radio celje

Kukec odpotoval v Ameriko

Fontana piva Zeleno zlato, ki je še vedno edina fontana piva na svetu, širi svoj sloves tudi izven domačih meja. Pred epidemijo so jo množično obiskovali gostje iz sosednjih držav, celotne Evrope in tudi širše. Že drugo leto zapored pri pokušanju piva v Žalcu prednjačijo domači gostje. Kljub omejenim možnostim potovanja bodo žalsko pivo Kukec okušali tudi Američani.

Številnejši obisk ameriških pivovarjev in hmelnjarjev so v Žalcu beležili leta 2019, ko sta Slovenija in Žalec gostila svetovni hmelnjarski kongres. V Zavodu za kulturo, šport in turizem (ZKŠT) Žalec, ki upravlja Fontano piva Zeleno zlato in blagovno znamko Kukec, savinjsko pivo, ki ga varijo v žalskem Inštitutu za hmelnjarsvo in pivovarstvo Slovenije,

so našli način, kako navkljub nenaklonjenim časom za potovanje slovensko pivo in fontano piva približati ljudem po svetu. S pomočjo gospodarske diplomacije in slovenske ambasade v ZDA so minuli petek v Ameriko, v Washington in Cleveland, odposlali prvo večjo dobavo piva in vrčkov zanj. »Zavedamo se, da zaradi epidemiološke situacije ameriški obiskovalci verjetno še nekaj časa ne bodo v gručah drli v Žalec, vendar je treba prav zdaj vzpostavljati nove povezave in krepi blagovno znamko,« je prepričan direktor ZKŠT Žalec Boštjan Štrajhar.

Fontana piva, ki letos deluje od aprila, je priljubljena točka obiskovalcev iz vse Slovenije. Vrhunska kraft piva, ki se mesečno menjujejo, so vedno dober razlog za degustacijo. Na šestih pipah so tudi nagrajena

piva prireditve Naj piva Slovenije 2021, ki je bila konec junija. Letošnja novost je akcija Žalec časti. »Z njo nagovarjamo obiskovalce, da obiščejo žalsko turistično transverzalo 12 zanimivih turističnih točk in v lični zloženki zberejo vsaj štiri žige. Raziskovanje in zbiranje žigov je nato pri fontani piva nagrajeno s steklenico piva Kukec,« o letošnjih novostih pove Štrajhar. Pregovorno bogata jesen bo v Žalcu častila ne samo piva, temveč tudi tako pogrešano kulturo, natančneje gledališke igre. Več v na žalskem zavodu za zdaj še ne razkrivajo. Ponosno potrjuje, da končujejo priprave na prireditev Krigfest, ki bo popestrila prvi avgustovski konec tedna (od 6. do 8. avgusta), ko praznujemo tudi svetovni dan piva.

LKK
foto: TT

Če ljubitelji piva ne morejo v Žalec, gre na pot pivo Kukec. Boštjan Štrajhar, direktor ZKŠT Žalec, je tako odpreml prvo večjo pošiljko žalskega piva, ki ga bodo okušali onstran Atlantika.